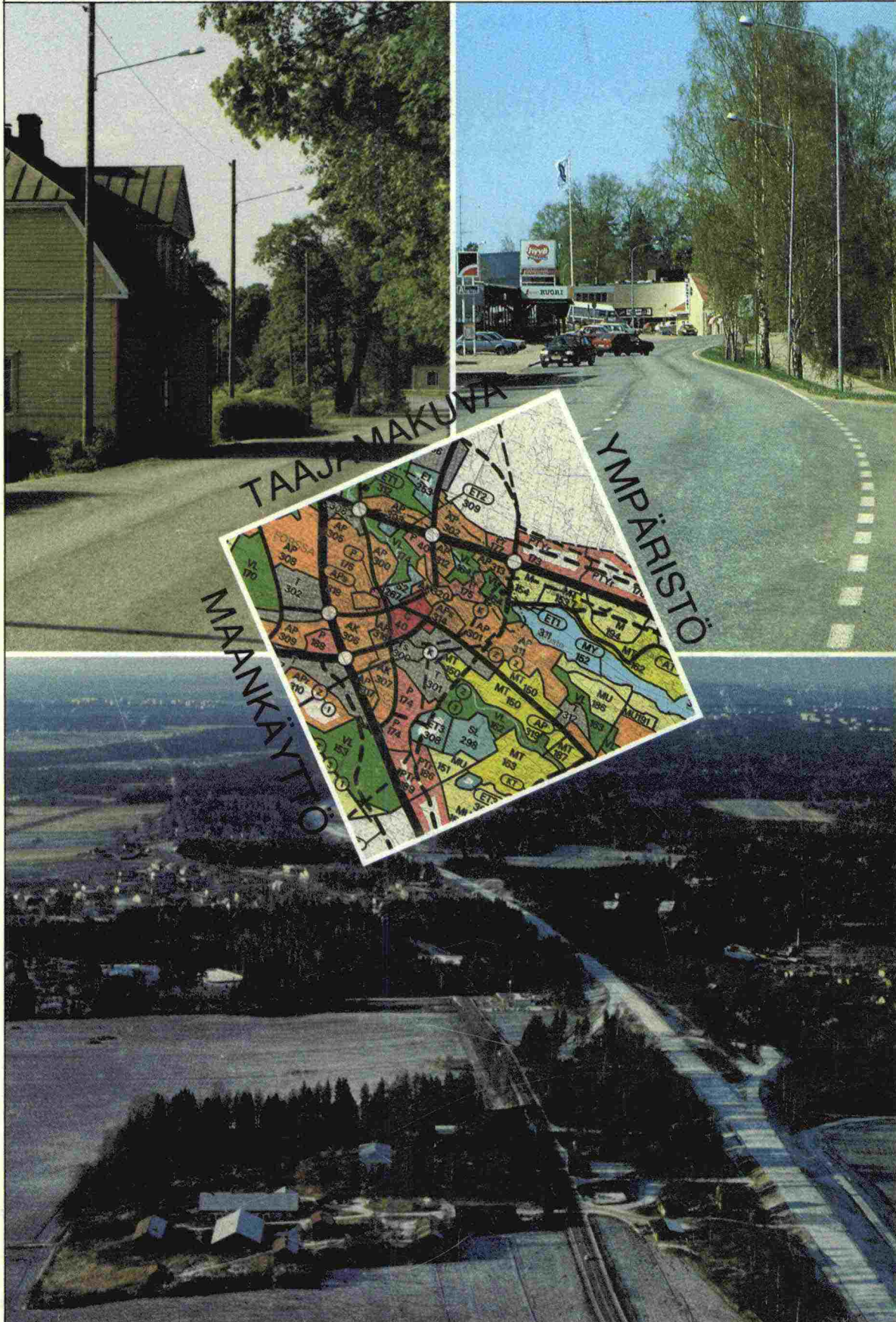

Hämeen tiepiirin alueen TAAJAMIEN TARVESELVITYS Maankäytöllinen, taajamakuullinen ja liikenteellinen tarkastelu

Tampere
1993

Hämeen
tiepiiri

08 TIEL / 115m

Tielaitos
Kirjasto

Doknro: 940152
Nidenro: 940214

HÄMEEN TIEPIIRIN ALUEEN TAAJAMIEN TARVESELVITYS

Tielaitos
Hämeen tiepiiri

Tampere 1993

Painos: 300 kpl
Painopaikka
Kirjapaino Oma
Jyväskylä 1993
Julkaisija/Kustantaja
Hämeen tiepiiri
Åkerlundinkatu 5 B
PL 376
33101 TAMPERE
Puh. (931) 512 111

ALKUSANAT

Taajamatiet muodostavat tieverkossa oman erityisryhmänsä, jossa korostuvat kevytliikenteen asema, tien sopeuttaminen ympäristöön ja taajamakuvaan sekä tiehen liittyvät toiminnot.

Taajamateitä on parannettu jo 1960-luvulta alkaen, mutta lopputulos ei taajamaympäristön kannalta ole aina ollut toivottu. Liikenneministeriö onkin asettanut tielaitoksen yhdeksi tulostavoitteeksi vuodelle 1993 taajamateiden kehittämisen.

Tässä selvityksessä on tarkasteltu Hämeen tiepiirin alueen yleiselle tieverkolle sijoittuvia taajamateitä erityisesti liikenneturvallisuuden, taajamakuvaan ja maankäytön kannalta. Työn tavoitteena on palvella taajamakohteiden ohjelmointia ja suunnittelua. Selvitys antaa lähtökohtia myös kuntien maankäytön ja taajamaympäristön suunnitteluun.

Selvitys on tehty Hämeen tiepiirin toimeksiantona Panplan Oy:ssä. Työtä on valvonut hankeryhmä, johon ovat kuuluneet DI Sakari Suominen, ins. Matti Höyssä, rkm. Jouni Voipio ja tekn.yo Janne Lintilä.

Hankeryhmän työskentelyyn on osallistunut myös arkk. Ulla Priha tielaitoksen keskushallinnosta.

Panplan Oy:ssä työstä ovat vastanneet DI Markku Hulkkonen, maisema-arkkitehti Marja Oittinen, fil.kand Eija Ihanainen, ins. Olli-Pekka Hämäläinen sekä rakennusarkkitehti Mika Päivärinne.

Työn aikana on oltu yhteydessä Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Pirkanmaan liittoihin. Kuntiin tullaan otta-
maan yhteys työn jatkovaiheessa ja tarkemman hankesuunnittelun yhteydessä.

Hämeen tiepiiri 15.1.1993

TIIVISTELMÄ

TYÖN TAVOITTEET JA LAAJUUS

Selvityksessä on tutkittu Hämeen tiepiirin alueella olevia taajamia. Tavoitteena on palvella yleiselle tieverkolle sijoittuvien taajamakohteiden toimenpiteiden ohjelmointia sekä verkollista ja hankekohdaista suunnittelua. Selvitys antaa vihjeitä ja ideoita myös kuntien maankäytön ja taajamaympäristön suunnitteluun.

Selvitykseen valittiin verkollisin, liikenneturvallisuus- ja maankäyttöperustein yhteensä 73 taajamakohteita. Lisäksi tarkasteltiin yksittäisiä tiejaksoja Lahden, Hämeenlinnan ja Riihimäen ympäristössä. Tampere ei ollut tarkasteluissa mukana.

Taajamakohteet edustavat yhteensä 50 kuntaa ja ne sijoittuvat Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Pirkanmaan liittojen alueelle. Kohteet edustavat 6,3 % yleisen tieverkon pituudesta, 17,5 % liikennesuoritteesta ja 24,8 % henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista.

Pääosa tarkasteltavista taajamateista on yhdystietä ja seututeitä, mutta mukana on myös valtatiejaksoja. Toiminnallisen tehtävän mukaan tiet edustavat

- kauppakatuja
- taajaman sisään tuloteitä
- taajaman läpikulkuteitä sekä
- taajaman ohikulkuteitä.

AINEISTON KOKOAMINEN

Tarkasteluaineisto koottiin tierekisteritiedoista, tiepiirissä tehdyistä suunnitelmista, kunnilta saadusta aineistosta (kaavat, väestöennusteet, kuntasuunnitelmat) sekä alueen seutuliittojen kanssa käydyistä keskusteluista.

Kuhunkin kohteeseen tutustuttiin maastossa.

Muuttujittain tehtyjen tarkastelujen tulokset koottiin yhteen, analysoitiin ja niistä muodostettiin synteesi luokittelemalla taajamat niiden positiivisten piirteiden ja epäkohtien perusteella.

LIIKENNE JA LIIKENNETURVALLISUUS

Analyysin tulokset

Liikenneneruuhkia ei liikennemäärien pienuuden vuoksi tarkastelluissa taajamissa juurikaan esiinny. Toiminnalliset häiriöt liittyvät pääteiden palvelutasoon taajaman kohdalla (alhainen nopeus) ja taajamatien liikenteellisen tehtävän sekoittumiseen.

Kevytliikenteen yhtenäisen verkoston puutteet ovat yleisiä ja useissa kirkonkylien keskustaajamissa keskustojen liikennejärjestelyt ovat sekavia.

Liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisten tiejaksojen ja kasautumapisteiden onnettomuudet ovat taajamateille tavanomaisia. Ongelmajaksoilla on yleensä tapahtunut kevyen liikenteen onnettomuuksia. Onnettomuuksien kasautumispisteet ovat liittymissä, joissa yleisimmät onnettomuusluokat ovat risteäminen ja kääntyminen.

Liikennesuoritteeseen suhteutetun henkilövahinko-onnettomuuksien määrän perusteella ovat ongelmallisimpia taajamia viime vuosina olleet Lammi, Padasjoki, Halli, Oitti, Jokioinen ja Hämeenkyrö. Myös monet onnettomuuksien kasautumispisteistä sijoittuvat näiden taajamien alueelle.

Toimenpiteet

Liikenneturvallisuustoimenpiteistä työssä nousi useimmin esille kevytväylän rakentaminen – yhteensä 34 taajamakohteessa. Uusia kevytliikenteen yhteyksiä tulee rakentaa noin 120 kilometriä.

Muita merkittäviä liikenneturvallisuustoimenpiteitä ovat liittymäjärjestelyt (esim. kiertoliittymät), nopeuksien alentaminen, kevytliikenteen ylityskohdan havainnoinnin parantaminen ja ylitysten turvaaminen poikkileikkausta kaventamalla sekä tietilan psykologinen kaventaminen esim. istutuksin.

TAAJAMAKUVA

Analyysin tulokset

Tarkastelun tuloksena oli erotettavissa kolmen tyyppisiä taajamia:

Taajamat, joissa voimakas kasvu oli leimaa-antavaa, kokonaisuus oli häiriintynyt ja selkeää taajamakuva oli vaikea muodostaa. Kyseiset taajamat olivat yleensä hyvin liikennepainotteisia ja tieympäristöltään yksitoikkaisia tai sekavia. Erityisesti taajamien keskustoissa ja sisääntulojaksoissa on parantamisen varaa. Esim. Vääksy, Oitti, Kangasala, Lammi, Hämeenkyrö ja Pirkkala.

Taajamat, joissa oli nähtävissä selvä ristiriita uuden ja vanhan keskustan taajamaympäristöissä. Kyseisissä kohteissa teollistuminen oli elinkeinona syrjäyttänyt maatalouden. Taajamakuvaan ankeuteen oli useita syitä: suurmaiseman yksitoikkisuus, maankäytölliset epäkohdat, tieverkon sekavuus tai tieympäristön viimeistelemättömyys. Esim. Forssa, Turenki, Mänttä, Virrat, Iittala ja Hollola.

Pienet maaseutumaiset taajamat, joissa tieympäristö ja rakennetut alueet olivat sopusoinnussa keskenään. Useimmissa toimenpiteiden puuttuminen oli säilyttänyt taajamakuvaan eheänä ja visuaalisena. Tien toteutus oli yksinkertainen, usein raittimainen. Taajamista muodostui eheä, miellyttävä kokonaisuus.

Kyseiseen ryhmään kuuluivat myös suurehkot kaupungit, joissa teollisuuden perinteet ovat lähtökohtia hyvään taajamakuvaan. Esim. Hikiä, Jokioinen, Mouhijärvi, Kuhmalahti, Luopioinen, Nokia, Renko, Vesilahti ja Kärkölä.

Toimenpiteet

Pienissä maaseututaajamissa toimenpiteiden toteuttamista tulee harkita erityisen tarkasti. Taajamakuvaan säilyttäminen sellaisenaan on näissä suurin ympäristöarvo. Erityisen uhanalaisia kohteita taajamakuvaan säilymisen kannalta ovat Syrjäntaka, Luopioinen, Kylmäkoski, Vesilahti, Ryttylä, Hikiä, Eräjärvi ja Renko.

Pienissä taajamissa on myös kohteita, jotka vaativat elävöittämistoimenpiteitä ympäristön parantamiseksi. Tällaisia ovat mm. Korkeakoski, Ruutana, Kuru, Halli ja Kolho.

Suurissa ja keskisuurissa taajamissa toimenpiteet kohdistuvat lähinnä sisääntulojaksojen ehostamiseen sekä keskustatien jäsentämiseen. Myös suunniteltujen tai jo rakenteilla olevien toimenpiteiden vaikutus ympäristöön tulee tarkistaa.

Taajamille, joiden rakenteessa tai kasvussa on erityisiä muutospaineita, tulisi laatia kokonaisvaltainen taajamakuva-analyysi, eikä tehdä pelkästään yksittäisiä parannuksia. Toimenpiteiden vaikutukset taajamakuvaan tulee miettiä kerralla, yhtenä kokonaisuutena. Esimerkkejä tällaisista taajamista ovat mm. Vääksy, Parola, Forssa ja Ylöjärvi.

MAANKÄYTTÖ

Analyysin tulokset

Pienissä maaseututaajamissa, joissa ei ole näköpiirissä kasvua, ei yleensä ole maankäytön ja liikenteen välillä ristiriitaa. Myöskään kaupunkikeskukset, joille on muodostunut oma identiteetti ja perinne hoitaa alueensa suunnittelua, eivät tässä suhteessa ole ongelmallisia.

Ongelma esiintyy keskisuurten maalaiskuntien keskuksissa, joissa kasvu on ollut nopeaa. Niiden rakenne ja luonne ovat muuttuneet: pienestä, idyllisestä kirkonkylästä on tullut sekava kauppa-pienteollisuus-hallintokeskus, jonka rakennetta liikennealueet hajoittavat.

Hyvin usein vanha kirkonkylä-hallintokeskus on korvautunut lähelle rakennetulla uudella, jonka valmiiksi saattamiseen resurssit eivät ole riittäneet.

Yhdyskuntarakenteen kannalta ongelmallisimpia ovat maalaiskuntien taajamat, jotka yrittävät ottaa vastaan kaupunkiseudun kehityspaineet. Ulkopuolisesta vaikutuksesta ovat esimerkkinä myös suuret tiet, jotka luovat liittymäalueilleen rakennuspaineita.

Toimenpiteet

Uudet toiminnot tulisi sijoittaa täydentämään vanhaa taajamarakennetta kestävä kehityksen periaatteen mukaisesti. Uusien rakenteiden ja rakennusten tulisi sitoutua vanhaan myös kaupunkivallistisesti. Maaseudun taajaman tulisi mieluummin laajentua saumattomasti eikä siten, että synnytetään toisistaan etäällä olevia, turhaa liikennettä synnyttäviä yksiköitä.

Tärkeä näkökohta toimintojen sijoittelussa on kevytliikenteen suosiminen.

Taajamassa tulisi olla omaleimaisia pääakseleita. Omaleimaisuus lisää orientoitavuutta, jota voidaan parantaa kaavallisesti mm.

- aukoiden hyväksikäytöllä
- kortteleiden massoittelemalla vaihtelulla, korkeilla ja matalilla osilla
- korttelirakenteen väljyyden ja tiiviyn vaihtelulla.

TOIMENPITEET JA NIIDEN VAIKUTUKSET

Mahdollisina toimenpiteinä tutkittiin yhteensä noin 20 erilaista toimenpidettä. Useimmissa nyt tutkituista kohteista on tarvetta

- * kevytliikenteen järjestelyihin
- * liittymäjärjestelyihin
- * tietilan jäsentämiseen
- * teiden jaksottamiseen
- * tieympäristön hoitoon ja viimeistelyyn tai
- * kaavojen yksityiskohtien kehittämiseen.

Eräissä kohteissa tulisi jo suunnitellut toimenpiteet tarkistaa.

Toimenpiteet poistavat havaittuja ongelmia eli parantavat toteutuessaan mm. taajamien

- * liikenneturvallisuutta
- * toimivuutta
- * ilmettä ja
- * liikenteen sujuvuutta.

Toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset ovat yhteensä noin 345 milj.mk. (Tr.ind. 136).

Toimenpiteillä arvioidaan vältettävän yhteensä noin 13 henkilövahinko-onnettomuutta vuodessa. Tästä aiheutuvat taloudelliset hyödyt ovat vuositasolla noin 12.2 milj.mk.

TOIMENPITEIDEN KIIREELLISYYS

Työssä ei muodostettu varsinaista toimenpideohjelmaa, vaan hankkeet koottiin kiireellisyysjärjestykseen ensisijaisesti liikenneturvallisuusongelmien perusteella. Tiepiiri ottaa jatkossa selvityksen tulokset huomioon toimenpideohjelmien laadinnassa.

SISÄLTÖ

ALKUSANAT

TIIVISTELMÄ

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO

- 1.1 Taajamateiden kehittäminen
- 1.2 Työn tavoitteet ja laajuus

2. SUUNNITTELUALUE JA -KOhteet

- 2.1 Suunnittelualue
- 2.2 Tarkasteltavat tiejaksot

3. AINEISTON KOKOAMINEN JA KÄSITTELY

4. LIIKENNE JA LIIKENNETURVALLISUUS

- 4.1 Analyysimenetelmät
- 4.2 Analyysien tulokset
- 4.3 Toimenpiteet

5. TAAJAMAKUVA JA YMPÄRISTÖ

- 5.1 Taajamakuva
- 5.2 Hämäläinen taajama
- 5.3 Analyysimenetelmät
- 5.4 Analyysien tulokset
- 5.5 Toimenpiteet

6. MAANKÄYTTÖ

- 6.1 Analyysimenetelmät
- 6.2 Analyysien tulokset
- 6.3 Toimenpiteet

7. YHTEENVETO TOIMENPITEISTÄ JA NIIDEN VAIKUTUKSISTA

8. TOIMENPITEIDEN KIIREELLISYYS

TAAJAMAKOHTAINEN ANALYYSI

LIITE

1. JOHDANTO

1.1 Taajamateiden kehittäminen

Taajamatiet muodostavat tieverkostossa oman erityisryhmänsä. Taajamissa tiehen liittyy useita toimintoja. Tie on osa taajaman kokonaisrakennetta ja omalta osaltaan se jäsentää kokonaisuuden ja maisemarakenteen suhteita. Sen ilmeellä on merkitystä orientoitavuudessa. Olemassa oleva liikenneverkko vaikuttaa uusien toimintojen sijoittumiseen. Tiellä on merkitystä lähiympäristössä ihmisen toimintaan, luonnon ja rakennetun ympäristön estetiikkaan sekä näiden vuorovaikutukseen.

Tässä työssä on tarkasteltu taajamateiden asemaa suhteessa taajamarakenteeseen, taajamakuvaan, liikenteeseen, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön ja ympäristöön. Taajamien ja taajamateiden kehittäminen on näiden tekijöiden yhteensovittamista.

1.2 Työn tavoitteet ja laajuus

Selvityksessä on tutkittu Hämeen tiepiirin alueella olevia taajamia. Tavoitteena on palvella yleiselle tieverkolle sijoittuvien taajamakohteiden verkollista ja hankekohtaista suunnittelua sekä toimenpiteiden ohjelmointia. Selvitys antaa vihjeitä ja ideoita myös kuntien maankäytön ja taajamaympäristön suunnitteluun.

Selvitys on edennyt analyysien kautta ideatasoiseen suunnitteluun - yksityiskohtaisia ratkaisuja ei esitetä.

Suunnitelmaraportissa on kuvattu työn etenemistä ja menetelmiä sekä koottu yhteenveto tarkastelluille taajamille tyypillisistä ominaisuuksista ja toimenpide-ehdotuksista. Tarkempi taajamakohtainen analyysi on esitetty raportin lopussa.

2. SUUNNITTELUALUE JA -KOhteET

2.1 Suunnittelualue

Hämeen tiepiiri on tehnyt alueellaan taajamatien-ventoinnin, jossa määritettiin kaikkiaan noin 220 taajamakohdetta. Inventointi perustuu tien ja sitä ympäröivän maankäytön ominaisuuksiin ja se on taajama / taajama päättyy -liikennemerkkein rajattua aluetta huomattavasti yksityiskohtaisempi.

Tähän selvitykseen valittiin verkollisin, liikenneturvallisuus- ja maankäyttöperustein yhteensä 73 taajamakohdetta. Lisäksi tarkasteltiin yksittäisiä tiejaksoja Lahden, Hämeenlinnan ja Riihimäen ympäristössä. Tampere ei ollut tarkasteluissa mukana.

Taajamakohteet edustavat yhteensä 50 kuntaa ja ne sijoittuvat Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Pirkanmaan liittojen alueelle.

Tarkastelluista taajamista paikalliskeskuksia on 39, kuntakeskuksia 24 ja kaupunkikeskuksia 10. Asukasluku näissä kohteissa vaihtelee 100:sta 19500:aan, keskikoon ollessa vajaa 3000 asukasta. Koko tiepiirin alueen väestöstä kohteet edustavat noin 30 %.

Suunnittelualue ja keskusluokitus on esitetty kuvassa 1.

2.2 Tarkasteltavat tiejaksot

Pääosa tarkasteltavista taajamateistä on yhdystietä ja seututeitä, mutta mukana on myös valtatiejaksoja. Toiminnallisen tehtävän mukaan tiet edustavat

- kauppakatuja
- taajaman sisäänkuloteitä
- taajaman läpikulkuteitä sekä
- taajaman ohikulkuteitä.

Mukana on myös tiejaksoja, joiden toiminnallinen tehtävä ei ole selkeä.

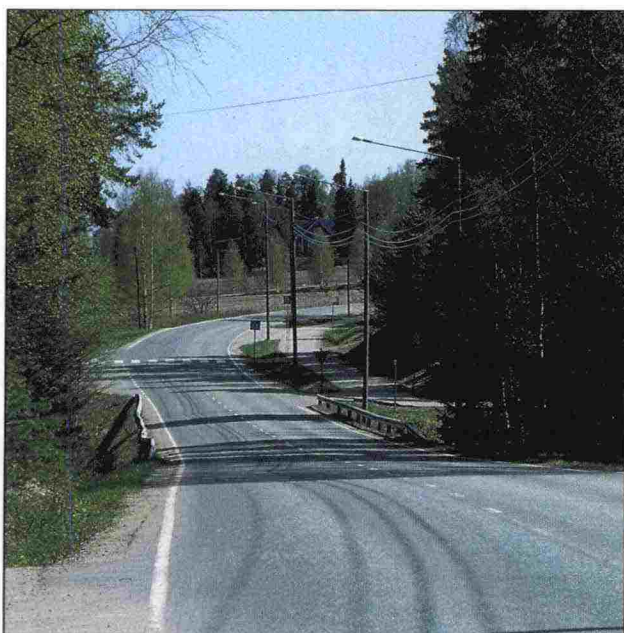
Yhteensä tarkasteltavia tiejaksoja taajamakohteissa on noin 500 kilometriä ja niiden liikennesuorite on noin 685 milj.autokm/vuosi. Tiepituus edustaa 6.3 % yleisten teiden tiepituudesta ja suorite 17.5 % liikennesuoritteesta.

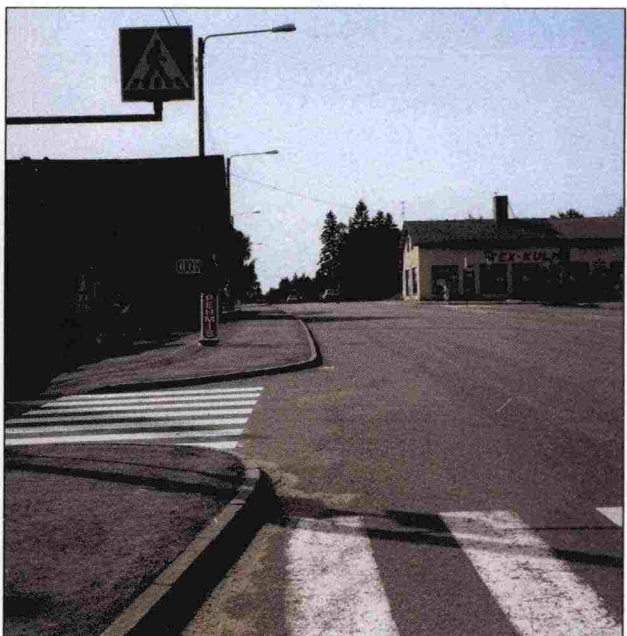
Kuva 1. Suunnittelualue.

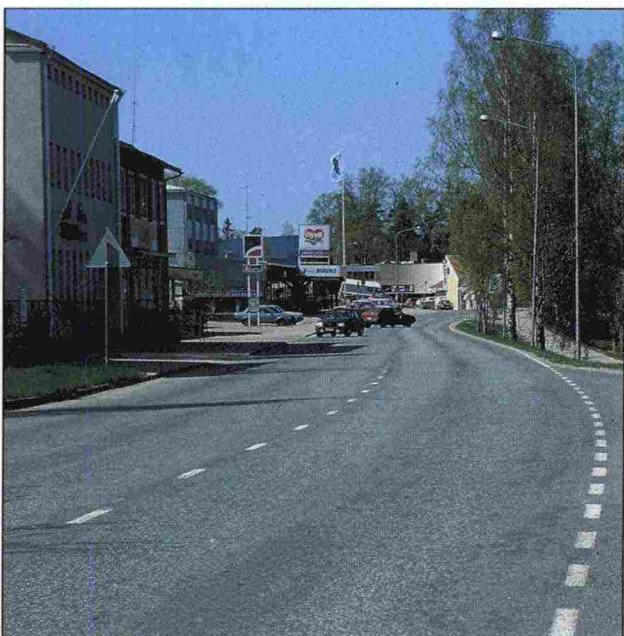
Taajaman ohikulku

Taajaman sisääntulo

Taajaman läpikulku

Kauppakatu

3. AINEISTON KOKOAMINEN JA KÄSITTELY

Tarkasteluaineisto koottiin tierekisteritiedoista, tiepiirissä tehdyistä suunnitelmista, kunnilta saaduista aineistoista (kaavat, väestöennusteet, kuntasuunnitelmat) sekä alueen seutuliittojen kanssa käydyistä keskusteluista.

Kuhunkin kohteeseen tutustuttiin maastossa ja kuvattiin samalla video- ja valokuva-aineistoa myöhemmää käsittelyä varten. Maastokäynneillä oleelliset tiedot koottiin erillisille korteille.

Muuttujittain tehtyjen tarkastelujen tulokset koottiin yhteen, analysoitiin ja niistä muodostettiin synteesi luokittelemalla taajamat niiden positiivisten piirteiden ja epäkohtien perusteella.

Luokka I

Selvästi taajamakuuallisia, maankäyttöön ja liikenneturvallisuuden tai liikenteen sujuvuuteen liittyviä ongelmia. Kokonaisvaltainen tarkastelu tarpeen.

Luokka II

Ongelmia pääosin vain yhdellä osa-alueella tai useassa vähäisessä määrin. Taajaman kehitys ja ympäristön muuttuminen ovat ratkaisevia tekijöitä arvioitaessa toimenpiteiden tarpeellisuutta. Mukana myös kohteet, jotka on hiljattain perusparannettu tai parantaminen on parhaillaan käynnissä.

Luokka III

Hyvin vähän tai ei lainkaan taajamakuuallisia tai maankäyttöisiä ongelmia. Yksittäiset liikenneturvallisuuden ongelmakohdet mahdollisia.

Se, mihin luokkaan yksittäinen taajama sijoittuu ratkaisi laajuuden, jolla sitä tässä selvityksessä jatkossa tarkasteltiin. Luokka ei määritä yksittäisten toimenpiteiden kiireellisyyttä.

4. LIIKENNE JA LIIKENNE- TURVALLISUUS

4.1 Analyysimenetelmät

Liikenne

Liikenteen toimivuuden osalta analyysi perustui tiepiirissä aiemmin laadittuihin selvityksiin ja suunnitelmiin. Myös liikenneturvallisuusanalyysit toivat esiin eräitä ongelmakohteita.

Analyyseissä tarkasteltiin erityisesti taajamatien liikenteellistä tehtävää ja verkollista asemaa sekä liikenteen luonnetta. Tarkastelut tehtiin sekä ajoneuvo- että kevytliikenteelle.

Liikenneturvallisuus

Liikenneonnettomuustarkastelujen lähtötietoina käytettiin rekisteritiedostoja. Ongelmakohteet tarkistettiin maastossa.

Taajamille laskettiin taajamakohtainen onnettomuusaste lähtökohtana kaikki henkilövahinko-onnettomuudet ja kevytliikenteen henkilövahinko-onnettomuudet. Taajamat voitiin näin luokitella turvallisuuden kannalta "ongelmallisuusjärjestykseen".

Taajamakohtaisen tarkastelun lisäksi aineistosta seulottiin ongelmalliset tiejaksot ja liittymät.

4.2 Analyysien tulokset

Liikenteen toimivuus

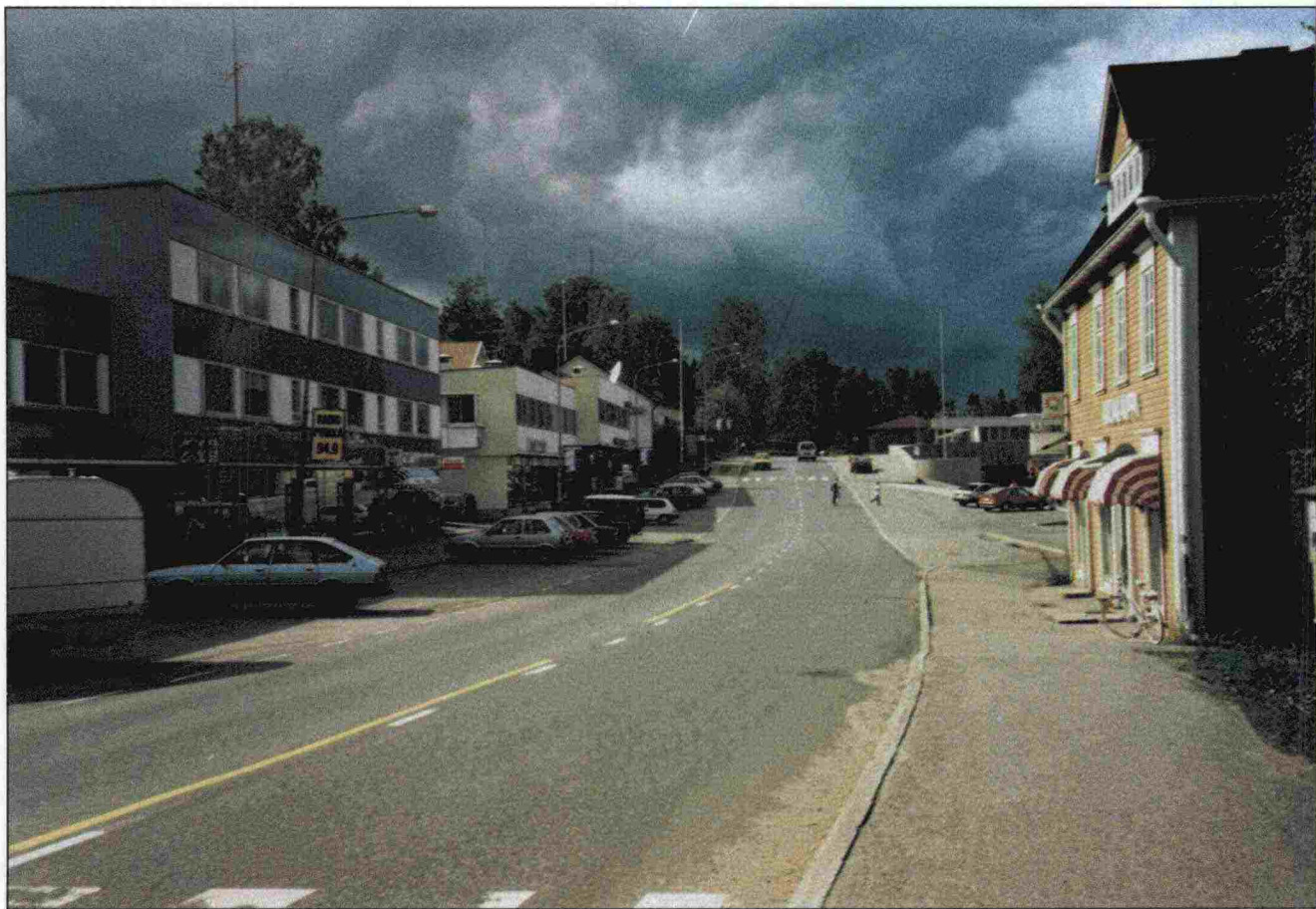
Liikennenuuhkia ei liikennemäärien pienuuden vuoksi tarkastelluissa taajamissa juurikaan esiinny. Toiminnalliset häiriöt liittyvät pääteiden palvelutasoon taajaman kohdalla (alhainen nopeus) ja taajamatien liikenteellisen tehtävän sekoittumiseen. Myös verkolliset puutteet aiheuttavat eräissä paikoissa tiestön kuormittumista.

Kevytliikenteen yhtenäisen verkoston puutteet ovat yleisiä.

Useissa kirkonkylien keskustaajamissa keskustojen liikennejärjestelyt ovat sekavia (vinopysäköinti kadun/tien varteen, huonosti erottuvat suojatiet, liian vähän suojateitä, liikaa liittymiä).

Monien taajamien ohikulkuteillä on liikaa yksityistie- ja tonttiliittymiä. Joissakin taajamissa on kolme, jopa neljä sisääntuloa samalta ohikulkutieltä.

Toimivuusongelmat ovat pääsääntöisesti yhteydessä liikenneturvallisuusongelmiin.

Kuva 3. Pysäköinti on järjestetty vino- tai poikittaispysäköintinä tien varteen (Ruovesi).

Liikenneturvallisuus

Ongelmallisten tiejaksojen ja kasautumapisteiden onnettomuudet ovat taajamille tavanomaisia. Ongelmajaksoilla on yleensä tapahtunut kevytliikenteen onnettomuuksia. "Mustat pisteet" ovat liittymissä, joissa yleisimmät onnettomuusluokat ovat risteäminen ja kääntyminen.

Tutkituilla taajamatiejaksoilla on vuosina 1986–1990 sattunut yhteensä 794 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta. Tämä edustaa 24,8 % koko yleisen tieverkon onnettomuuksista. Onnettomuustiheys (hvj.-onn./km) tutkituilla jaksoilla on n. 5-kertainen koko tieverkkoon verrattuna.

Ongelmalliset taajamat

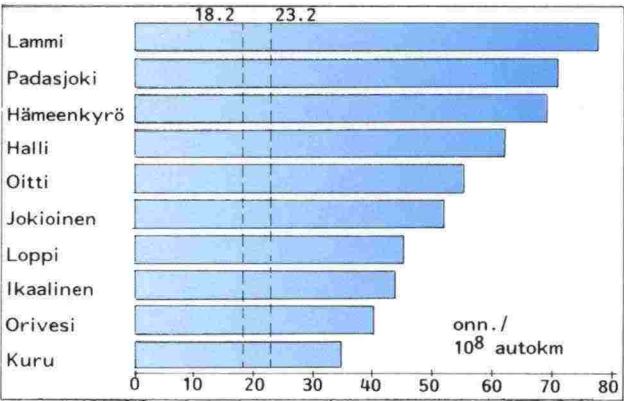
Aineistosta erottui päätyypiltään kolmenlaisia taajamia:

1. Onnettomuuksia laajemmalla alueella tasaisesti jakautuneena (esim. Tammela, Ylöjärvi, Hämeenkyrö, Kangasala, Lempäälä)
2. Onnettomuuksia yhdellä tai kahdella lyhyellä jaksolla (esim. Ruovesi, Lammi)
3. Onnettomuuksia yhdessä pistemäisessä kohteessa (esim. Virrat, Huutijärvi, Padasjoki, Vilpula)

Henkilövahinko-onnettomuusasteen mukaan ongelmallisimmat taajamat ovat

1. Lammi	6. Jokioinen
2. Padasjoki	7. Loppi
3. Hämeenkyrö	8. Ikaalinen
4. Halli	9. Orivesi
5. Oitti	10. Kuru

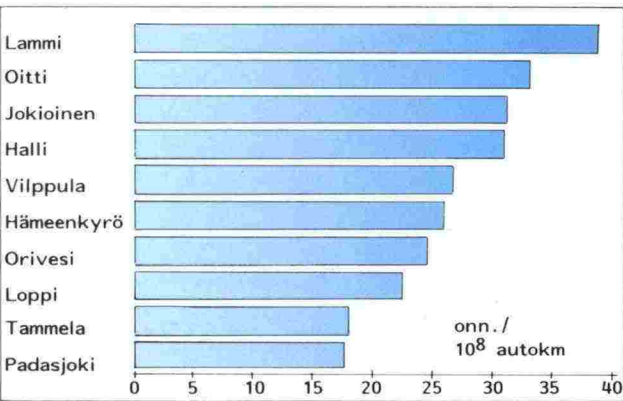
Tiepiirin yleisten teiden keskimääräinen henkilövahinko-onnettomuusaste vuonna 1990 oli 18,2 hvj-onn./100 milj.autokm. Em. taajamissa onnettomuusaste on selvästi yli piirin keskiarvon (kuva 4). Keskimääräinen henkilövahinko-onnettomuusaste tutkituissa taajamakohteissa kohteissa on 23,2.

Kuva 4. Henkilövahinko-onnettomuusaste ongelmataajamittain.

Kevytliikenteen henkilövahinko-onnettomuusasteen perusteella vaarallisimmat taajamat ovat

1. Lammi	6. Hämeenkyrö
2. Oitti	7. Orivesi
3. Jokioinen	8. Loppi
4. Halli	9. Tammela
5. Vilppula	10. Padasjoki

Kuva 5. Kevytliikenteen henkilövahinko-onnettomuusaste ongelmataajamittain.

HÄMEEN TIEPIIRIN ALUEEN TAAJAMIEN TARVESELVITYS

Henkilövahinko-onnettomuuksien kasautumispisteet ja -jaksot ovat viime vuosina olleet seuraavat:
(numero kohteen edessä viittaa kuvaan 6)

LIITTYMÄT

KOHDE	ONNETTOMUUKSIA 1986-90 (ONN./HVJ)		
1. Orivesi Pt 14221 / Pt 14222	22/10	11. Lempäälä Mt 3024 / Mt 3041	10/6*)
2. Hämeenlinna Vt 3 / Pt 13841	17/8*	12. Lahti Vt 12 / Mt 312	13/5
3. Turenki Mt 290 / Mt 292	12/8*)	13. Lammi Mt 317 / Mt 3191	21/5*)
4. Ylöjärvi Mt 330 / Pt 13797	11/8	14. Hämeenkyrö Vt 3 / Härkikuja	13/5
5. Ikaalinen Vt 3 / Mt 275	14/7	15. Padasjoki Vt 4 / Mt 319	12/5
6. Lahti Mt 140 / Mt 167	11/7	16. Viiala Mt 303 / Mt 3043 / Pt 13735	11/5
7. Lahti Mt 167 / Mt 2957	20/6	17. Forssa Vt 10 / Vt 2	14/5
8. Lahti Vt 4 / Merrasjärvenkatu	17/6	18. Pälkäne Vt 12 / Mt 322	12/4
9. Hämeenkyrö Vt 3 / Mt 262 / Mt 276	15/6		
10. Lahti Vt 4 / Mt 140	14/6		

*) Liittymä on sittemmin parannettu, tai muut järjestykset ovat parantaneet tilannetta.

HÄMEEN TIEPIIRIN ALUEEN TAAJAMIEN TARVESELVITYS

TIEJAKSOT

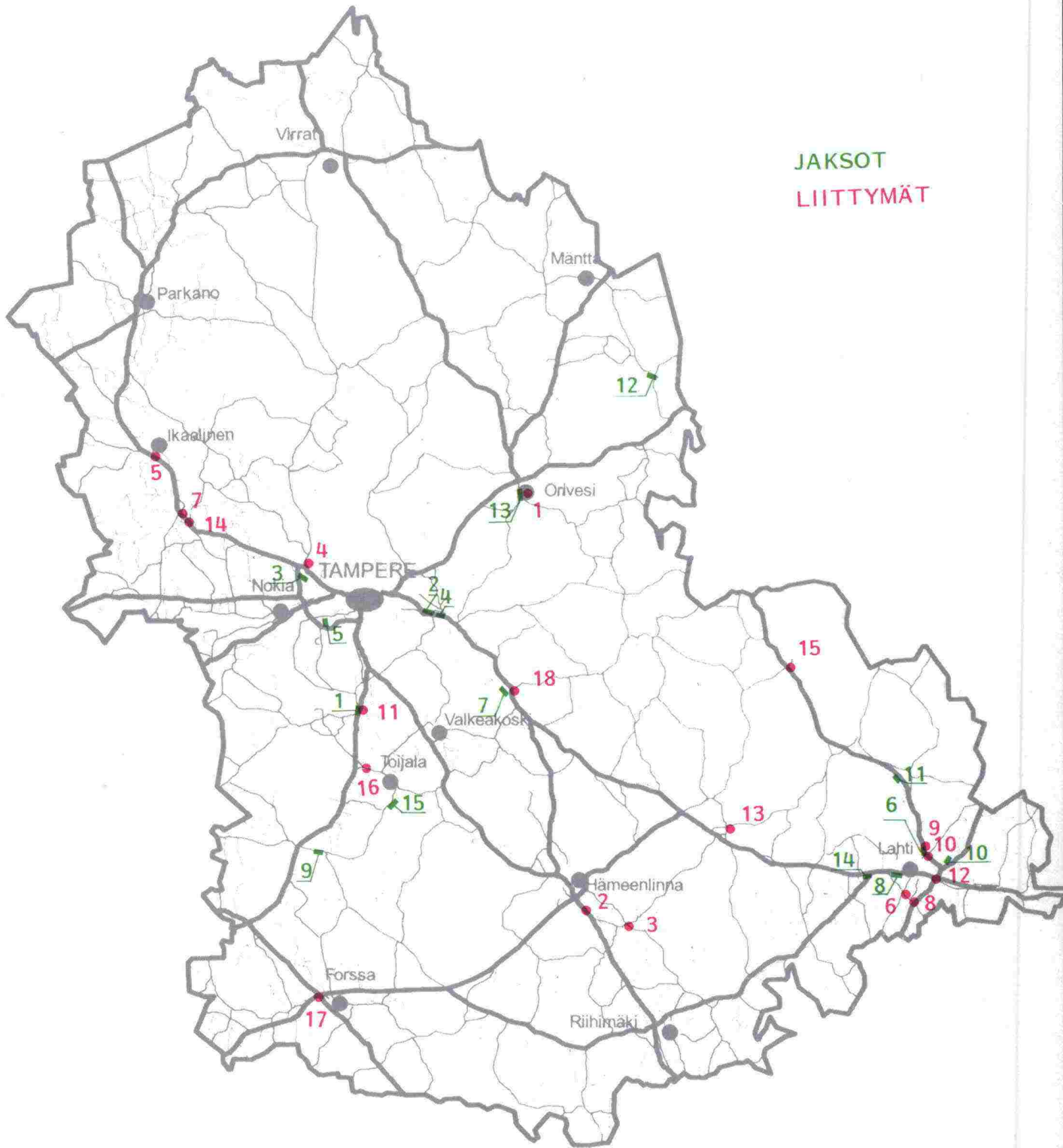
KOHDE	ONNETTOMUUKSIA 1986–90 (ONN./HVJ)
-------	---

1. Lempäälä Mt 3024, tieosa 1 (1700–2700)	25/8*)
2. Kangasala Mt 3404, tieosa 2 (1200–2200)	28/8
3. Ylöjärvi Pt 13799, tieosa 2 (0–700)	19/8
4. Kangasala Mt 3404, tieosa 2 (3900–4850)	13/8
5. Pirkkala Pt 13781, tieosa 1 (100–870)	15/7*)
6. Lahti Vt 4, tieosa 203 (1350–2500)	14/7
7. Pälkäne Pt 13982, tieosa 2 (1800–2630)	14/6
8. Lahti Vt 12, tieosa 22 (2000–3000)	16/6*)
9. Urjala Mt 284, tieosa 7 (2700–3750)	12/6
10. Lahti Pt 14085, tieosa 1 (1000–2680)	12/6*)

11. Vääksy Vt 4, tieosa 205 (7910–8960)	8/6
12. Halli Mt 343, tieosa 3 (1430–2705)	7/6
13. Orivesi Mt 324, tieosa 6 (130–1050)	11/5
14. Hollola Vt 12, tieosa 21 (3150–3930)	11/5*)
15. Toijala Mt 2847, tieosa 5 (2000–3300)	5/5

*) Jakso on sittemmin parannettu.

Yhteenvetona liikenneturvallisuustilanteesta voi todeta, että samoja taajamia esiintyy sekä henkilö-
vahinko-onnettomuusasteen että onnettomuuk-
sien kasautumispisteiden perusteella ongelmia ar-
vioitaessa. Näitä erityisen ongelmallisia taajamia
ovat esim. Hämeenkyrö, Ylöjärvi, Orivesi, Lammi ja
Padasjoki (kuva 6).

Kuva 6. Liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisimmat liittymät ja tiejaksot.

4.3 Toimenpiteet

Liikennöintiin ja liikenneturvallisuuteen kohdistuvien toimenpiteiden suunnittelulle asetettiin tavoitteet:

KEVYTLLIKENNE

Tavoitteena on parantaa kevytliikenteen turvallisuutta, palvelutasoa ja viihtyisyyttä.

Tarkastelluissa taajamissa liikenneturvallisuuskongelmat kohdistuvat erityisesti kevytliikenteeseen.

Kevytliikenteen toimivuudelle ovat eduksi jatkuvat ja helppokäyttöiset reitit. Ylityspaikkojen ja jalan-kulkualueiden on oltava luontaisia.

Tehokkaimmin kevytliikenteen turvallisuutta parantavat luontevat eritasot, alhaisempi ajonopeus sekä kevytliikenteen erottelu autoliikenteestä ja pysäköinnistä. Kevytliikenteen turvallisuuteen vaikuttavat oleellisesti myös ajoradan leveys sekä mahdollisuus ylittää se kahdessa vaiheessa.

Kuva 7. Kevytliikenteen asema taajamissa on alikorostunut (Parkano).

AUTOLIIKENNE

Tavoitteena on luoda ajoneuvoliikenteelle hyvät ja turvalliset tierakenteista ja -ympäristöstä erottuvat liikennöintiolosuhteet.

Tutkitut taajamat on rakennettu liiaksi autoliikennettä varten.

Autoliikenteeseen kohdistuva toimenpide riippuu oleellisesti taajamatien liikenteellisestä tehtävästä ja verkollisesta asemasta: toimenpide kauppakadulla on erilainen kuin keskustan ohitustiellä.

Ajoneuvoliikenteen sujuvuutta voidaan parantaa esim. tietilaa jäsentämällä (pysäköintijärjestelyt) sekä vähentämällä ja kanavoimalla liittymiä. Sujuvuuskongelmiin voidaan hakea ratkaisua myös verkollisin keinoin.

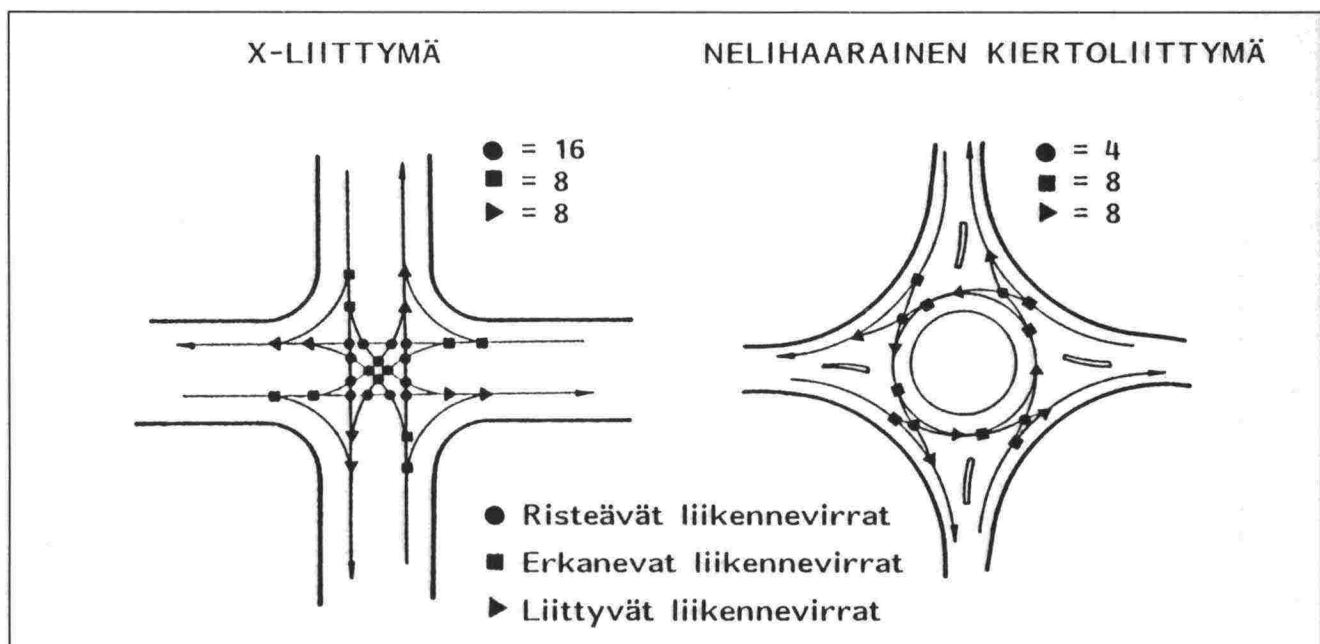
Ongelmallisissa taajamissa teiden poikkileikkaus oli liian leveä. Koska näissä taajamissa ei esiintynyt varsinaisia autoliikenteen sujuvuuskongelmia, tulee taajaman kevytliikenteen sujuvuutta parantaa. Kauppakaduilla ajonopeus voitaisiin laskea 30 km:iin/h.

Autoliikenteen turvallisuutta voidaan parantaa alentamalla nopeuksia erityisesti liittymissä esim. kiertoliittymien avulla.

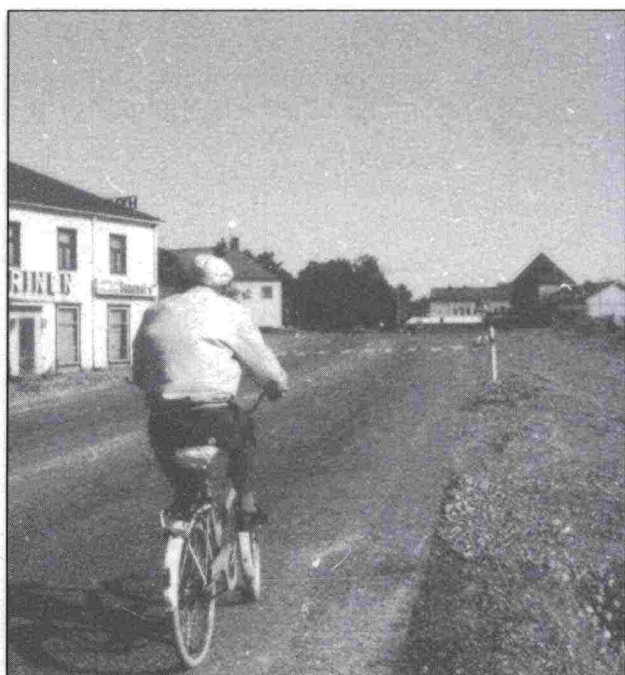
Toimenpiteet

Liikenneturvallisuustoimenpiteistä nousi työssä useimmin esille kevytväylän rakentaminen – yhteensä 34 taajamakohteessa. Uusia kevytliikenteen yhteyksiä tulee rakentaa noin 120 kilometriä.

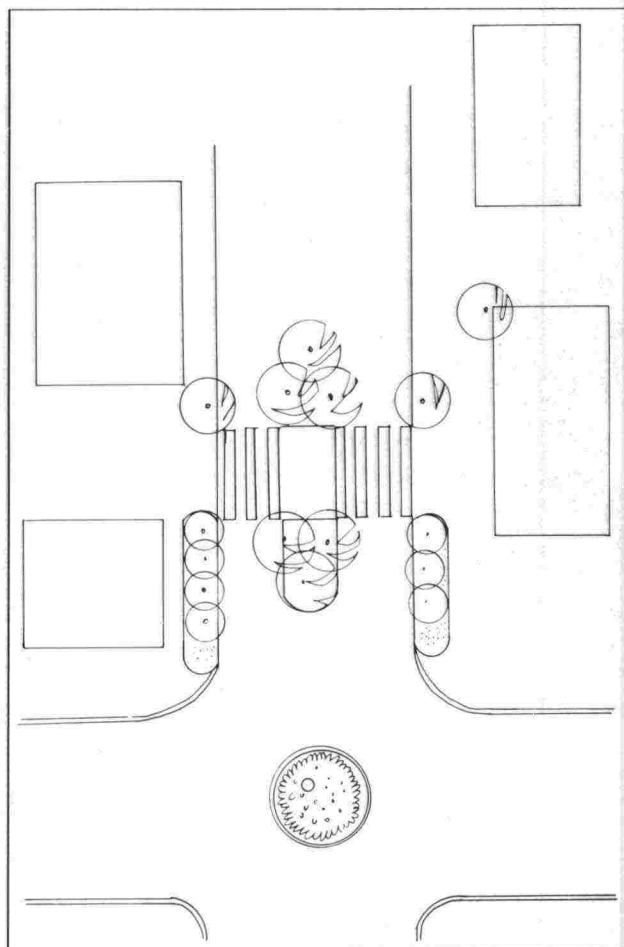
Muita merkittäviä liikenneturvallisuustoimenpiteitä ovat liittymäjärjestelyt (esim. kiertoliittymiä), nopeuksien alentaminen, kevytliikenteen ylityskoh-tien havainnoinnin parantaminen, kevytliikenteen ylitysten turvaaminen poikkileikkausta kaventamalla ja tietilan ”psykologinen” kaventaminen esim. istutuksin.

Kuva 8. Konfliktipisteet nelihaara- ja kiertoliittymässä.

Kuva 9. Kevytliikenteen väylän jatkaminen asutuksen laajentuessa on ajankohtainen useassa taajamassa (Lempäälä).

Kuva 10. Esimerkki tietilan "psykologisesta" ka-ventamisesta (Oitti).

5.3 Analyysimenetelmät

Taajamakuva

Taajamakuva-analyysi perustuu kohteisiin tehtyihin maastokäynteihin, seutuliittojen yhdyshenkilöiden haastatteluihin sekä erilaisiin taajamia käsitteleviin kirjallisuusteoksiin.

Maastokäynneillä kustakin taajamasta täytettiin yhdenmukainen inventointikortti. Muistiinpanojen sekä muun materiaalin yhteenvedona työstettiin taajamakuva-analyysi, joka perustuu yleisesti käytössä oleviin kriteereihin, ei subjektiiviseen näkemykseen.

Taajamakuva-analyysissä pohdittiin taajamittain erityisesti

- * taajamaa tieympäristön näkökulmasta
- * keskeisimpiä taajamakuva muodostavia tekijöitä
- * taajamasta muodostunutta mielikuvaa
- * taajaman ongelma- ja epäkohtia sekä säilytettäviä ja korostettavia kohteita
- * ehdotettuja toimenpiteitä, niiden luonnetta ja kii-reellisyyttä.

Ympäristö

Ympäristötekijöitä tarkasteltiin pääasiassa Hämeen tiepiirin ympäristöselvityksen (1992) pohjalta. Selvityksestä koottiin tiedot melusta, pohjavesi- ja maisema-alueista sekä suojelualueista ja -koh-teista tarkasteltujen taajamien osalta. Päästöjä ei käsitelty.

Ympäristö kokonaisuutena liittyy läheisesti taaja-makuvaan. Työssä kyseinen vuorovaikutus on otettu huomioon. Ympäristöselvityksen tietoja on käytetty lähtötietoina taajamakuvallisia toimenpi-teitä mietittäessä. Lähinnä on haluttu erotella taaja-mat ympäristöarvoiltaan erilaisiin ryhmiin ja tarkas-tella ympäristön yhteyttä taajamakuvaan.

5.4 Analyysien tulokset

Taajamakuva

Tarkastelun tuloksena oli erotettavissa kolmen tyyppisiä taajamia:

Taajamat, joissa voimakas kasvu oli leimaa anta-vana. Kokonaisuus oli häiriintynyt ja selkeää taaja-makuva oli vaikea muodostaa. Kyseiset taajamat olivat yleensä hyvin liikennepainotteisia ja tieym-päristöltään yksitoikkaisia tai sekavia. Erityisesti taajamien keskustoissa ja sisääntulojaksoissa on parantamisen varaa. Esim. Vääksy, Oitti, Kanga-sala, Lammi, Hämeenkyrö ja Pirkkala. Taajamat, joissa oli nähtävissä selvä ristiriita uuden ja vanhan keskustan taajamaympäristöissä. Kyseisissä koh-teissa teollistuminen oli elinkeinona syrjäyttänyt maatalouden. Taajamakuvan ankeuteen oli useita syitä: suurmaiseman yksitoikkaisuus, maankäytöl-liset epäkohdat, tieverkon sekavuus tai tieympäris-tön viimeistelemättömyys. Esim. Forssa, Turenki, Mänttä, Virrat, Iittala ja Salpakangas.

Pienet, maaseutumaiset taajamat, joissa tieympä-ristö ja rakennetut alueet olivat sopusoinnussa keskenään. Useimmissa toimenpiteiden puuttumi-nen oli säilyttänyt taajamakuvan eheänä ja visuaa-lisena. Tien toteutus oli yksinkertainen, usein raitti-mainen. Taajamista muodostui eheä, miellyttävä kokonaisuus. Esim. Hikiä, Jokioinen, Mouhijärvi, Kuhmalahti, Luopioinen, Renko, Vesilahti ja Kärkölä.

Kyseiseen ryhmään kuuluivat myös suurehkot kaupungit, joissa teollisuuden perinteet ovat lähtö-kohtia hyvään taajamakuvaan. (Esim. Nokia).

Kuva 12. Taajamakuullisesti ongelmallisimpia olivat liikennepainotteiset taajamat.

Kuva 13. Sekava maankäyttö tai yksitoikkoinen suurmaisema näkyvät taajamakuussa negatiivisesti.

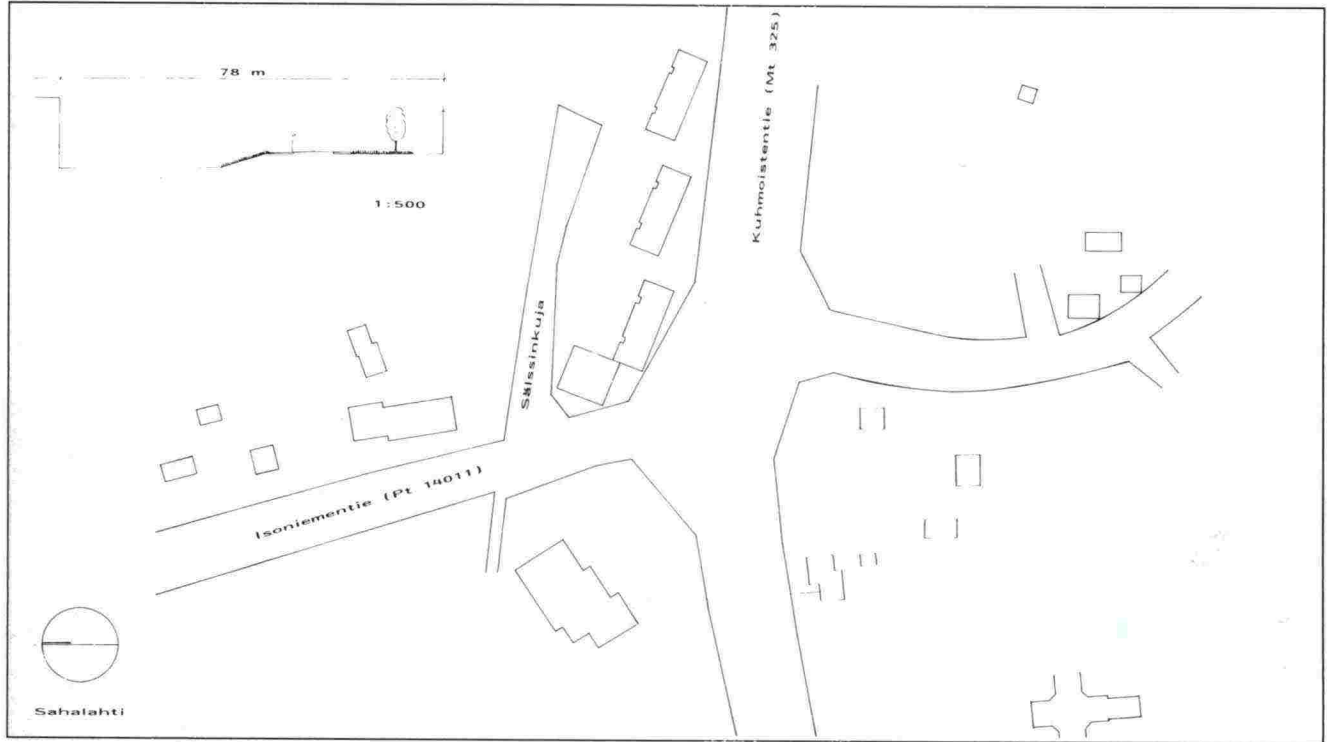
Kuva 14. Perinteet ja ympäristön pienipiirteisyys luovat hyvää taajamakuva.

Tavallisimpia taajamakuuallisia ongelmia nyt tarkastelluissa taajamissa ovat

- väljä taajamarakenne
- nopean kasvun korostuminen taajamakuuassa
- elementtirakentaminen ja historiallisten kerrostumien puute
- tiejärjestelyt liian hallitsevia

(erityisesti liittymäalueet ja kevytliikenteen toteutus sekä tietilan poikkileikkaus ja pysäköinti)

- taajamatien luonne läpikulku- tai ohikulkutienä
- sekava tieverkko, liikenteen kanavoinnin ongelmat
- perinteet ja maisemalliset arvot jääneet kaavoituksessa ja liikennesuunnittelussa huomiotta
- tietynlainen yksitoikkoisuus leimaa antavana.

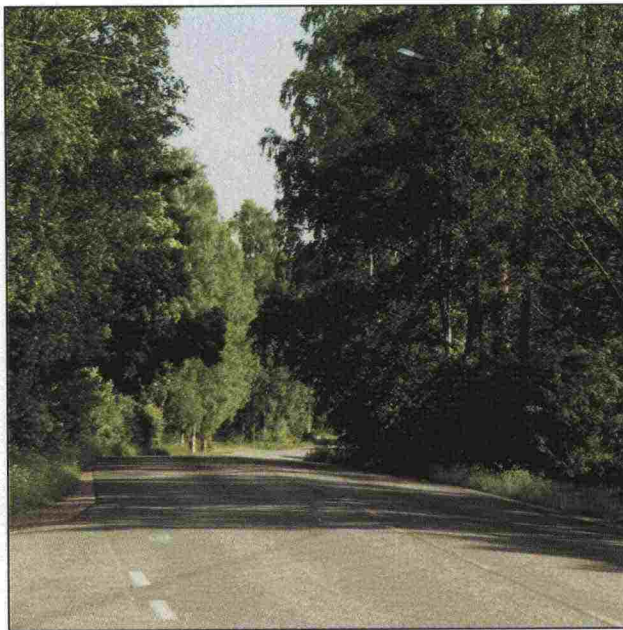
Kuva 15. Tavallisimpia taajamakuuallisia ongelmia olivat
a. Väljä taajamarakenne (Sahalahti).

b. Leveä tie ja laajat liittymät (Vilppula).

Taajamakuva parantavina tai siihen positiivisesti vaikuttavina tekijöinä oli havaittavissa:

- säilytetyt näkymät
- alueen historiallisuus ja perinteet
- taajaman sijainti mielenkiintoisessa suurmaisemassa
- selkeä taajamateiden luonne ja hyvä kulkutieverkko
- tiivis maankäyttö
- vihreys, suurikokoinen puusto
- pienipiirteisyys, säilynyt tunnelma
- tieympäristön viimeistely
- yksityiskohtien ja persoonallisten ratkaisujen käyttö
- vaihteleva tien geometria ja oikea tasaus.

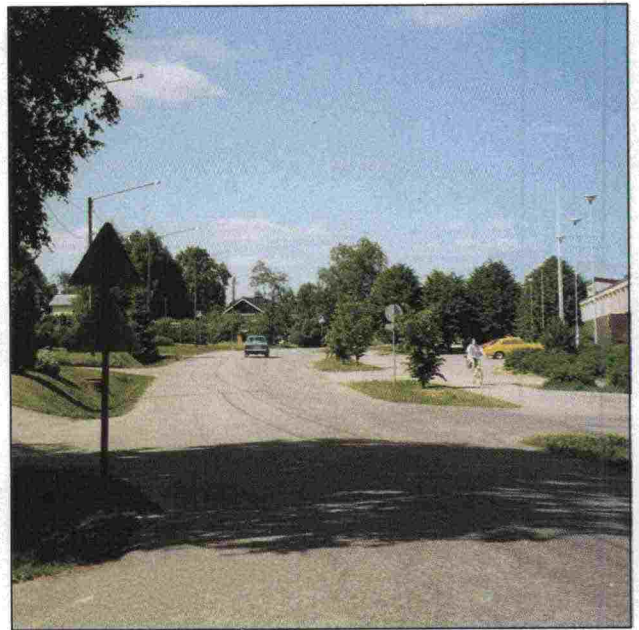

Kuva 16. Taajamakuva parantavia tekijöitä olivat
a. Suurikokoinen puusto, rajattu tietila (Hikiä).

Ympäristö

Ympäristötekijöitä tarkasteltiin pääasiassa osana taajamakuva. Selvityksen kohteena oli useita sellaisia taajamatieosuuksia, joiden vaikutuspiirissä on paljon luonnontieteellisesti, kulttuurihistoriallisesti (esim. Kangasala, Orivesi) tai esihistoriallisesti arvokkaita kohteita. Joissakin taajamissa on monia erityyppisiä arvoalueita (esim. Vääksy, Lamm, Parola).

Taajamaympäristön kannalta ovat merkityksellisiä myös kullekin taajamalle luonteenomaiset luonnonnelementit, vaikkei niitä olisikaan luokiteltu varsinaisiksi suojelukohteiksi.

b. Vaihteleva tien geometria ja oikea tasaus (Renko).

Monille taajamakuvaltaan ongelmallisille kohteille on tyypillistä se, ettei niiden rakentamisessa ole riittävästi otettu huomioon ympäristön asettamia rajoitteita tai sen suomia mahdollisuuksia:

- Maisemallisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet eivät ole saaneet arvoisiansa uusia rakennuksia tai tiejärjestelyjä (esim. Lammi, Vääksy, Padasjoki).
- Uudet rakennukset ovat ristiriidassa vanhan, hyvin ympäristöönsä istuvan rakennuskannan kanssa (esim. Turenki) tai vanhat rakennukset ovat alistetussa asemassa.
- Yhtenäisiä arvokkaita luonnonalueita on pirstotettu, vanha puusto on säälimättä poistettu uusien järjestelyiden alta jne.

Tehokas rakentaminen on jättänyt huomioon ottamatta taajamien omaleimaisia piirteitä ja samankaltaistanut eri alueita. Paras taajamaympäristö on usein niissä kohteissa, joissa rakentamista ja saaneerausta on toteutettu varoen.

Ympäristön parantaminen on muuttanut taajamakuva perinteisestä mm. Hauholla, Humppilassa ja Lopella. Suunnitteilla olevista erityisesti Tamme-la, Padasjoki, Kärkölä, Hämeenkyrö ja Ypäjä ovat erityisen muutospaineen alaisia.

Taajamille, joiden rakenteessa tai kasvussa on erityisiä muutospaineita, tulisi laatia kokonaisvaltainen taajamakuva-analyysi, eikä tehdä pelkästään yksittäisiä parannuksia. Toimenpiteiden vaikutukset taajamakuvaan tulee miettiä kerralla, yhtenä kokonaisuutena. Esimerkkejä tällaisista taajamista ovat mm. Vääksy, Parola, Forssa ja Ylöjärvi.

Melu

Pahimpia meluhäiriöalueita ovat suurten kaupunkien sisääntuloväylät. Niiden liikennemäärät ovat suuria ja asutus sijoittuu lähelle tietä. Ongelmallisia ovat myös kaupunkirakenteen sisälle sijoittuvat valtatie. Melusuojausten kannalta ongelmallisia ovat nauhamaiset taajamat. Tällainen on esim.

Kangasala, jossa liikennemäärät ovat suuria ja lähes koko keskustan tienvarsitoiminnot sijoittuvat melualueelle. Myös pienemmissä nauhamaisissa taajamissa (esim. Lempäälä) asutus sijoittuu melualueelle, mutta alhaisempien melutasojen vuoksi melua ei välttämättä koeta ongelmallisena.

Pohjavesialueet

Monet nyt tarkastelun kohteena olleet taajamat sijoittuvat tärkeille pohjavesialueille (esim. I-luokan kohteista ainakin 10 kunnan taajamaita on pohjavesialueilla).

5.5 Toimenpiteet

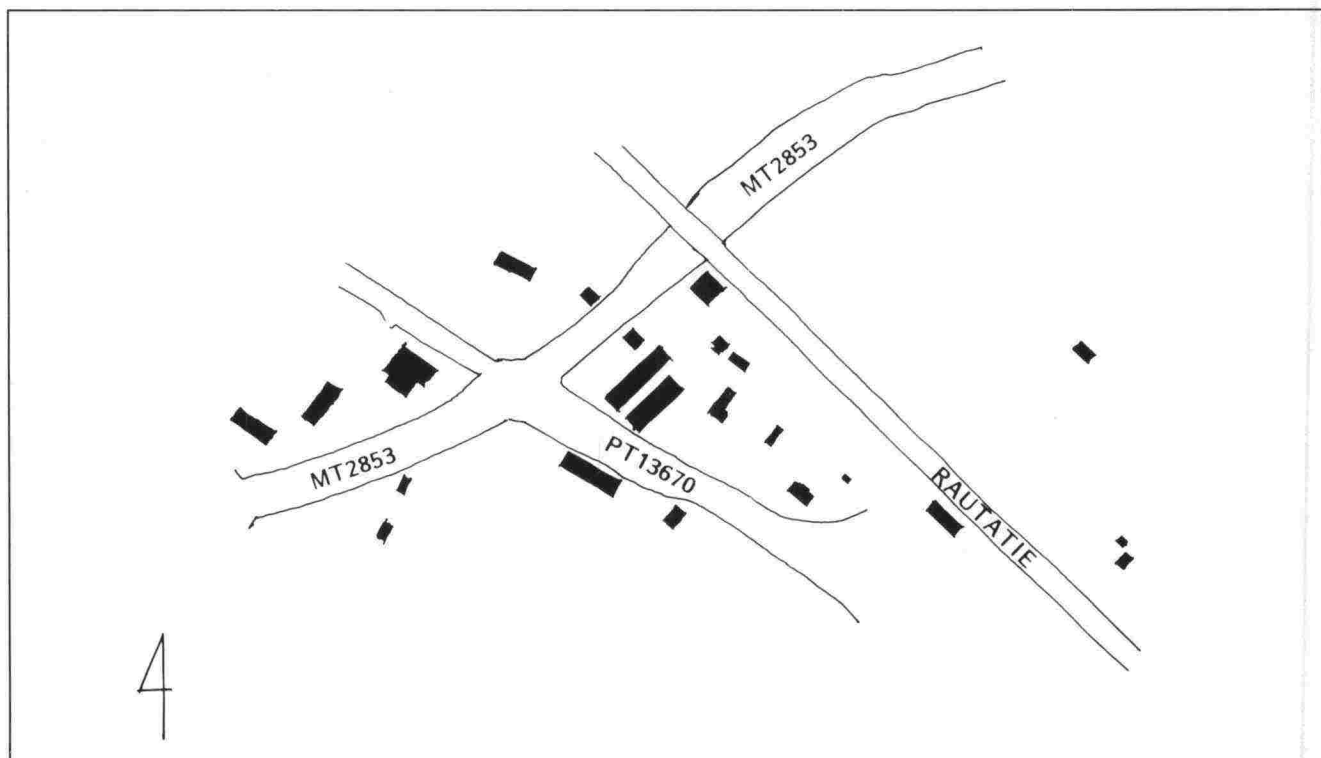
Toimenpiteiden suunnittelun päätavoitteeksi asetettiin hyvän, omaleimaisen taajamakuva luominen tai säilyttäminen.

Taajamakuva parantavat toimenpiteet ovat luonteeltaan ympäristöä säilyttäviä tai muuttavia.

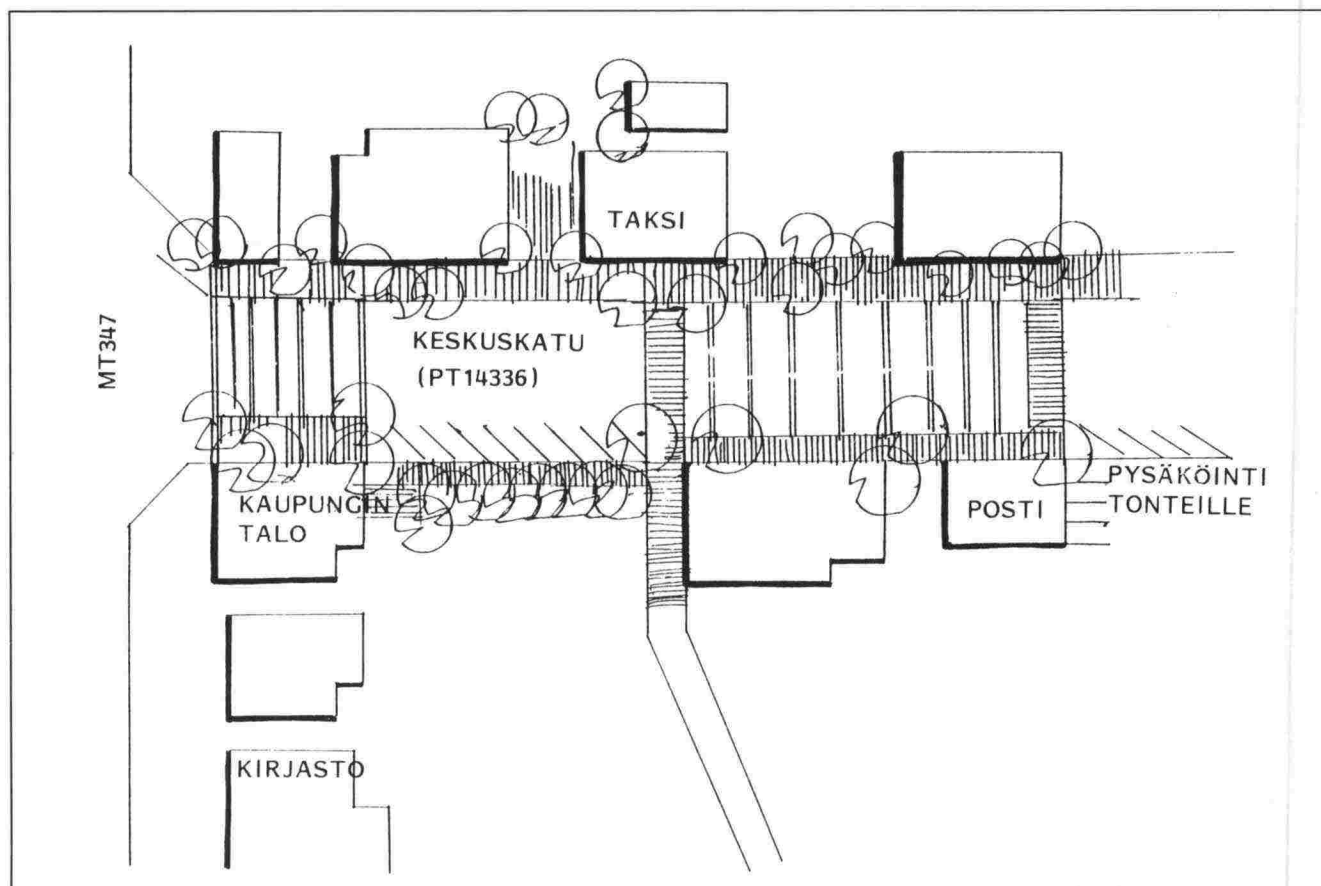
Pienissä maaseutumaisissa taajamissa toimenpiteiden toteuttamista tulee harkita erityisen tarkasti. Taajamakuva säilyminen sellaisenaan on näissä suurin ympäristöarvo. Erityisen uhanalaisia kohteita taajamakuva säilymisen kannalta ovat Syrjäntaka, Luopioinen, Kylmäkoski, Vesilahti, Ryttylä, Hikiä, Eräjärvi ja Renko.

Pienissä taajamissa on myös kohteita, jotka vaativat elävöittämistoimenpiteitä ympäristön parantamiseksi. Tällaisia ovat mm. Korkeakoski, Ruutana, Kuru, Halli ja Kolho.

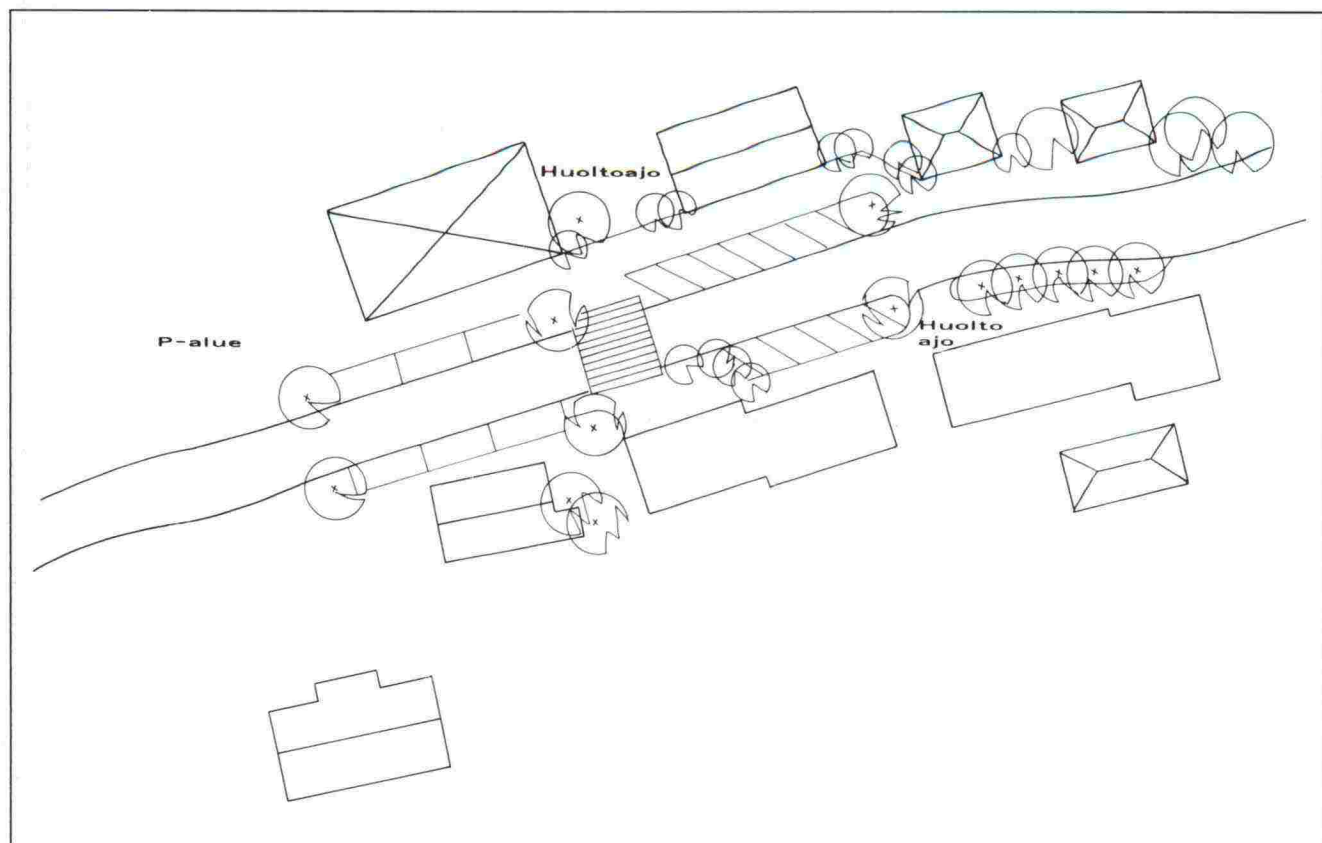
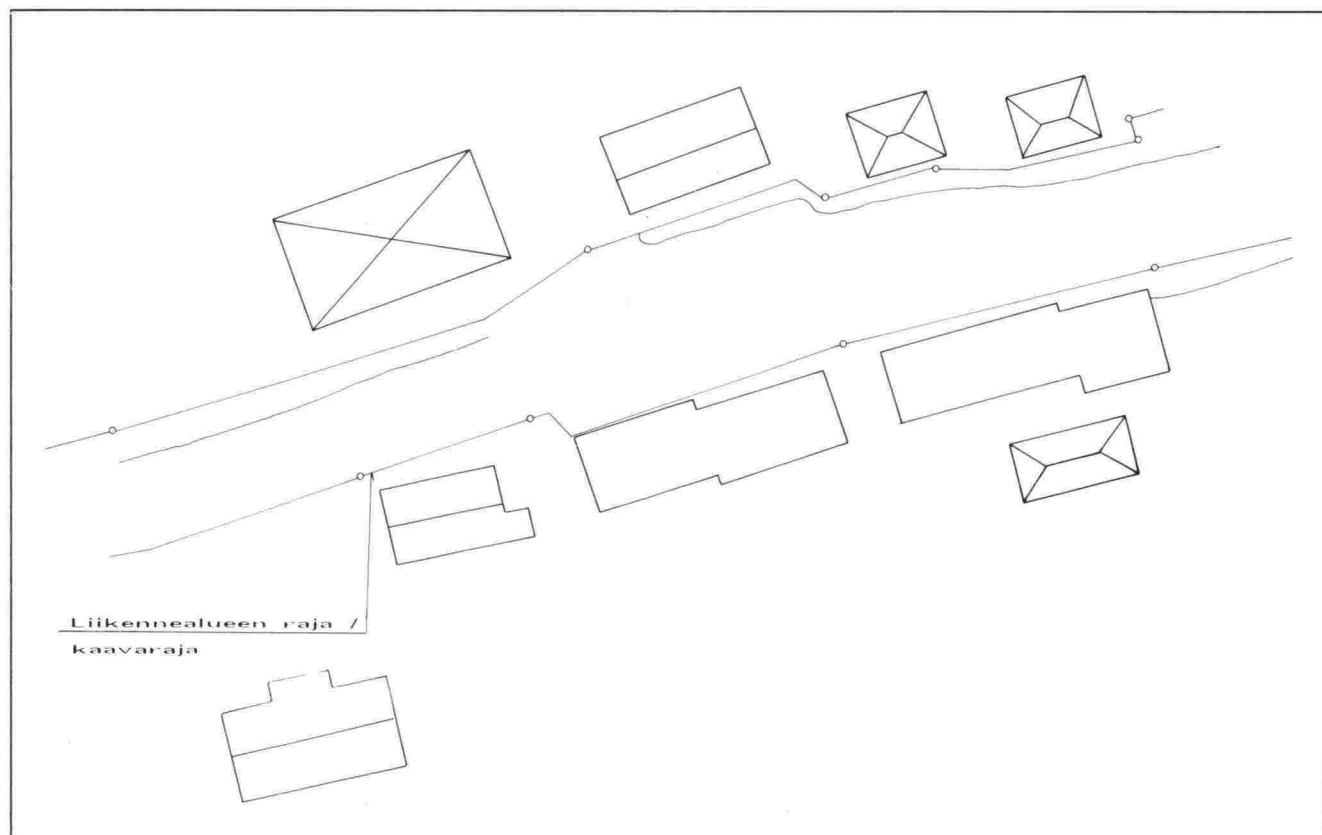
Suurissa ja keskisuurissa taajamissa toimenpiteet kohdistuvat lähinnä sisääntulojaksojen ehostamiseen sekä keskustatien jäsentämiseen. Myös suunniteltujen tai jo rakenteilla olevien toimenpiteiden vaikutukset ympäristöön tulee tarkistaa. Usein suunnitelmat on tehty aikaa sitten, joilloin ympäristöllisiä näkökohtia ei painotettu nykykäytännön tavoin.

Kuva 17. Toimenpiteenä taajamarakenteen tiivistäminen. Myös pienillä yksityiskohdilla voidaan parantaa taajamakuva (littala).

Kuva 18. Toimenpiteenä keskustajakson elävöittäminen ja tietilan jäsentäminen (Vilppula).

Kuva 19. Toimenpiteenä pysäköinnin järjestäminen ja kevytliikenteen yhteyksien parantaminen (Ruovesi).

6. MAANKÄYTTÖ

6.1 Analyysimenetelmät

Maankäyttötarkastelu tehtiin käyttäen lähtötietoina kuntien lähettämää suunnitteluaineistoa. Tietoja saatiin myös seutuliittojen edustajilta.

Tarkastelussa selvitettiin taajamien yhdyskuntarakennetta yleensä; erityisen huomion kohteena olivat maankäytön ja liikenteen vuorovaikutus sekä taajamien laajamiseen liittyvät vaiheet. Myös taajamakuvaan yhteys maankäytön suunnitteluun oli tarkastelun kohteena.

6.2 Analyysien tulokset

Taajaman kokonaisrakenne, toimintojen sijoittuminen ja liikenneverkko ovat useimmissa tapauksissa varsin hyvässä sopusoinnussa. Kuitenkaan taajamakuva ja liikenneturvallisuus eivät välttämättä näillä samoilla paikkakunnilla ole aina kunnossa. Hyvän kokonaisrakenteen lisäksi myös taajaman yksityiskohtaisen, konkreettisen rakentumisen tulisi olla hallitumpaa.

Pienissä maaseututaajamissa, joissa ei ole näköpiirissä kasvua, ei yleensä ole maankäytön ja liikenteen välillä ristiriitaa. Näistä esimerkkeinä ovat mm. Kuru, Launonen, Luopioinen, Länkipohja, Renko ja Vesilahti. Myöskään kaupunkikeskukset, joille on muodostunut oma identiteetti ja perinne hoitaa alueensa suunnittelua, eivät tässä suhteessa ole ongelmallisia. Tällaisia keskuksia ovat mm. Forssa, Mänttä, Nokia ja Valkeakoski.

Ongelmia esiintyy keskisuurten maalaiskuntien keskuksissa, joissa kasvu on ollut nopeaa ja sen ennustetaan myös jatkuvan. Taajamat ovat muut-

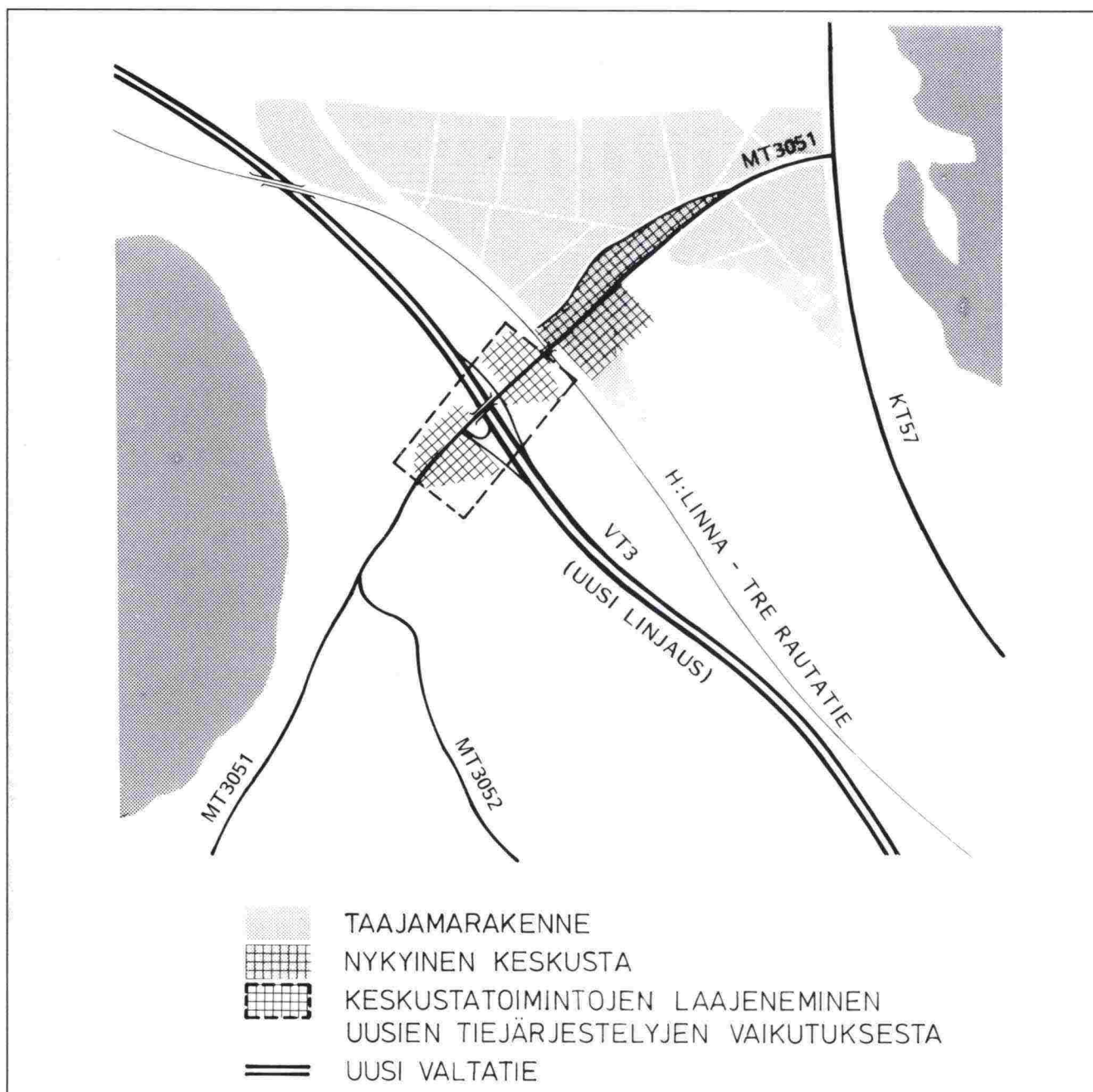
Kuva 20. Esimerkki rakennuskaavasta, joka ohjaa taajaman rakentamista liian väljästi (Viiala).

tuneet hallitsemattomasti ilman selkeää, tavoitteellista suunnitelmaa. Niiden rakenne ja luonne ovat muuttuneet: pienestä, idyllisestä kirkonkylästä on tullut sekava kauppa-pienteollisuus-hallintokeskus, jonka rakennetta liikennealueet hajoittavat.

Hyvin usein vanha kirkonkylä-hallintokeskus on korvautunut lähelle rakennetulla uudella, jonka valmiiksi saattamiseen resurssit eivät ole riittäneet. Samalla, kun vanha kylä "hylättynä" jää hoitamatta, uusi keskus jää viimeistelemättömäksi. Esimerkkeinä tällaisista ovat mm. Virrat ja Vääksy.

Yhdyskuntarakenteen kannalta ongelmallisimpia ovat maalaiskuntien taajamat, jotka ovat joutuneet nopeaan ulkopuolisen vaikuttimen synnyttämään muutokseen. Näitten kuntien voimavarat eivät ole riittäneet kehityksen ohjailuun. Esimerkkeinä ovat Hämeenlinnan, Lahden ja Tampereen naapurikunnat, jotka yrittävät ottaa vastaan kaupunkiseudun kehityspaineet.

Ulkopuolisesta vaikutuksesta ovat esimerkkinä myös suuret tiet, jotka luovat liittymäalueilleen rakennuspaineita (Turenki, Tervakoski, Parola).

Kuva 21. Yhdyskuntarakenne hajoaa uusien tiejärjestelyjen vaikutuksesta.

6.3 Toimenpiteet

Toimenpiteiden suunnittelun tavoitteena ovat hyvin toimivat yhdyskunnat, joiden tunnusmerkkejä ovat viihtyisä, omaleimainen ja saasteeton ympäristö, turvallisuus, liikkumistarpeen minimointi ja energian säästö.

Toimintojen sijoittuminen, yhdyskunnan laajeneminen

Uudet toiminnot tulisi sijoittaa täydentämään vanhaa taajamarakennetta kestävä kehityksen periaatteen mukaisesti. Uusien rakenteiden ja rakennusten tulisi sitoutua vanhaan myös kaupunkikuvallisesti. Maaseudun taajaman tulisi mieluummin laajentua saumattomasti eikä siten, että synnytetään toisistaan etäällä olevia, turhaa liikennettä synnyttäviä yksiköitä. Laajoja, jäsennoimattomia välialueita ei yleensä voida pitää perusteltuina.

Tärkeä näkökohta toimintojen sijoittelussa on kevytliikenteen suosiminen.

Liikenneverkko, orientoitavuus

Taajamassa tulisi olla omaleimaisia pääakseleita. Varsinkin pienen taajaman pääakselina on usein yleinen tie, johon omaleimaisuuden kehityspaine monesti kohdistuu.

Omaleimaisuus lisää orientoitavuutta, jota voidaan parantaa kaavallisesti mm.:

- aukoiden hyväksikäytöllä
- kortteleiden massoittelemalla vaihtelulla, korkeilla ja matalilla osilla
- korttelirakenteen väljyyden ja tiivyyden vaihtelulla.

Paitsi kaavallisesti, tunnistettavuutta ja omaleimaisuutta voidaan luonnollisesti parantaa lähimiljöön ja tieympäristön yksityiskohtiin kohdistuvien keinoin.

Pysäköinti

Maaseututaajamissa ei pysäköintiä ole yleensä saatu ratkaistuksi siten, että se olisi taajamarakenteen luonteva osatekijä. Valitettavan usein pysäköintialueet ovat ylisuuria tai tienvarsipysäköinti hallitsee liiaksi taajamanäkymää. Pysäköinnin ongelmallisuutta voitaisiin useissa tapauksissa vähentää hajauttamalla pysäköintiä.

Lähiympäristö

Lähiympäristön parantamiseen voidaan vaikuttaa detaljikaavoituksella ja sitä täydentävillä rakennustapaohjeilla. Tavoitteena on sekä toimiva, että esteettinen asumisen, muiden toimintojen ja luonnon vuorovaikutus. Korkeatasoinen lähimiljöö edellyttää yhdyskunnan eri osatekijöiden hyvää ja tavoitteellista yhteistyötä, jonka käytännön instrumenttina voisi olla näitä osatekijöitä ohjaava visuaalinen kaava. Visuaalisella kaavalla tarkoitetaan suunnitelmaa, joka ohjaa tietyn taajamaosan rakennetun ja rakentamattoman ympäristön ilmettä kokonaisvaltaisesti. Sillä ohjataan liikennealueiden, rakennusten ja rakennelmien, viher- ja vapaa-alueiden ilmeen muodostumista.

7. YHTEENVETO TOIMENPITEISTÄ JA NIIDEN VAIKUTUKSISTA

Mahdollisina toimenpiteinä tutkittiin yhteensä noin 20 erilaista toimenpidetyyppiä. Useimmissa nyt tutkituista kohteista on tarvetta

- * kevytliikenteen järjestelyihin, kuten uusiin väyliin, alikulkuihin ja suojatiesaarekkeisiin
- * liittymäjärjestelyihin.
- * tietilan jäsentämiseen

Tarvetta on myös

- * teiden jaksottamiseen (istutukset, valaistus).
- * tieympäristön hoitoon ja viimeistelyyn
- * kaavojen yksityiskohtien kehittämiseen.

Eräissä kohteissa tulisi jo suunnitellut toimenpiteet tarkistaa. Uusia ohikulkutarpeita ei jo suunniteltujen lisäksi löytynyt.

Hyvä lopputulos syntyy yleensä usean eri toimenpiteen summana.

Toimenpiteet poistavat havaittuja ongelmia eli parantavat toteutuessaan mm. taajamien

- * liikenneturvallisuutta
- * toimivuutta
- * ilmettä ja
- * liikenteen sujuvuutta.

Toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset ovat yhteensä noin 345 milj.mk. (Tr.ind. 136). Toimenpide-ryhmittäin kustannusten suuruusluokka on seuraava (sis. vuonna 1993 alkavat kohteet):

* Keskustajärjestelyt	50 milj.mk
* Kevytväylät	150 milj.mk
* Liittymäjärjestelyt	70 milj.mk
* Perusparannukset	55 milj.mk
* Erilliset ympäristönhoidolliset toimenpiteet	20 milj.mk

Kustannukset yhteensä 345 milj.mk

Toimenpiteillä arvioidaan vältettävän yhteensä lähes 13 henkilövahinko-onnettomuutta vuodessa. Tästä aiheutuvat taloudelliset hyödyt ovat vuositasolla noin 12.2 milj.mk.

Toimenpiteet, niiden kustannukset ja liikenneturvallisuusvaikutukset on kokonaisuudessaan esitetty liitteessä 1.

8. TOIMENPITEIDEN KIIREELLISYYS

(Mukana eivät ole Lahden, Hämeenlinnan ja Riihimäen ympäristöt).

Selvityksen yhtenä merkittävimpana tavoitteena on palvella tiepiirin toimenpiteiden ohjelmointia. Työssä ei ole kuitenkaan muodostettu varsinaista toimenpideohjelmaa, vaan hankkeet on koottu kiireellisyysjärjestykseen ohjelmoinnin perustaksi. Järjestys perustuu ensisijaisesti liikenneturvallisuusongelmiin.

Toimenpiteet on koottu neljään toimenpideryhmään - **keskustajärjestelyt, kevytväylät, liittymäjärjestelyt ja perusparannukset**. Näistä useimpiin liittyy tieympäristön kohentamista ja viimeistelyä sekä istutuksia. Näiden lisäksi tulisi tehdä suuri määrä erillisiä ympäristönhoidollisia toimenpiteitä (liite 1).

**TOIMENPITEIDEN KIIREELLISYYS
- KESKUSTAJÄRJESTELYT**

Kohde	Toimenpide	Kust. (Mmk.) (Tr.ind. 136)
Hämeenkyrö Mt 276, Pt 13135 (Valtakatu)	Kokonaisvaltainen uudistus	5.0
Ylöjärvi Ylöjärvi - Kuru, maantie	Parantaminen	10.0
Orivesi Pt 14221 / Pt 14222	Kokonaisvaltainen uudistus	6.0
Lammi Mt 3191	Kokonaisvaltainen uudistus	3.0
Ylöjärvi Pt 13799	Pysäköinti- ja suojatiej., istutukset	1.5
Pälkäne Pt 13982	Pysäköinti- ja suojatiej., istutukset	2.6
Hausjärvi, Oitti Mt 147, Pt 13816	Tietilan jäsentäminen	1.9
Asikkala/Vääksy Pt 14137	Tietilan jäsentäminen	3.0
Parkano Pt 13331	Tietilan jäsentäminen	3.5
Padasjoki Pt 14169	Tietilan jäsentäminen	2.5
Ruovesi Pt 14314	Pysäköinti- ja suojatiej., istutukset	2.6
Loppi Pt 13621	Liittymä- ja pysäköintijärjestelyt	1.2
Ypäjä Mt 2805, Pt 13544	Liittymä- ja pysäköintijärjestelyt	2.0
Kuorevesi, Halli Mt 343	Liittymä- ja suojatiejärj., istutukset	0.8
Lempäälä, Sääksjärvi Mt 306	Suojatiejärjestelyt	0.3
Ikaalinen Mt 275	Suojatiejärjestelyt	0.4

**TOIMENPITEIDEN KIIREELLISYYS
- KEVYTVÄYLÄT**

Vilppula Mt 347, tieosa 1 (00 - 1400)	Kevytväylä (2-puolinen) ja alikulku	3.8
Lammi Pt 14057, tieosa 1 (1200 - 2200)	Kevytväylä, erikoissovellus	1.5
Nastola, Villähde Mt 312, tieosa 2 (200 - 1800)	Kevytväylä	1.6
Orivesi Mt 324, tieosat 5:1500 - 6:1000	Kevytväylä	1.8
Ujala Mt 284, Tieosa 7 (2200 - 4400)	Kevytväylä	2.0
Tammela Mt 282, tieosa 2	Kevytväylä, osin erikoissovellus	5.3
Pirkkala Mt 302, tieosa 2 (3900 - 5100)	Kevytväylä	1.3
Hausjärvi, Oitti Mt 147, tieosa 5 (4700 - 5500)	Kevytväylä	0.7
Loppi Pt 13621, tieosat 1:800 - 2:2600	Kevytväylä	3.6
Sahalahti Mt 325, tieosat 2:4400 - 3:500	Kevytväylä	0.6
Virrat Kt 66, tieosa 13 (4000 - 6000)	Kevytväylä	2.0

HÄMEEN TIEPIIRIN ALUEEN TAAJAMIEN TARVESELVITYS

TOIMENPITEIDEN KIIREELLISYYS
- LIITTYMÄJÄRJESTELYT

Forssa Vt 2/Vt 10 ja ymp.	Liittymäjärj., valo-ohjaus, kevytliikenteen järj.	5.2
Padasjoki Vt4/Mt 319	Eritasoliittymä	10.0
Ikaalinen Vt 3/Mt 275	Eritasoliittymä	7.0
Kangasala; Huutijärvi Mt 324/Mt 325	Kanavointi ja liikennevalot	1.0
Pälkäne Vt 12/Mt 322	Liittymän porrastus	1.0
Viiala Mt 324/Mt 3043	Kanavointi ja liikennevalot (Vaihtoehtona kiertoliittymä)	1.0 1.0)
Virrat Kt 66/Pt 14362	Kanavointi	0.8
Kärkölä, Järvelä Kt 54/Mt 295	Eritaso	7.0
Hauho Vt 12/Pt 13921	Kanavointi ja yt-järj.	2.0
Ikaalinen Mt 275, kaavatie- liittymiä	Kiertoliittymiä (2 kpl)	2.0
Janakkala/ Tervakoski (Mt 2874/ Mt 2875)	Kiertoliittymä	0.5
Hausjärvi/ Ryttylä Mt 289, tieosa 2 (3200 - 4000)	Liittymä- ja yt-järjestelyt	1.0
Asikkala, Vääksy Vt 4 tieosat 205:8100 - 206:400	Liittymä- ja yt-järj.	1.2

TOIMENPITEIDEN KIIREELLISYYS
- PERUSPARANNUKSET

Hämeenkyrö Vt 3, välillä Mt 2761 - Pt 13133	Liittymä- ja yt-järj.	20.0
Kangasala, Suorama - Vatiala, Mt 3404	Liittymäjärj., geometrian muuttaminen, tieymp. viimeistely	30.0

TAAJAMAKOHTAINEN ANALYYSI

Taajamakohtainen analyysi, joka on esitetty kokonaisuudessaan oheisilla korteilla, sisältää tarkastelun kohteen nykytilasta ja ongelmista muuttujittain sekä ideatasoisen esityksen ongelmien ratkaisuksi. Lisäksi analyysissä eri muuttujat on yhdistetty painottamalla erityisesti taajamakuva ja maankäyttöä. Yhdistämisen tuloksena syntyi taajamaluokitus, joka kuvastaa taajaman ongelmien "summaa".

Luokka I	Selvästi taajamakuullisia, maankäyttöön ja liikenneturvallisuuteen tai liikenteen sujuvuuteen liittyviä ongelmia. Kokonaisvaltainen tarkastelu tarpeen.
Luokka II	Ongelmia pääosin vain yhdellä osa-alueella tai useassa vähäisessä määrin. Taajaman kehitys ja ympäristön muuttuminen ovat ratkaisevia tekijöitä arvioitaessa toimenpiteiden tarpeellisuutta. Mukana myös kohteet, jotka on hiljattain perusparannettu tai ovat vasta rakenteilla.
Luokka III	Hyvin vähän tai ei lainkaan taajamakuullisia tai maankäytöllisiä ongelmia. Yksittäiset liikenneturvallisuuden ongelmakohteet mahdollisia.

Luokkaan I kuuluvat 19 taajamaa:

Asikkala	Vääksy
Hausjärvi	Oitti
Hämeenkyrö	Hämeenkyrö
Kangasala	Huutijärvi
"	Kangasala
"	Suorama
"	Vatjala
Lammi	Lammi
Lempäälä	Sääksjärvi
Nastola	Nastola kk
"	Villähde
Orivesi	Orivesi
Padasjoki	Padasjoki
Parkano	Parkano
Pirkkala	Nuoliala
"	Pirkkala
Tammela	Tammela kk
Viiala	Viiala
Vilppula	Vilppula

Luokkaan II kuuluvat 20 taajamaa:

Forssa	Forssa
Hattula	Parola
Hauho	Hauho
Humppila	Humppila
Janakkala	Turenki
Kalvola	Iittala
Kihniö	Kihniö
Kylmäkoski	Kylmäkoski
Kärkölä	Järvelä
Lempäälä	Lempäälä
Loppi	Loppi
Pälkäne	Pälkäne
Ruovesi	Ruovesi
Sahalahti	Sahalahti
Toijala	Toijala
Urpala	Urpala
Virrat	Virrat
Ylöjärvi	Vuorentausta
"	Ylöjärvi
Ypäjä	Ypäjä kk

Luokkaan III kuuluvat 34 taajamaa:

Hausjärvi	Hikiä
"	Ryttylä
Hollola	Herrala
"	Salpakangas
Ikaalinen	Ikaalinen
Ikaalinen	Kilvakkala
Janakkala	Tervakoski
Jokioinen	Jokioinen
Juupajoki	Korkeakoski
Kangasala	Ruutana
Koski Hl	Koski kk
Kuhmalahti	Kuhmalahti kk
"	Pohja
Kuorevesi	Halli
Kuru	Kuru
Kärkölä	Kärkölä
"	Lappila
Lempäälä	Kulju
Loppi	Launonen
"	Läyliäinen
Luopioinen	Luopioinen kk
Längelmäki	Länkipohja
Mouhijärvi	Mouhijärvi
Mänttä	Mänttä
Nastola	Uusikylä
Nokia	Nokia
Orivesi	Eräjärvi
Renko	Renko
Tuulos	Syrjäntaka
Valkeakoski	Valkeakoski
Vesilahti	Vesilahti kk
Viljakkala	Viljakkala
Vilppula	Kolho
Ylöjärvi	Siivikkala

TAAJAMAKOHTAINEN ANALYYSI I

ASIKKALA, VÄÄKSY (I)

Taajamakuva

Taajama sijaitsee Päijänteen ja Vesijärven välisellä kannaksella. Alueen suurmaisema on kaunis. Taajamakuvasa näkyvät pitkät perinteet ja lukuisat kulttuurihistorialliset arvot. Taajama on tärkeä matkailukohde. Ympäristöllisesti uusi keskusta eroaa jyrkästi viehättävistä reuna-alueista: rakenne on väljä, pysäköinti järjestämättä sekä tiet liian leveitä ja avoimia. Vanha keskusta kaipaa lisää toimintoja ja siistimistä.

Maankäyttö

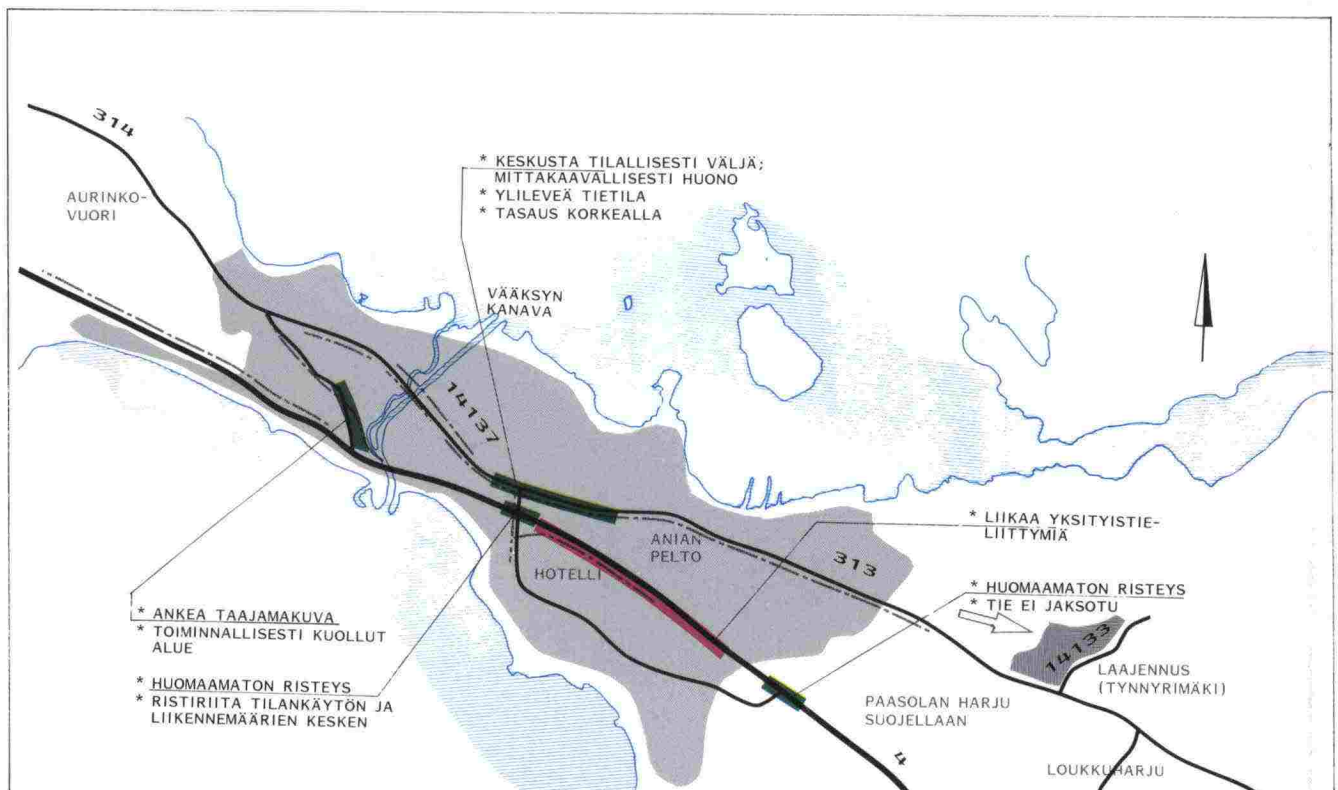
Maankäytön ongelmat ovat detaljikaavoituksessa ja kokonaisvaltaisen suunnittelun painotuksessa. Taajamarakenne tulee tiivistymään, kun rakenteen keskellä olevat vapaat alueet otetaan käyttöön. Taajaman pääkasvusuunnat ovat itä ja etelä. Valtatien 4 varrelle rakentamista vältetään. Valtatien linjauksen muutos taajaman koillisosassa on esitetty varauksena kaavassa.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Anianpellon kohdalla vt 4:llä reilun kilometrin matkalla 10 onnettomuutta, joista 7 on henkilövahinkoon johtaneita. Jaksolla liikaa yksityistie-liittymiä.
- * Yleisten teiden taajamatiejaksoilla 3 kevyt liikenteen hvj-onnettomuutta
- * Kevytväylän puute seuraavilla tiejaksoilla:
 - * mt 313 Anianpelto – Loukkuharju
 - * vt 4 Loukkuharjun teollisuusalue – hotelli
 - * mt 314 Aurinkovuori - pt 14137

Ympäristö

Vt 4:n ja mt 314:n vaikutuspiirissä on runsaasti suojelukohteita (mm. arvokkaita harjualueita, uhanalaisten kasvien kasvupaikkoja, esihistoriallisia kohteita). Osa taajamateista (vt 4, mt 313 ja mt 314) sijoittuu pohjavesialueille.

VÄÄKSY – ONGELMAT

TOIMENPITEET

//// Tietilan jäsentäminen

- * tasauksen laskeminen
- * tien poikkileikkauksen kaventaminen
- * istutusten lisääminen
- * poikittaisyhteyksien korostaminen
- * keskustan korotettu kevytväylä erilliseksi

○ Porttikohtien/liittymäalueiden korostaminen.

— Kevytväylä

- * suunnittelu ympäristöä varoen

— Yksityistie-/kaavatiejärjestelyt

— Sisääntulojaksojen ehostaminen

- * puuryhmät
- * tien rytmin parantaminen

Muut toimenpiteet

- * vanhassa keskustassa toiminnallisuuden parantaminen (kioski-, museo- tai ateljeetoimintoja)
- * tärkeä matkailukohde, minkä vuoksi tieympäristön kohentaminen tärkeää
- * tien raittimaista luonnetta korostettava
- * ympäristöön tuotava lisää perinteitä

Maankäytön kehittäminen

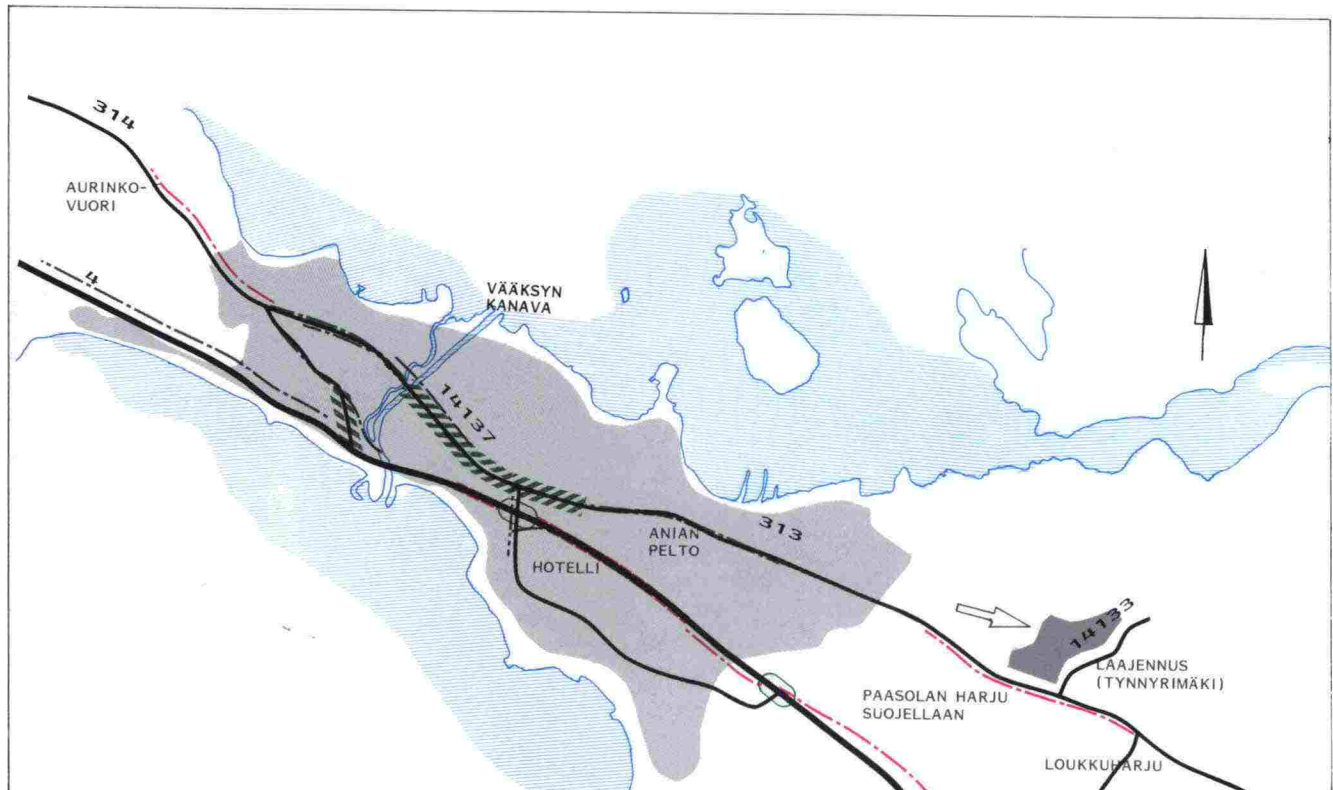
Taajaman kasvua tulee ohjata siten, että kasvusta tulee saumaton eikä etäispesäkkeitä pääse synty-mään. Keskustaan laadittava kokonaisvaltainen, alueen yksityiskohtia kehittävä kaava. Toimenpiteiden analysoinnin avuksi on tehtävä tarkka taaja-makuva-analyysi tai ympäristösuunnitelma.

Suunnitelmat:

Yleissuunnitelma vt 4, Anianpellon kohta; Vääksyn taajaman tiejärjestelyt, yleissuunnitelma tekeillä (mt313, pt 14137 (Kanavatie) ja vt 4 rampit).

Asikkalan kirkonkylää ympäröivät kauniit viljely-maisemat.

HAUSJÄRVI, OITTI (I)

Taajamakuva

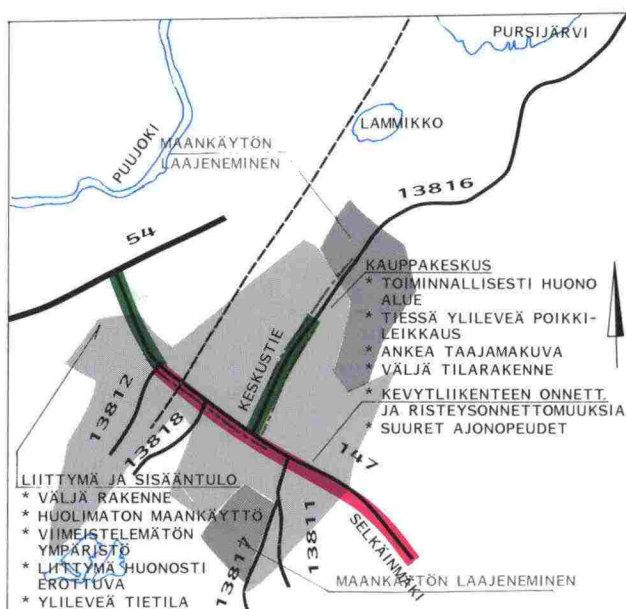
Oitti sijaitsee mäellä; alueen topografia on mielenkiintoinen. Taajama on sekava, tunnelmaton: rakennuskanta on kirjavaa, asfalttialueita on paljon ja istutuksia vähän. Liittymä kantatieltä tulee yhtäkkiä. Tonttivilheys ja reuna-alueiden tiestö luovat hyvää taajamakuva.

Maankäyttö

Oitti on pieni, hitaasti kasvava asutustaajama. Rautatie jakaa sen kahtia. Kt 54 sivuaa taajamaa pohjoispuolelta. Taajama on pysynyt melko hyvin koossa. Mahdollinen laajeneminen on suunniteltu kt:n 54 eteläpuolelle tien ja radan väliin. Yhtenä laajenemissuuntana on esitetty nykyisen taajaman kaakkoispuolella olevaa aluetta.

Liikenne, liikenneturvallisuus

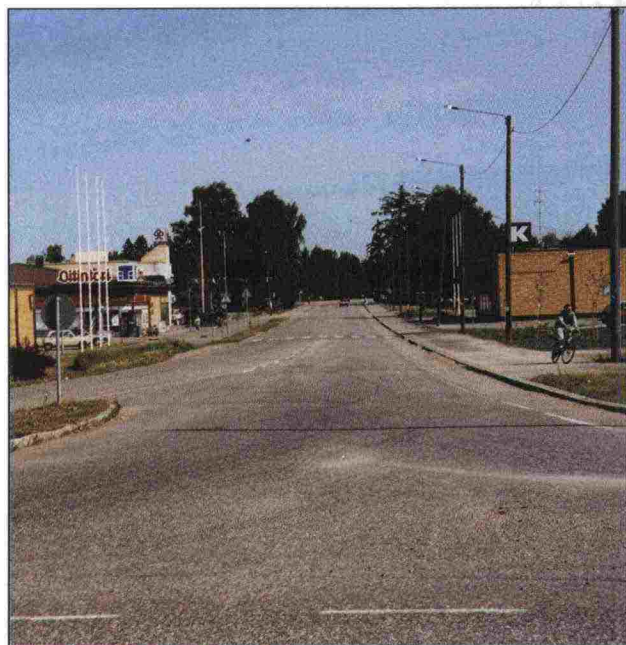
- * Mt:llä 147 kevyt liikenteen onnettomuuksia välillä rautatie – Selkäinmäki: 8 onnettomuutta, joista 4 hvj- onnettomuuksia (polkupyöräonnettomuuksia).

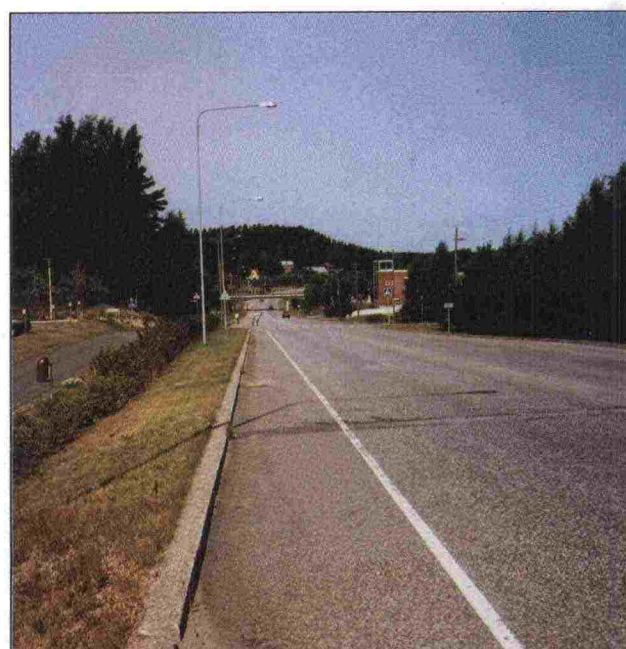
OITTI – ONGELMAT

Ympäristö

Oitissa on monia pohjavesialueita. Tieympäristössä on myös esihistoriallinen ja kulttuurihistoriallinen suojelukohde.

Oitin liikekeskusta on pieni ja mittakaavaltaan väljä. Keskustien läpikulkumainen luonne on toiminnallinen ja taajamakuvallinen epäkohta.

Pitkä, suora sisääntulotie houkuttelee suuriin ajonopeuksiin. Maantie 147.

TOIMENPITEET

//// Tietilan jäsentäminen

- * seinästä-seinään -toteutus
- * poikkitaiteyhteyksien parantaminen
- * ajonopeuden alentaminen.
- * tien poikkileikkauksen kaventaminen tai kavennuksien rakentaminen suojateiden kohdalle tai erikoisleveät suojatiesaarekkeet
- * mt:n 147 ja Keskustien liittymää kavennettava.

—•—•—•—• Tieympäristön siistiminen

- * puuston hoito
- * puulajisuhteen kehittäminen

○ Kt 54/mt 147-liittymän havainnoinnin parantaminen

- * erikoisopasteet, maamerkki tai taideaihe

—•—•—• Kevytliikenteen väylä

- * valmistunut mt:lle 147 välillä rautatie – Keskustie v.1990

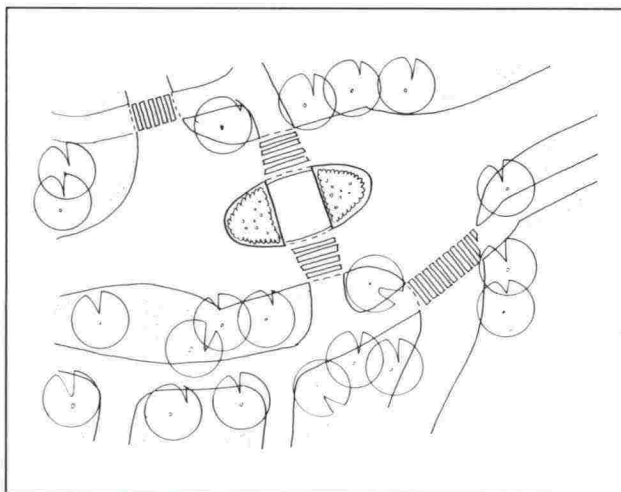
○○○○○○○○ Korotetun kevytliikenteen väylän muuttaminen erilliseksi

—•—•—• Kevytliikenteen alikulku

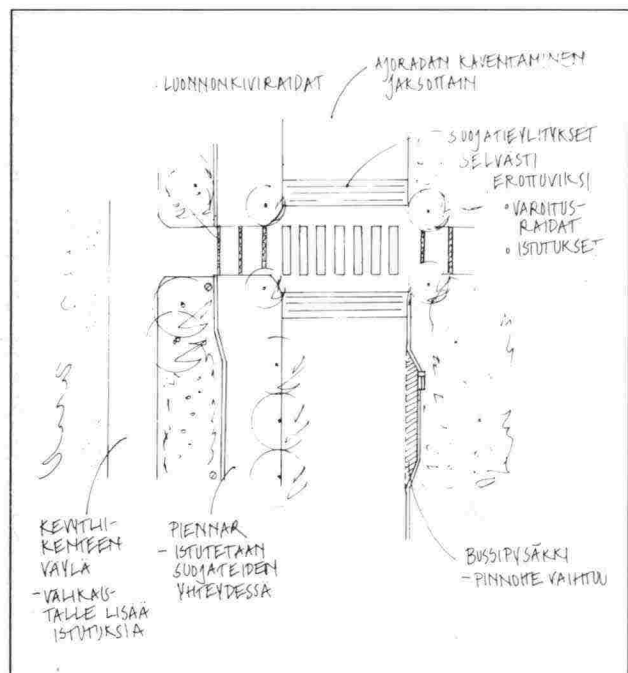
- * valmistunut v. 1990 Keskustien päähän.

Maankäytön kehittäminen

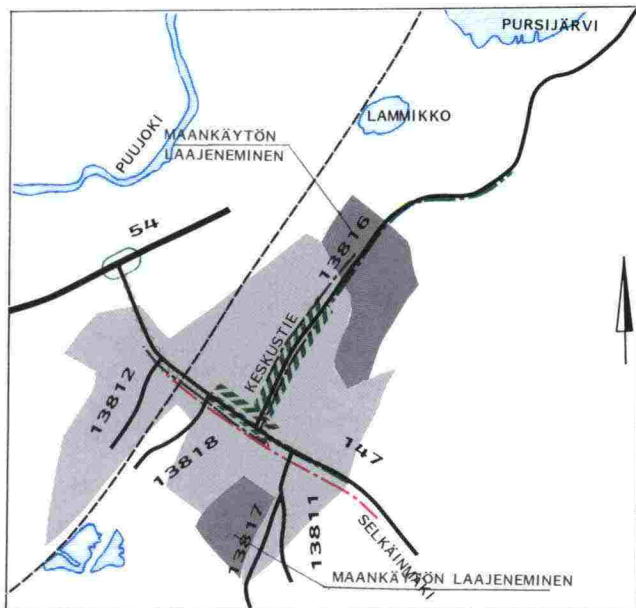
Taajamarakennetta tulee tiivistää. Taajamalle tulee laatia kokonaisvaltainen ympäristöhoitosuunnitelma tai taajamakuva-analyysi tiivistämisen perustaksi.

Esimerkki erikoisleveästä suojatiesaarekkeesta.

Ajonopeuden alentaminen pitkillä suorilla onnistuu, jos tien palvelutasoa ja tieympäristöä muutetaan.

OITTI – TOIMENPITEET

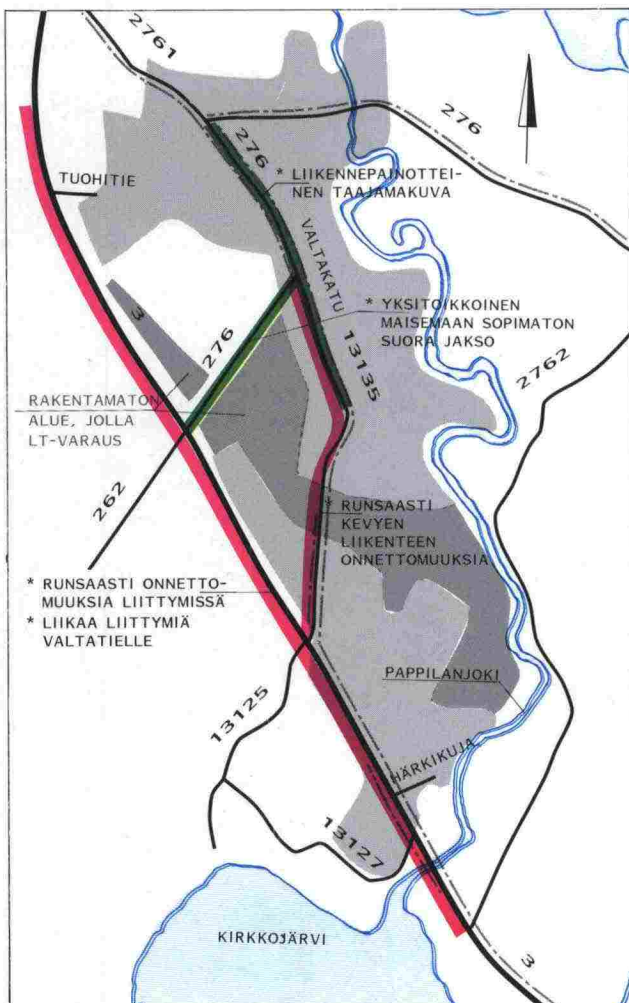
HÄMEENKYRÖ (I)

Taajamakuva

Hämeenkyrö on taajamakuvallisesti eheä: rakennuskanta on kaunista, perinteikästä ja kasvillisuus on runsasta. Ongelmallisia ovat uudet asutusalueet ja näiden teiden jaksotus. Myös Valtakatu (pt 13135/mt 276) kaipaa jäsentämistä.

Maankäyttö

OYK vuodelta 1983 esittää vt 3:n uuden linjauksen keskustan kohdalla.

HÄMEENKYRÖ – ONGELMAT

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * vt:llä 3 välillä mt 2761 – mt 2762 liikaa liittymiä
- * vt 3/mt 2762- liittymässä 8 onnettomuutta, joista 4 hvj-onnettomuuksia
- * vt 3/pt 13125/pt 13135- liittymässä 13 onnettomuutta, joista 4 hvj-onnettomuuksia (1 kuolonkolari)
- * vt 3/Härkikuja- liittymässä 13 onnettomuutta, joista 5 hvj-onnettomuuksia (1 kuolonkolari)
- * vt 3/mt 262/mt 276- liittymässä 15 onnettomuutta, joista 6 hvj-onnettomuuksia
- * vt 3/Tuohitie- liittymässä 6 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia
- * Valtakadun liittymät laajoja, tietila leveä ja kadunvarsipysäköinti vaikeuttaa suojateiden havainnointia
- * mt 276(Valtakatu)/Hammareninkatu- liittymässä 8 onnettomuutta, joista 1 hvj- onnettomuus
- * mt 276(Valtakatu)/Kirkkokatu- liittymässä 10 onnettomuutta, joista 6 hvj-onnettomuuksia
- * mt:llä 276 (Valtakatu) 1 km:n matkalla 19 hvj- onnettomuutta, joista 12 kevytliikenteen onnettomuuksia
- * pt:llä 13135 (Valtakatu) 1,1 km:n matkalla 9 hvj-onnettomuutta, joista 7 kevytliikenteen onnettomuuksia

Hämeenkyrössä vaihtelevat metsäiset sisääntulojaksot ja avoimessa kulttuurimaisemassa sijaitsevat taajamatiet.

TOIMENPITEET

----- Yksityistie-/kaavatie-/liittymäjärjestelyjä.

//// Kokonaisvaltainen uudistus

- * kevyen liikenteen ylitysten korostaminen (saarekkeet, kuristukset)
- * pysäköinnin järjestely
- * kevytliikenteen verkoston parantaminen
- * nopeusrajoitus 40 km/h
- * tietilan mittakaavan tarkentaminen
- * lisää istutuksia
- * ympäristöllisesti selkeä ja yksinkertainen ratkaisu paras

○ Kiertoliittymä tai kanavointi (liittyy kokonaisvaltaiseen uudistamiseen Valtakadulla)

--- Tieympäristön viimeistely ja porttiaiheiden käyttö

~~~~~ Suojateiden havainnollisuuden parantaminen

--- Kevytväylä

⌋ Kevytliikenteen alikulku

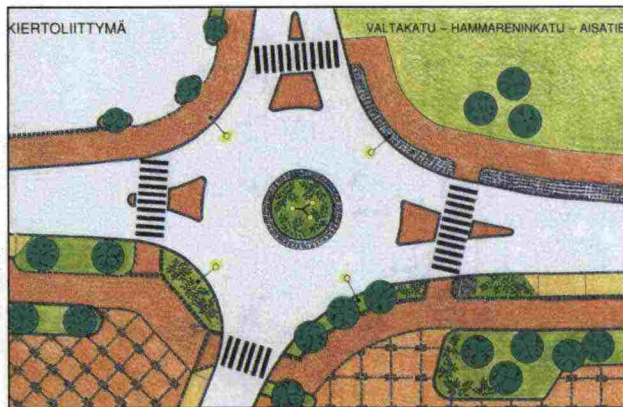
— Uusi vt 3 linjaus

Muut toimenpiteet:

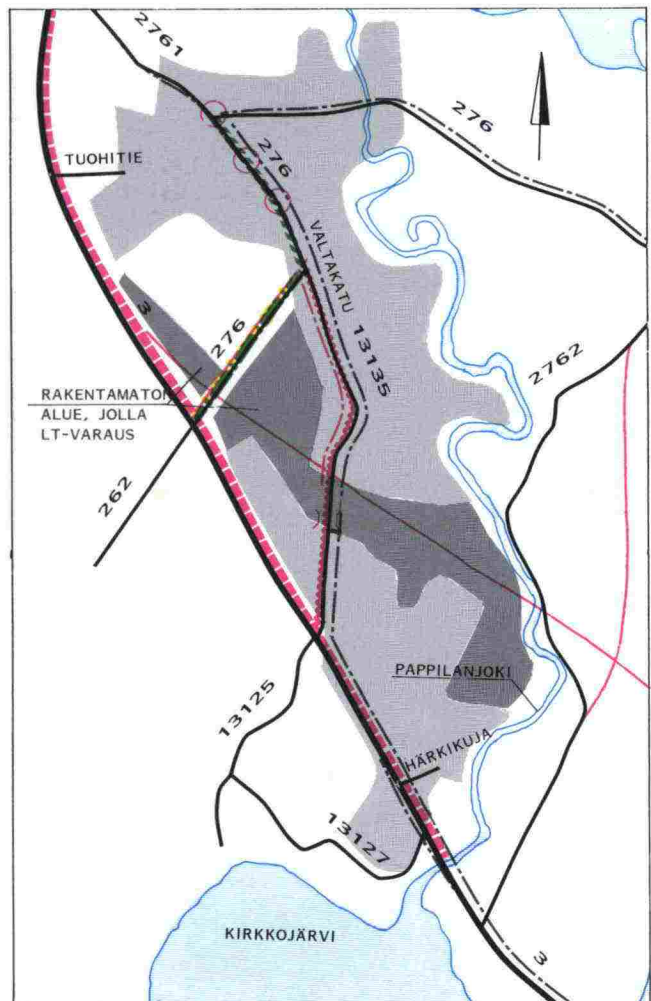
- * vt:n 3 uuden linjauksen rakentaminen (aikataulu) otettava huomioon nykyisen vt:n toimenpiteitä (liittymäjärjestelyt keskustan kohdalla) suunniteltaessa
- * opastus selkeäksi ja yksilölliseksi
- * nimikyltit taajamakuvaan luovaksi aiheeksi
- * näkymien avaaminen ja korostaminen
- * kujanneistutuksia elävöittämään kulttuurimaisemaa

Pitkä ja leveä Valtakatu kaipaa ennen kaikkea kevytliikenteen palvelutason parantamista.

Taajamakuvasellisesti ehdotettu suunnitelma ei tue Hämeenkyrön selkeää ja yksinkertaista ympäristökuvaa.

HÄMEENKYRÖ - TOIMENPITEET

KANGASALA, VATIALA – SUORAMA – KANGASALA (I)

Taajamakuva

Kangasala, Vatiala ja Suorama muodostavat nauhataajaman, jonka keskusta on kaupunkimainen. Alueella on topografista vaihtelua ja hienoja näkymiä. Tienvarren maankäyttö on keskustassa tiivistä, paikoin yksitoikkoista. Sisääntulojaksoilla maankäyttö on kuitenkin väljää. Ongelmana on toimintojen sovittaminen yhteen.

Mt 3404 on luonteeltaan taajamatie ja läpikulkutie.

Maankäyttö

Kangasala ottaa vastaan Tampereen kasvupaineita, mikä osaltaan vaikuttaa siihen, että kunnan maankäyttö on hallitsematonta. Tulevana laajenemissuuntana on taajaman pohjoispuolella oleva Sorola, joka onkin sopiva kasvualue. Sen sijaan valtatie eteläpuolelle tapahtuva kasvu hajottaa yhdyskuntarakennetta.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Perusongelmana on Tampereen ja Kangasalan välisen maantien suuri läpikulkevan liikenteen määrä (vt 12 ei ole tarpeeksi houkutteleva väylä).

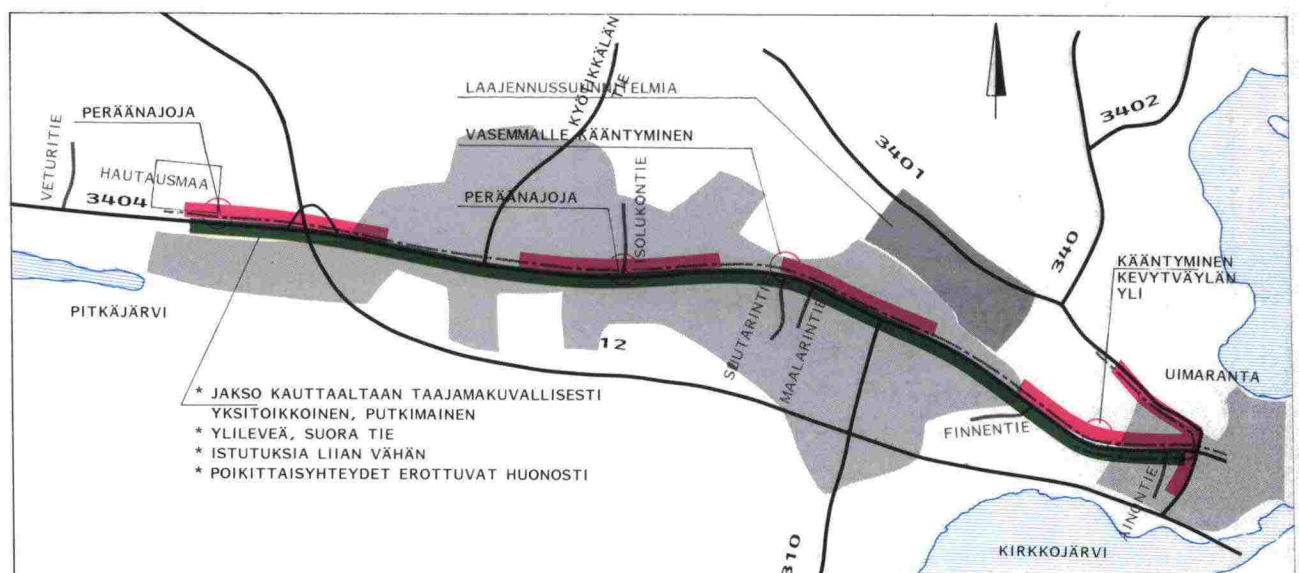
- * mt 340/mt 3404- liittymässä 16 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia (risteämisiä)
- * mt 3404/Isolukontie- liittymässä 6 onnettomuutta, joista 2 hvj-onnettomuuksia (risteämisiä)
- * mt 3404/Suutarintie- liittymässä 4 onnettomuutta, joista 2 hvj-onnettomuuksia (peräänajo)
- * mt:llä 3404 hautausmaan kohdalla (3404/1:2150–2300) 4 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia (peräänajo)
- * mt 3404/Maalarintie- liittymässä 4 onnettomuutta, joista 2 hvj-onnettomuuksia (vasemmalle kääntyminen)
- * mt 310/mt 3404- liittymässä 4 onnettomuutta, joista 2 hvj-onnettomuuksia (peräänajo)
- * mt:llä 3404 välillä Finnentie – Ainontie 0,6 km:n jaksolla 5 kevytliikenteen hvj-onnettomuutta

Ympäristö

Kangasalla on monia rakennushistoriallisesti arvokkaita kohteita ja säilytettäviä kulttuurimaisemia. Lisäksi tieympäristöön sijoittuu mm. muutama arvokas lehtoalue ja lintujärvi.

Monet taajamatiet ovat pohjavesialueilla.

Lähes koko Kangasalan keskusta sijoittuu liikenteen melualueelle.

LAMMI (I)

Taajamakuva

Lammin suurmaisema on kaunis. Taajaman reunaosat ovat hyviä, mutta keskusta on sekava ja taajamakuvallisesti heikko (pysäköinti hallitsee, vihreyttä on vähän). Pääpaino kauppakadun ja kirkkoympäristön parantamisessa.

Maankäyttö

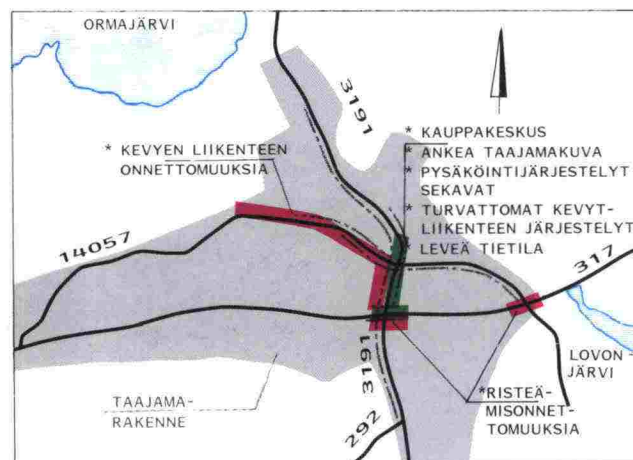
Lammin taajamarakenne on ehyt. Kasvua tapahtuu Vääksyntien molemmiin puolin (asuinalueva-
rauksia olemassa olevien alueiden jatkeeksi, yritys-
puisto biologisen aseman suunnalle). Yhdistei-
tä taajamasta vt 12:lle on yksi liikaa.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Hämeentiellä (pt 14057) 7 hvj-onnettomuutta, joista 5 kevytliikenteen hvj-onnettomuuksia
- * Mommilantiellä (mt 3191) keskustassa 3 kevytliikenteen hvj-onnettomuutta
- * Mt 317/mt 3191- liittymässä 19 onnettomuutta, joista 5 hvj-onnettomuuksia (tyyppi 40)
- * 317 /pt 14057/pt 14059- liittymässä 4 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia (tyyppi 40)

Ympäristö

Lammilla on paljon kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita ja arvokasta kasvillisuutta. Taajamateitä on Työlaitoksenharjun ja Linnamäen pohjavesi-
alueilla (mt 3191, pt 14057).

LAMMI - ONGELMAT

TOIMENPITEET

- //// Tietilan jäsentäminen "seinästä - seinään"
- * nopeuden alentaminen
- * suojatieylityksiä korostettava
- * kevytliikenne liikkeiden edustalle
- * pysäköinti osaksi tonteille
- * erikoisvalaistus

○ Kiertoliittymä (rakennettu v. 1990). Liittymä toimii porttina keskustan bulevardille. Tämän vuoksi kiertoliittymän ympäristöön tulee tehdä hidas-
teita (esim. pinnoitteet).

● Keskustien pohjoispäähän pieni kiertoliittymä, joka muodostaa luontaisen porttikohdan keskustajaksolle. Kirkon ympäristössä tasaukseen kiinnitettävä erityistä huomiota.

— Kevytväylän rakentaminen (pt 14057) taajamaympäristöä vahingoittamatta. Tien luonne ei saa muuttua. Väylä toteutettava ympäristön ehdoilla.

--- Kevytväylä

--- Ympäristön viimeistely. Leveiden tietien jäsentäminen pienillä yksityiskohdilla. Tavoitteena tietilan elävöittäminen.

Muut toimenpiteet:

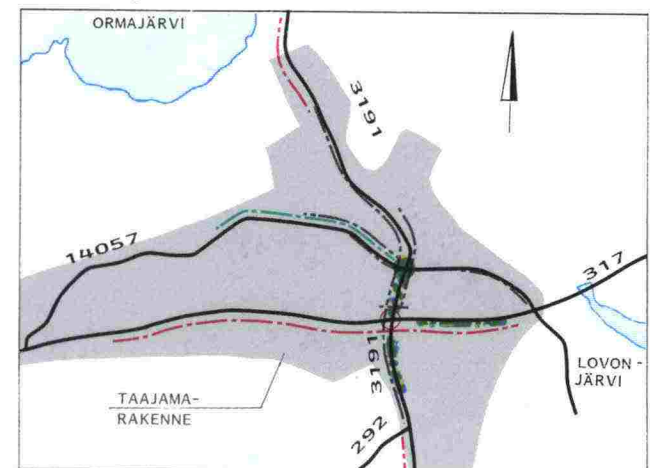
- * tonttialueiden ympäristön siistiminen

Maankäytön kehittäminen

Kaavan yksityiskohtien kehittäminen keskustassa tarpeen. Ongelmat ja toimenpiteet keskittyvät ydin-
keskustaan. Maankäytön kannalta on olennaista tutkia vt:n 12 yhdysteiden vähentämismahdollisuuksia.

Suunnitelmat:

Lammin keskustan liikennejärjestelysuunnitelma, 1986. Tarveselvityksen ja yleissuunnitelman laatiminen käynnissä.

LAMMI - TOIMENPITEET

Lammin keskusta (mt 3191)

LEMPÄÄLÄ, SÄÄKSJÄRVI (I)

Taajamakuva

Sääksjärvi on kaupunkimainen nauhataajama, joka kokonaisuutena on selkeä ja toimiva. Vihreyttä on runsaasti, ja vanhat puutalot luovat tunnelmaa. Näkymät tieltä ovat lyhyitä, tie kulkee pääosin metsässä ja tien varret ovat pensoittuneita ja epäsiistejä. Tietila on putkimainen, yksitoikkoinen.

Maankäyttö

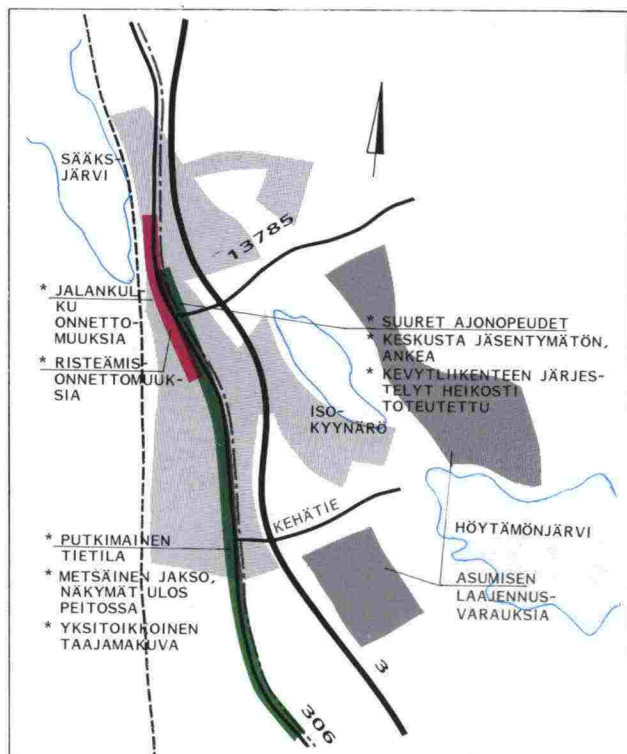
Lempäälän taajamat muodostavat vt 3:n varten Tampereen eteläpuolelle nauhamaisen katkeilevan yhdyskuntien sarjan. Kunnan väkiluku on tasanaisessa, varmassa nousussa. Taajamat yhdistää vt 3:n rinnakkaistie, johon on liikaa liittymiä.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Mt 306/pt 13785- liittymässä 9 onnettomuutta, joista 4 hvj-onnettomuuksia
- * Mt:llä 306, em. liittymän molemmin puolin 5 kevytliikenteen onnettomuutta n. kilometrin jaksolla
- * Nykyinen suora tie houkuttelee autoilijoita ajamaan tarpeettoman kovaa
- * Kevytliikenteen ylitykset ovat turvattomia

Ympäristö

Sääksjärven taajamatieympäristössä ei ole merkittäviä suojelukohteita. Paikoin meluongelmia.

SÄÄKSJÄRVI - ONGELMAT

TOIMENPITEET

□ Liittymän pääsuunnan kanavointi ja liikennevalot (Valmistuu 1992-93).

— — — — — Putkimaisen tietilan jaksottaminen esim. tienvarsimetsikön puulajisuhdetta kehittämällä (koivikko, männikkö, haavikko jne.).

..... Suojatieylityksiin saarekkeet ja kuristuksia nopeuksien alentamiseksi (porttiaiheet, aidat). Tietilan jäsentäminen ja elävöittäminen

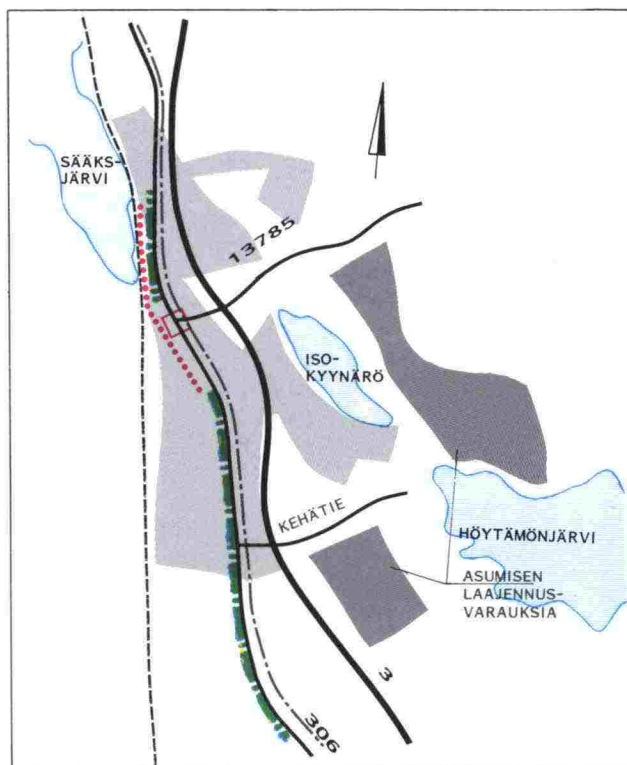
Muut toimenpiteet:

Kaavan yksityiskohtia kehittämällä maankäytön ja tieympäristön vuorovaikutus saataisiin paremmaksi.

Näkymien avaaminen

Suunnitelmat:

Yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelma, 1988.

SÄÄKSJÄRVI - TOIMENPITEET

NASTOLA, NASTOLA KK – VILLÄHDE (I)

Taajamakuva

Tiet ovat maaseutumaisia, polveilevia. Ympäristö on vihreää, hyvin hoidettua ja vanhaa rakennuskantaa on vielä jäljellä. Nastolan kk:n liikekeskusta on jäsentymätön.

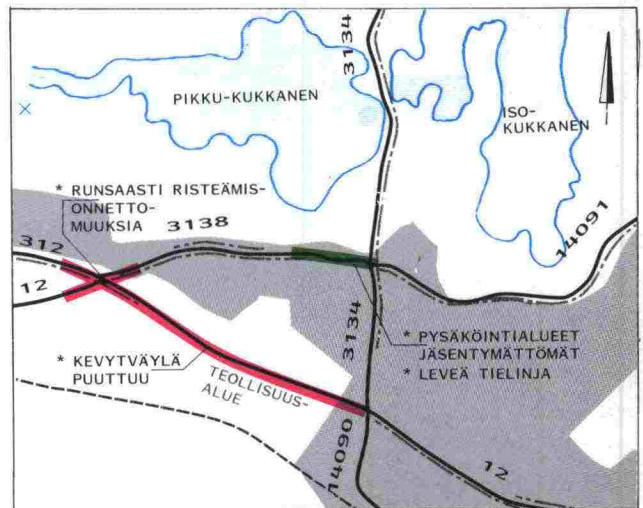
Maankäyttö

Nastola on valtatie 12 varteen nauhamaisesti rakentunut kunta. Pääosa rakennuskannasta sijaitsee tien pohjoispuolella. Kunta on kasvava. Suurin osa kaavoitetuista asuin- ja toimipaikka-alueista täydentää hyvin nykyistä taajamasarjaa. Poikkeuksen muodostaa Villähteen kohdalla valtatie 12:n eteläpuolelle pullistuva laajennus, joka on pääpalvelujen kannalta epäedullisessa paikassa.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Nastola

- * vt 12/mt 312/mt 3138- liittymässä (Varjolankaan liittymä) 13 onnettomuutta, joista 4 hvj- onnettomuuksia (tyypit 30 ja 40)
- * Vt:n 12 varrelta puuttuu kevytväylä väliltä mt 312 - mt 3135

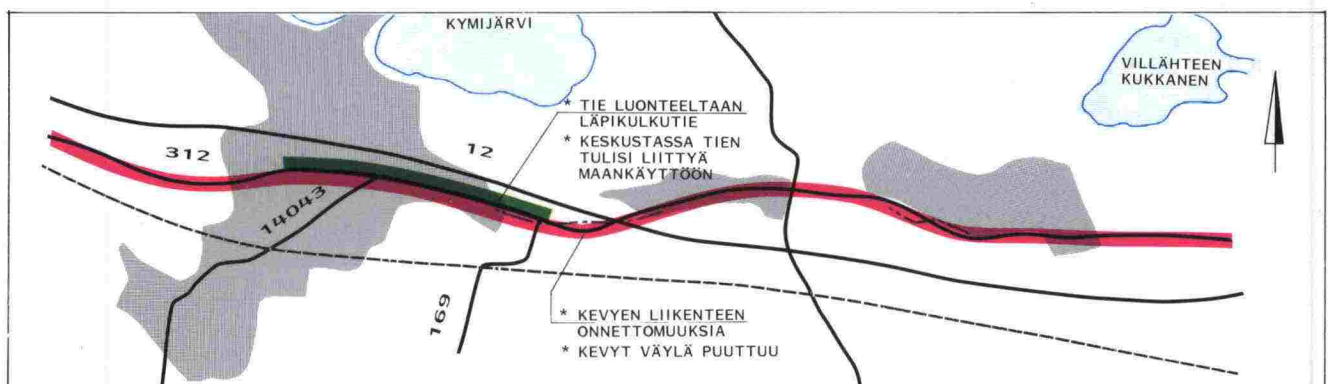
NASTOLA – ONGELMAT

Villähde

- * Vt:llä 12 Koritien kohdalla kolme jk-onnettomuutta (alkoholionnettomuuksia), joissa kaksi jalankulkijaa kuollut. Onnettomuuspaikan läheisyydessä on alikulkukäytävä.
- * Mt:llä 312 välillä Lahden raja - pt 14087 viisi kevytliikenteen hvj-onnettomuutta
- * Mt:ltä 312 puuttuu kevyt väylä

Ympäristö

Nastolan - Villähteen alueella on mm. arvokkaita harjuja sekä kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuskokonaisuuksia. Vt 12, mt 312 ja mt 3134 sijoittuvat Villähteen ja Nastonharjun pohjavesialueille.

VILLÄHDE – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Nastola

 Liittymään on rakennettu valo-ohjaus v. 1991. Kevytliikenteen ongelmat helpottuvat Lahden eteläisen ohikulkutien valmistuessa.

 Kevyväylä

 Keskustassa tieympäristön luonteen muuttaminen taajamatieksi. Pysäköintialueiden jaksotus tarpeen.

 Vanha valtatie muutetaan taajamatieksi. Keinoina esim. nopeuden alentaminen, erikoisvalaistus, porttiaiheiden käyttö sekä tonttiliittymien havainnoinnin parantaminen.

Muut toimenpiteet:

Avoimessa kulttuurimaisemassa kulkeva vanha valtatie voisi sisältää "kiinnekohtia"; esim. kujannejaksoja, huomiopuuryhmiä jne. Aiheiden tulee olla luonnollisia, muuhun ympäristöön sopivia.

Villähde

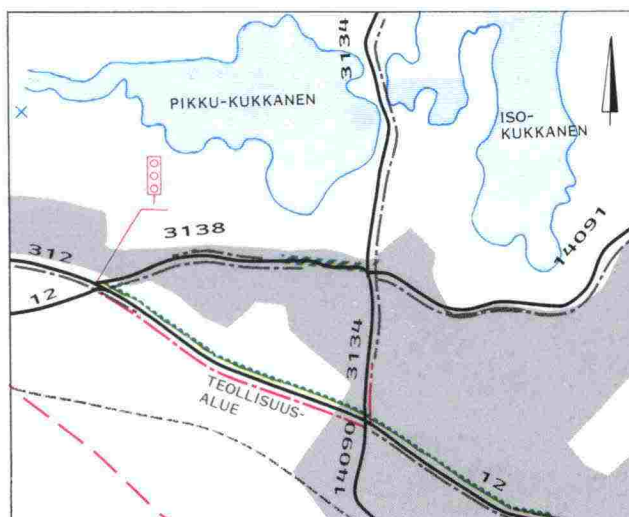
Tien suhdetta suurmaisemaan tulee korostaa. Näkymien avaaminen ja korostaminen tärkeää.

 Tien luonteen muuttaminen taajamatieksi keskustassa. Tietilan jäsentely ja kevytliikenteen toimintojen korostaminen.

 Kevyväylä

 Kevytliikenteen alikulku

 Uusi VT 12 linjaus

NASTOLA KK - TOIMENPITEET

Maankäytön kehittäminen

Nastola

Nastolan laajennukset tulee tehdä saumattomasti nykyisen yhdyskuntarakenteen tuntumaan vt 12:n pohjoispuolella. Kaavojen detaljeja tulee työstää.

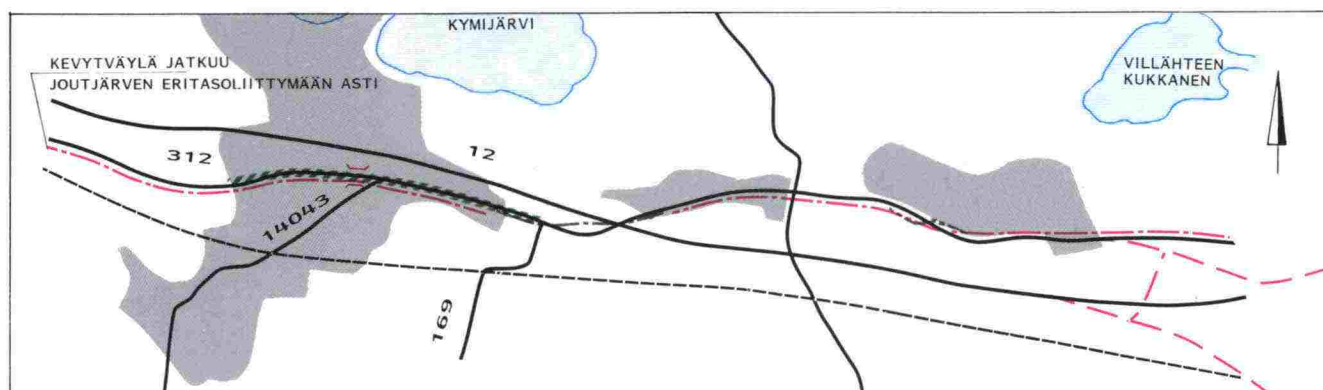
Villähde

Toiminnallisuutta ja taajaman visuaalisuutta parannettava kehittämällä kaavan yksityiskohtia.

Suunnitelmat:

Nastolan liikenneturvallisuussuunnitelma, 1991.
Vt 12 rakentaminen välillä Nastola-Uusikylä.

Nykyinen valtatie 12 Nastolasta Uusikylään tulee muuttaa taajamatieksi. Keinoina nopeuden alentaminen ja pienet ympäristölliset toimenpiteet.

VILLÄHDE - TOIMENPITEET

ORIVESI, ORIVESI (I)

Taajamakuva

Orivesi on kulttuurimaiseman ympäröimä nauhamainen pikkukaupunki. Alueen suurmaisema on kaunis. Kaupungilla on perinteitä vaalittavanaan. Sen rakennuskanta on vaihteleva. Tiejärjestelyt hallitsevat taajamakuva. Keskusta kaipaa jäsentelyä (teiden luonne, pysäköinti). Osa tiejaksoista on pitkiä, suoria ja kaipaisi elävöittämistä.

Maankäyttö

Yleiskaavassa on ohitustievaraus taajaman länsipuolella. Yleiskaavan mukaan taajama laajentuu mt 324:n ja ohitustien väliin aluksi Karpintien kohdalla. Läpikulkevan liikenteen ja taajaman sisäisen toiminnan välinen ristiriita on ongelma.

Liikenne, liikenneturvallisuus

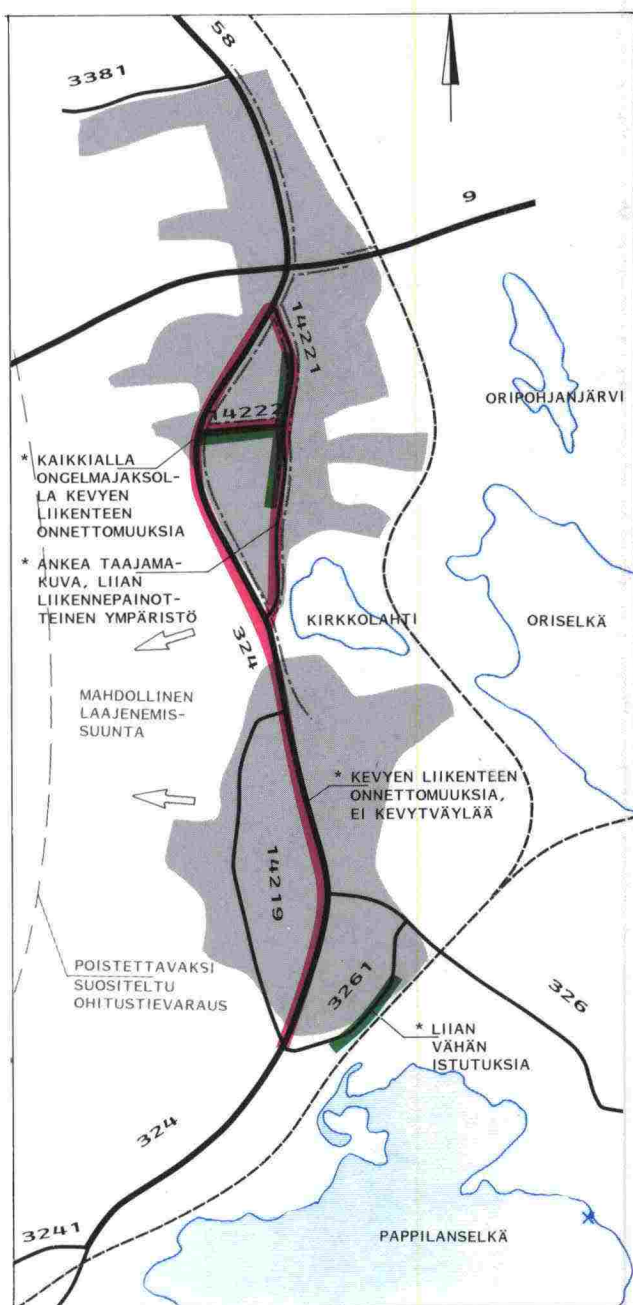
- * Pt:llä 14221 19 hvj onnettomuutta, joista 15 kevytliikenteen hvj-onnettomuuksia
- * Pt 14221/pt 14222- liittymä ruuhkainen ja vaarallinen
- * Mt:llä 324 välillä mt 3241 – pt 14219 4 kevytliikenteen hvj-onnettomuutta, joissa 1 kuollut; ei kevytväylää

Keskustien taajamakuva häiritsevät laajat asfalttialueet ja sekava rakennuskanta.

Ympäristö

Oriveden taajamateiden ympäristössä on monia rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaita kohteita sekä mm. joitakin uhanalaisten kasvilajien kasvupaikkoja. Mt 324 ja pt 14221 sijoittuvat Asemanseudun tai Oriveden kirkonkylän pohja- vesialueille.

ORIVESI - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Taajamalle on tehty parannussuunnitelma, jota ei vielä ole toteutettu. Suunnitelman toteutuessa keskustajakson taajamakuva kohenee.

Taajamassa tarpeen:

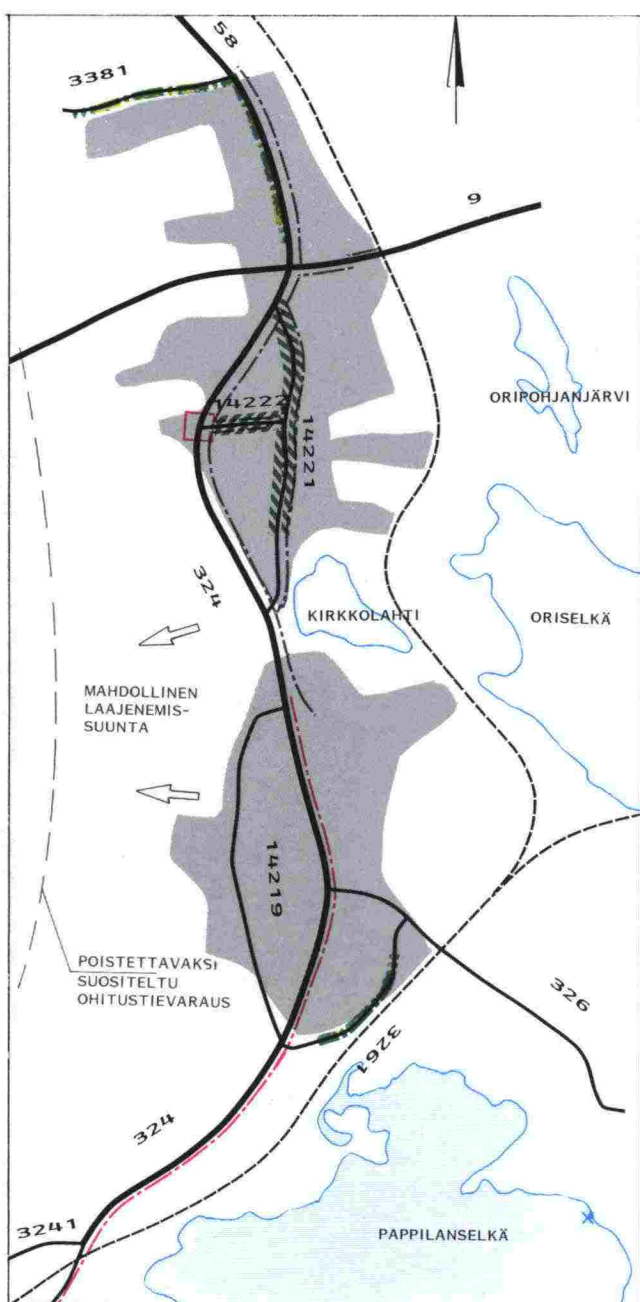
- * liittymäalueiden parantaminen
- * pysäköintialueiden ja pysäkkiympäristöjen jäsentäminen
- * taajaman reuna-alueiden siistiminen

/// Taajamajärjestelyt keskustassa alkanevat 1994. Järjestelyissä rakennetaan ydinkeskustaan kiertoliittymä ja kevytliikenteen reittejä uusia.

— Kevytväylä

□ Liittymän kanavointi tai kiertoliittymä

— Tieympäristön viimeistely

Maankäytön kehittäminen

Maankäytön kehittämiseksi on tarpeellista poistaa ohitustievaraus. Taajamaa on kehitettävä parantamalla läpiajoteiden liikenneturvallisuutta muilla kuin ajoneuvoliikenteen sujuvuuden parantamiskeinoilla. Tampere – Jyväskylä -tien taajamaa kah-tia jakavaa vaikutusta pyrittävä vähentämään (eritasoliittymä, ylitykset/alitukset).

Keskustien ja Ahtiantien liittymään rakennetaan tulevaisuudessa kiertoliittymä.

PADASJOKI, PADASJOKI (I)

Taajamakuva

Padasjoella on kaunis suurmaisema ja paljon perinteitä. Taajaman reunaosat ovat omaleimaisia. Ydinkeskustan taajamakuva on ristiriidassa muun alueen kanssa (tiejärjestelyt, tieympäristö, teiden jaksotus). Kunta on "ympäristökunta", joten taajamakuvan kohentamiseksi tarvitaan rohkeata ympäristöllistä otetta ja perinteiden esiin tuomista.

Maankäyttö

Padasjoen keskuksen taajamarakenne on varsin hyvä.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Vt 4/mt 319/mt 3143- liittymässä (Taulun liittymä) 12 onnettomuutta, joista 5 hvj-onnettomuuksia (8 onnettomuutta tyyppiä 40)
- * Keskustan liikennejärjestelyt ovat sekavat (pysäköinti järjestelemättä).

Ympäristö

Padasjoella on mm. arvokkaita harjualueita ja esihistoriallisia suojelukohteita. Kunnassa on myös monia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita, mutta ne eivät sijoitu nyt tarkastellulle alueelle. Vt 4 sijaitsee Naukjärven pohjavesialueella.

TOIMENPITEET

- //// Keskustajärjestelyt
- * Katutilan ja liittymien jäsentäminen
- * Pysäköinnin järjestäminen (osaksi tonteille)
- * Kaunista rakennuskantaa korostettava, samoin kaarevaa tietilaa
- * Selkeä ja yksinkertainen toteutus

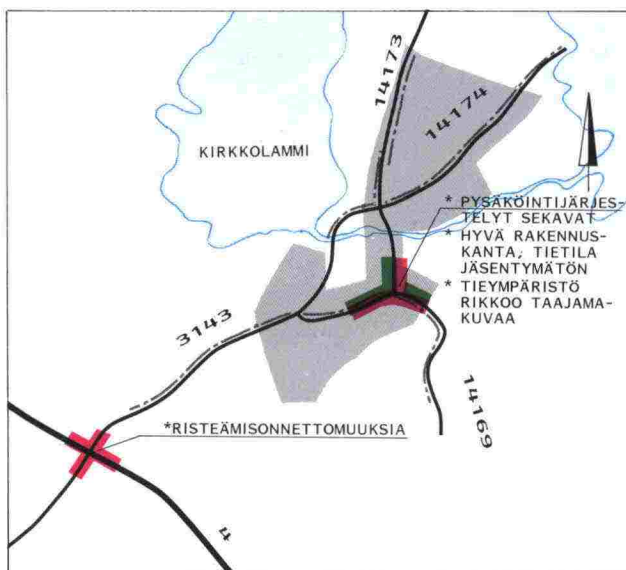
○ Yleissuunnitelman laatiminen vt:llä 4 Taulun kohdalla käynnissä. Eritasoliittymävaraus on olemassa. Eritason vaikutus taajamakuvaan selvitettävä huolellisesti.

Maankäytön kehittäminen

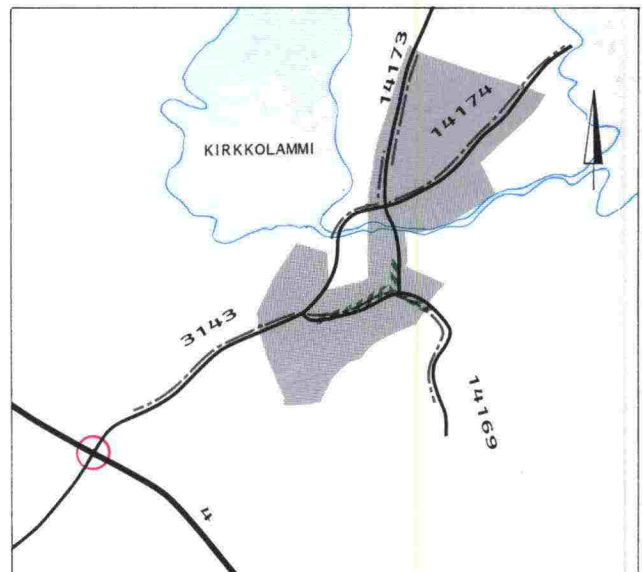
Maankäytön kannalta on olennaista vt 4/mt 3143 - liittymän kehittäminen. Kaavat vaativat detaljityötä.

Suunnitelmat:

Vt 4 Taulun kohdalla, tarveselvitys, 1991.

PADASJOKI - ONGELMAT

PADASJOKI - TOIMENPITEET

PARKANO, PARKANO (I)

Taajamakuva

Parkanon taajamakuva on voimakas kontrasti kauniin suurmaisemaan ja hyvien reunaosien sekä sekavan, jäsentymättömän keskustan välillä.

Maankäyttö

Parkanon keskusta sijaitsee valtakunnallisten teiden, Helsinki – Vaasa (vt 3) ja Pori – Joensuu (vt 23), risteyksessä ja rautateiden risteysalueen tuntumassa. Vt 3 jakaa keskustaa osiin. Vt 23 ja rautatiet eivät estä taajaman kehittymistä nykyisellään.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Tutkituilla taajamatiejaksoilla ei onnettomuuskasautumia
- * Pt 13331 liian leveä (houkuttelee autoilijaa suuriin nopeuksiin ja kevytliikenteen ylitykset pitkiä)

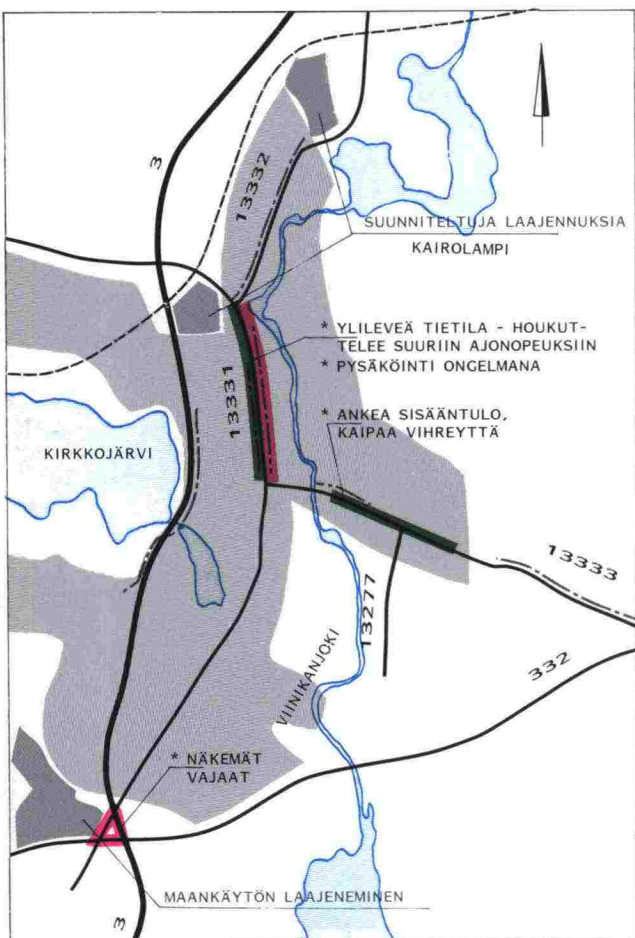
TOIMENPITEET

//// Tietilan jäsentäminen

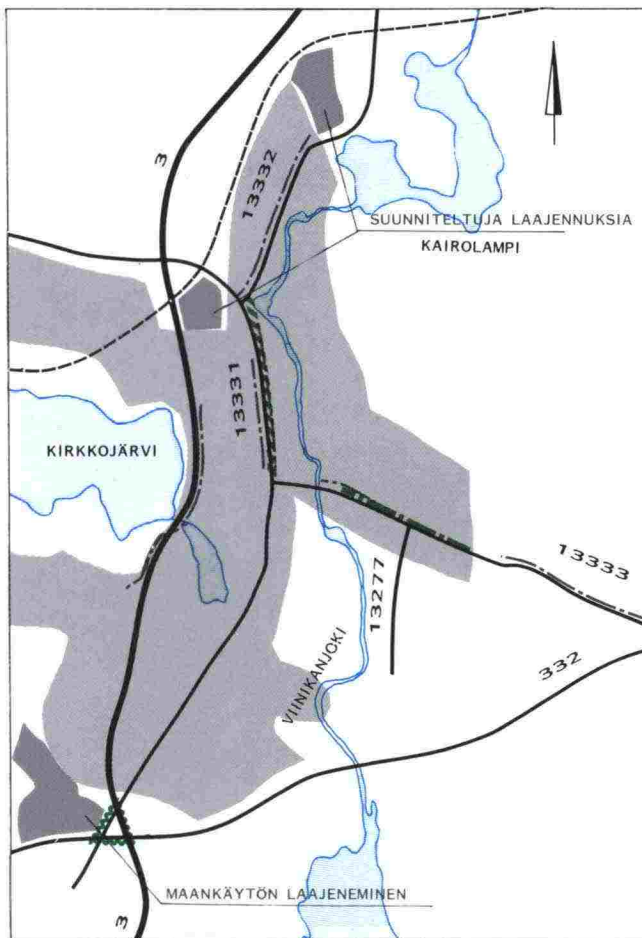
- * voimakas ratkaisu
- * pysäköinnin järjestäminen (osin tonteille)
- * katutilan elävöittäminen suurikokoisin puustuksin
- * yhteistyö kaupungin kanssa (katuosuuden jäsentäminen samaan aikaan)

— — — — Välikaistoille lisää istutuksia, esim. runkopuita

~~~~ Vt 3/mt 332- eritasoliittymän parantaminen ohjelmoitu toteutettavaksi lähiaikoina

PARKANO – ONGELMAT

PARKANO – TOIMENPITEET

PIRKKALA, PIRKKALA – NUOLIALA (I)

Taajamakuva

Pirkkala on nopeasti kasvanut, rakenteeltaan väljä taajama, joka sijaitsee laaksossa. Kokonaisvaikutelma taajamasta on yksitoikkoinen, persoonaton. Vanhan kulttuurin leima on kadonnut. Laidoilla on kauniita kokonaisuuksia.

Maankäyttö

Tampereen naapurikuntana Pirkkala kasvaa tasaisesti. Kunnalla ei ole selkeää taajamarakennetta eikä suunnitelmaa. Asunto-ohjelman mukaan selvää kasvua on lähinnä Nuolialan ja Kurikan asuntoalueilla, mikä aiheuttaa paineita mt:lle 302. Taajamarakenne on tiivistymässä ko. tien varrella.

Liikenne, liikenneturvallisuus

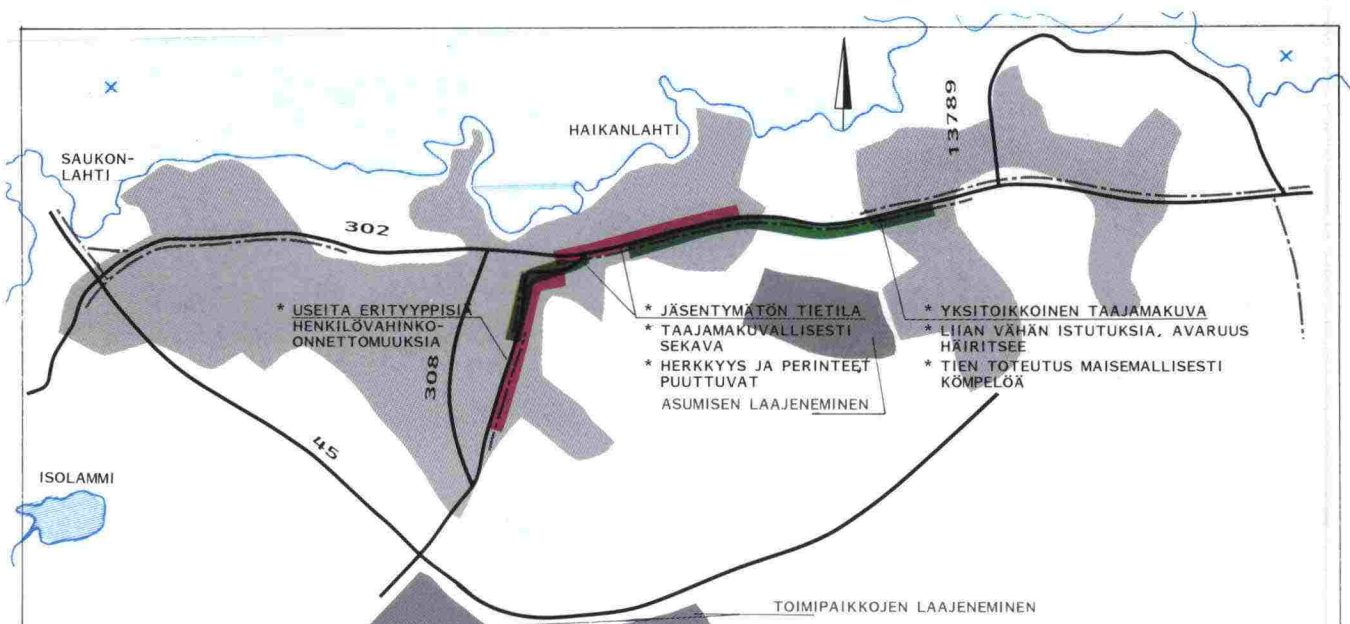
- * Mt:llä 302 välillä Naistenmatkantie - Perkiöntie 6 kevytliikenteen onnettomuutta, joista 5 hvj- onnettomuuksia
- * Mt 302/pt 13781 (ent. Huovin pt)-liittymässä 5 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia
- * Pt:n 13781 kaavatieliittymissä 1,5 km:n matkalla 8 hvj-onnettomuutta
- * Mt 302/pt 13781(ent. Huovin pt)- liittymässä 5 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia

Ympäristö

Pirkkalankylä muodostaa rakennushistoriallisesti arvokkaan maisemakokonaisuuden. Myös Nuolialassa on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita miljöitä. Lisäksi tieympäristöön sijoittuu esihistoriallisia kohteita.

Pirkkalan taajamakuva.

PIRKKALA/NUOLIALA – ONGELMAT

TOIMENPITEET

- Tietilan parantaminen.
- * viherkaistojen istuttaminen (puuryhmät jaksottavat tietä ja säilyttävät näkymät)
- * tonteilla ympäristön viimeistely

—•—•— Kevytväylä

— Liittymän ongelma ratkennee Huovin paikallistien oikaisun avulla.

Liikennevalot

Kevytliikenteen alikulku

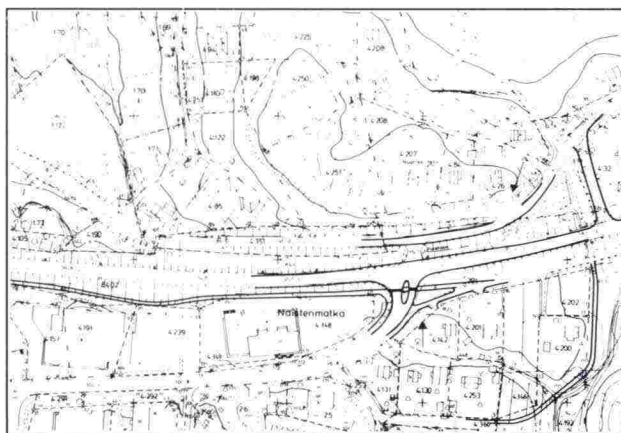
Väistötila/kääntymiskaista

Maankäytön kehittäminen

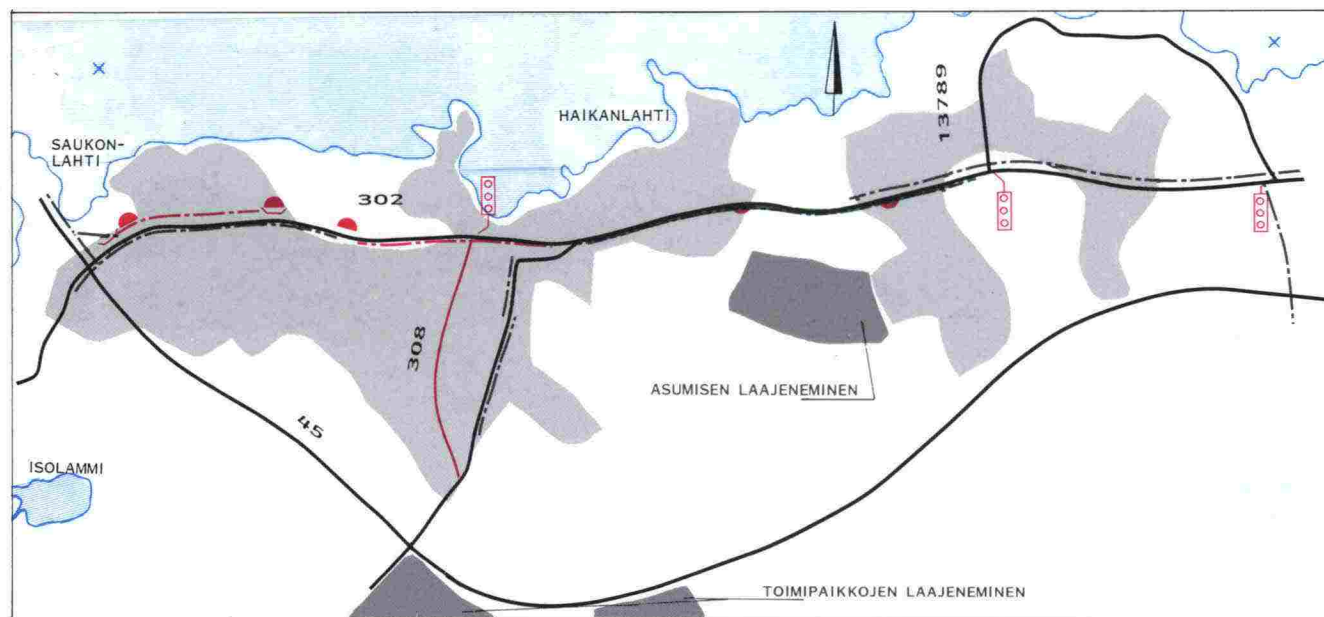
Pirkkalan keskustaa kehitettävä asunalähiöiden yhteenliittymästä selkeämmäksi, persoonallisemmaksi yhdyskunnaksi. Kehitystä ohjaavat nykyään liiaksi "sujuvat yhteydet".

Suunnitelmat:

Huovin paikallistien 13783 parantaminen, 1989.
Toimenpideselvitys, mt 302 välillä Tampere – Pirkkala, 1990.
Pirkkalan liikenneturvallisuussuunnitelma, 1990.
Yleissuunnitelma, mt 302, tekeillä.

Mt:n 302 varteen suunniteltu kevytväylä.

TAMMELA, TAMMELA KK (I)

Taajamakuva

Tammelan taajama sijaitsee harjun ja järven välissä. Taajama on rakenteeltaan hajanainen, osin sekava. Tammelassa on kulttuurimaisemaa ja kauniita näkymiä; kokonaismaisema on selkeäpiirteinen. Pt 13593 ja mt 2823 ovat erittäin kauniita. Etenkin laitaosien tonttikasvillisuus ja tien jaksotus ovat onnistuneita. Tekeillä olevat tienparannustoimet parantanevat myös taajamakuva.

Maankäyttö

Tammela on nauhamainen taajama, jossa mt 282 muodostaa liikenteen sisäisen pääväylän. Kunnassa ei ole mainittavia maankäytön ja liikenteen välistä ristiriitoja.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Pt:llä 13593 itäpäässä 2 kevytliikenteen hvj-onnettomuutta
- * Mt:llä 282 viisi kevytliikenteen hvj-onnettomuutta; 1 kuollut (ei kevytväylää)

Ympäristö

Tammelassa tieympäristöön sijoittuu kulttuurihistoriallisia kohteita, arvokas harjualue ja luontokohteita. Mt 2823 sijaitsee Kaukolannummen ja mt 282 sekä pt 13593 Syrjänharjun pohjavesialueilla.

TOIMENPITEET

Alue kulttuurimaisemaltaan arvokasta, joten kokonaisuuden turvaaminen tärkeää. Visuaalisen kaavan laatiminen edesauttaisi arvoalueiden säilyttämistä.

--- Tieympäristön jaksottaminen.

- * jalopuuryhmät
- * Tammelan luonnetta korostetaan puuvartisin valaisimin ja muilla yksityiskohdilla.
- * nopeus 50 km/h, näkymiä järvelle parannettava.

--- Pt:lle 13593 joko kevytväylä tai nopeuden alentaminen 40 km:iin/h ja osittain hidaskaduksi; nopeus 30 km/h

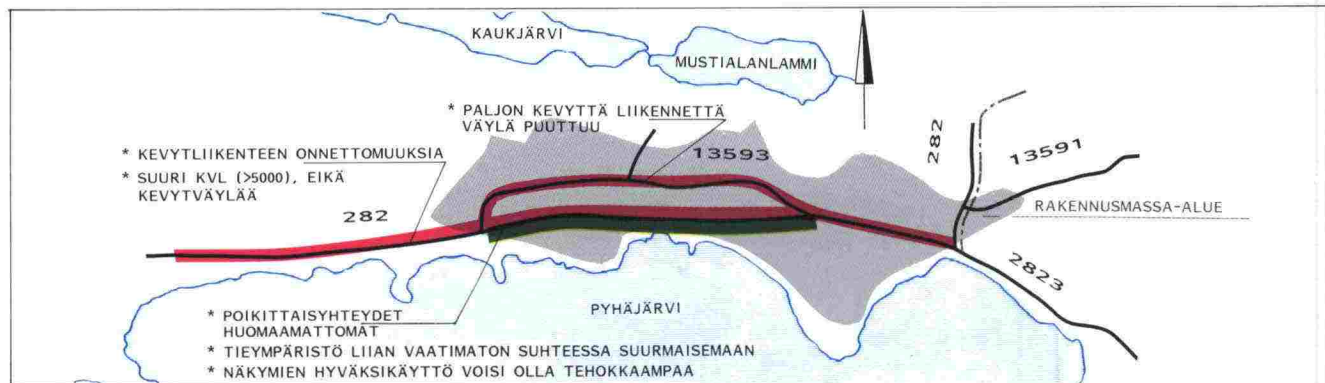
--- Kevytväylä

Muut toimenpiteet:

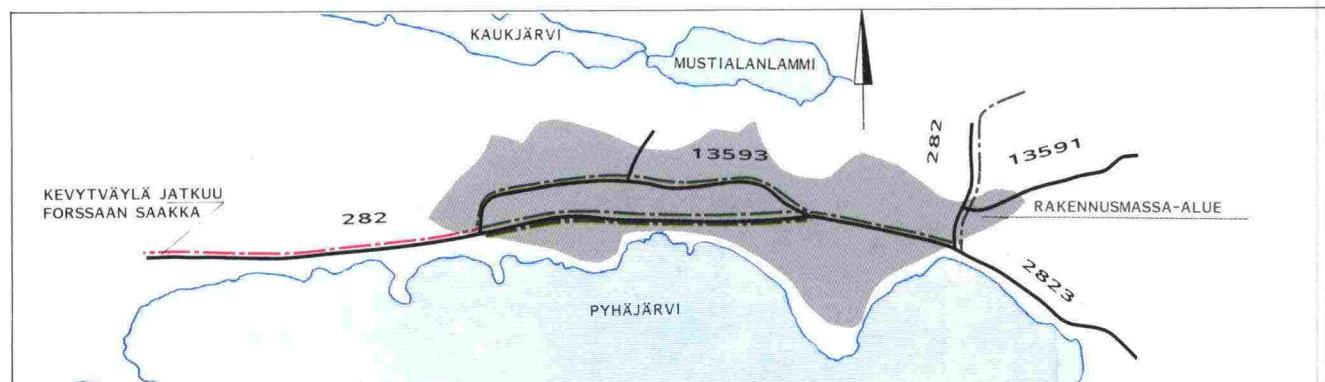
Pt:n 13593 luonne säilytettävä raittimaisena (istutukset ja porttikohdat). Väylä suunniteltava vain silällä ehdolla, ettei se riko olemassa olevaa ympäristöä.

Suunnitelmat:

Mt 282:n parantaminen välillä Forssa – Tammela rakentamalla kevytväylä, tiesuunnitelma 1990.

TAMMELA – ONGELMAT

TAMMELA – TOIMENPITEET

VIIALA, VIIALA (I)

Taajamakuva

Viiala on tiiviskeskustainen, radan hallitsema pikkukaupunki. Taajaman rakenne on selkeä, kompakti. Keskusta on ankea, sisääntulot yksitoikkaisia ja liittymät ongelmallisia. Tietila on leveä. Tieverkko on sekava. Rakennuskanta, koskiympäristö sekä näkymät ovat taajamakuullisia ympäristöarvoja.

Maankäyttö

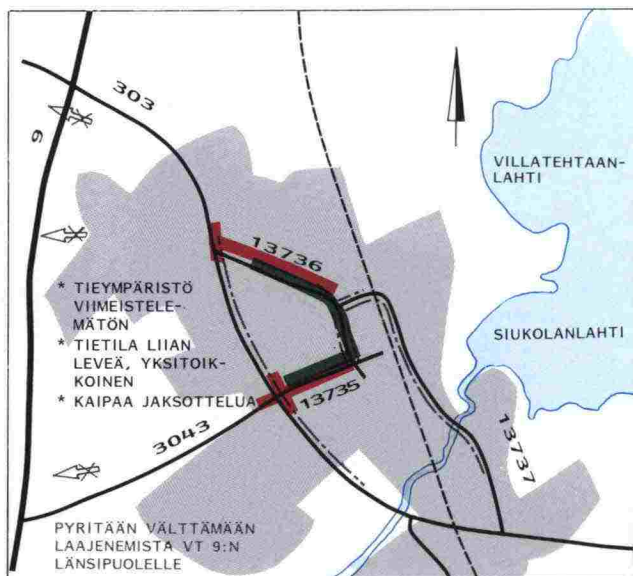
Viiala kasvaa lähinnä Toijalan suuntaan. Jos vältetään suunnitelmassa esitetty vt 9:n länsipuolelle laajentuminen, voidaan todennäköisesti välttää myös esitetyt eritasoristeykset. Kasvu voi tällöin tapahtua pääosin vanhassa taajamarakenteessa.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Mt 303/mt 3043/pt 13735- liittymässä 11 onnettomuutta, joista 5 hvj-onnettomuuksia
- * Mt 303/pt 13736- liittymässä 7 onnettomuutta, joista 1 hvj-onnettomuus
- * Pt:llä 13735 kaksi kevytliikenteen hvj- onnettomuutta (ei kevytväylää)
- * Pt:llä 13736 kaksi kevytliikenteen hvj- onnettomuutta (ei kevytväylää, KVL n. 4000)

Ympäristö

Tieympäristöön sijoittuu kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita.

VIIALA - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Liittymän kanavointi ja liikennevalot tai kiertoliittymä.

Kevytväylä

Kevytliikenteen alikulku

Tieympäristön siistiminen (puuston hoito ja uusien istuttaminen).

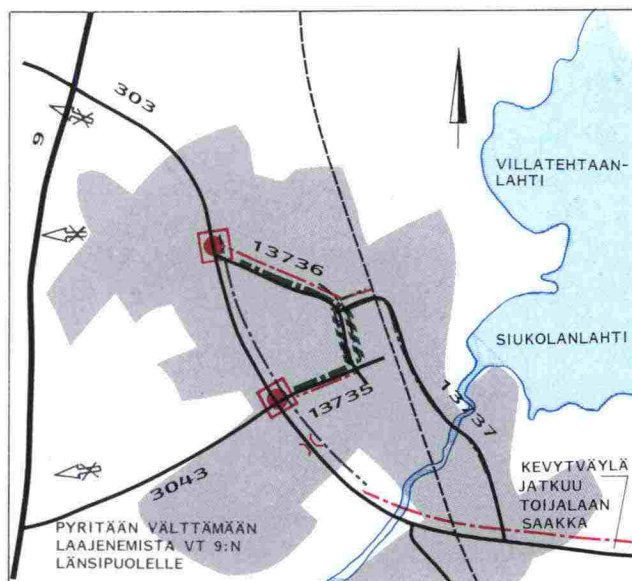
Keskustassa tietilan jäsentäminen seinästä - seinään. Lisää istutuksia ja väriä, jotta taajamakuvaan saataisiin eloa.

Maankäytön kehittäminen

Kaavallisia toimenpiteitä taajamakuvaan parantamiseksi. Vaihtoehtoinen verkkosuunnittelu ja liikenteen sekä maankäytön vuorovaikutus selvitettävä tarkemmin (esim. ns. visuaalisen kaavan avulla).

Suunnitelmat:

Viialan liikennesuunnitelma, 1987.

VIIALA - TOIMENPITEET

VILPPULA, VILPPULA (I)

Taajamakuva

Vilppula on väljä, rakenteeltaan hajanainen. Rakennuskanta on sekalaista. Tieverkko on sekava ja tieympäristö yksitoikkoinen. Liittymiä on liikaa ja ne ovat liian suuria; tietila on liian leveä. Keskustasta puuttuvat mielenkiintoiset yksityiskohdat. Positiivista ilmettä tuovat vesialueet.

Maankäyttö

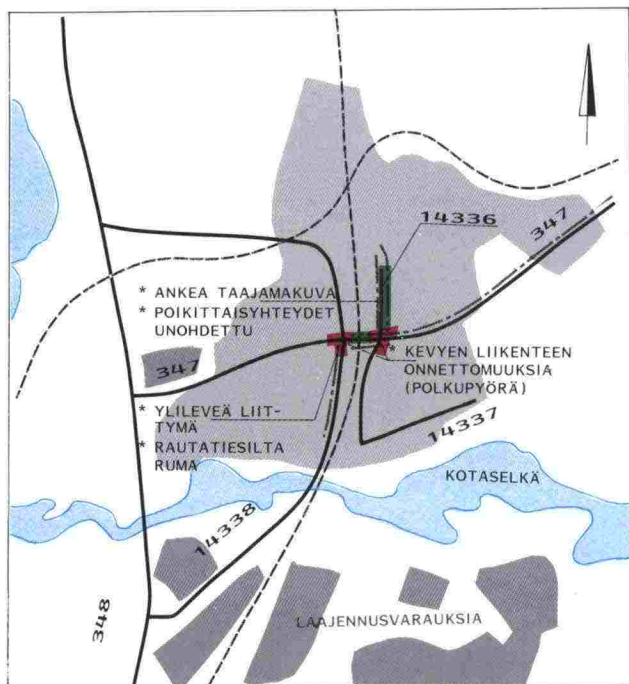
Vilppulan maankäyttöongelmat ovat lähinnä taajamakuullisia. Teollisuuslaitokset on sijoitettu maisemallisesti parhaille paikoille. Suunnitelmien mukaan taajamat kasvavat olemassa oleviin rakenteisiin. Taajamien pääteillä on runsaasti tontti- ja kaavatieliittymiä.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Mt 347/pt 14338- liittymässä 7 onnettomuutta, joista 4 kevytliikenteen hvj- onnettomuuksia
- * Mt 347/pt 14336- liittymässä 3 hvj-onnettomuutta
- * Mt 348/mt 347- liittymässä 2 kevytliikenteen hvj-onnettomuutta
- * Kevytliikenteen verkostossa puutteita

Ympäristö

Vilppulan tieympäristössä on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita. Pt 14338 sijoittuu Rautainharjun pohjavesialueelle.

VILPPULA – ONGELMAT

TOIMENPITEET

////// Tietilan jäsentäminen (Kauppakatu)

- * julkisivuja korostettava
- * tien poikkileikkauksen kaventaminen
- * lisää istutuksia
- * poikittaisyhteyksiä korostettava
- * pysäköinnin järjestäminen (osin tonteille)
- * liittymien kaventaminen
- * avariin liittymien supistaminen
- * kevytliikenteen ylitysten korostaminen

--- Kevytväylä

⌋ Kevytliikenteen alikulku

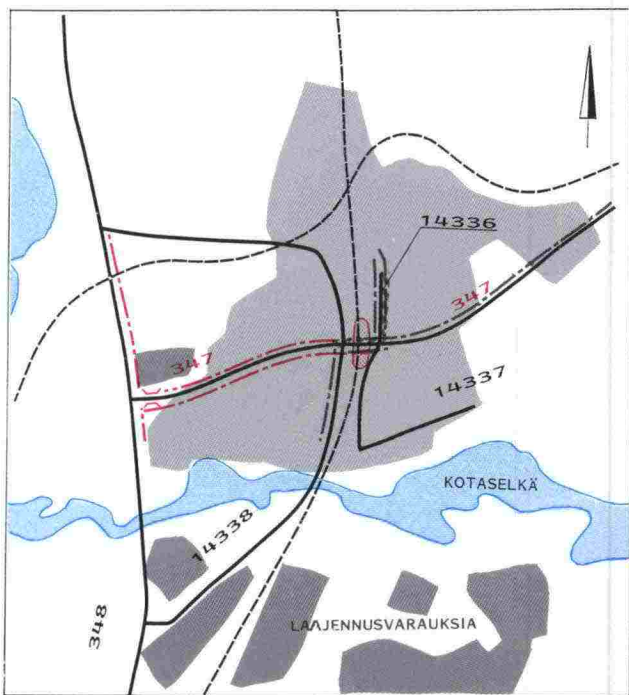
○ Rautatiesillan uusiminen ja kevytliikenteen järjestelyt

Maankäytön kehittäminen

Kaavan yksityiskohtia kehittämällä toiminnallisuutta ja taajamakuva tulee parantaa. Rautatie hajoittaa rakennetta. Tulee selvittää, voidaanko katu-liittymien määrää keskustan pääväylälle vähentää radan molemmin puolin. Väljyys sallii kokonaisuutta jäsentämään lisää puistoja.

Suunnitelmat:

Vilppulan keskustan kevyen liikenteen väylät, 1984.

VILPPULA – TOIMENPITEET

TAAJAMAKOHTAINEN
ANALYYSI
II

FORSSA (II)

Taajamakuva

Forssa edustaa kaupunkimaista, nopeasti kehitty-
nyttä ympäristöä. Sisääntulo- ja ohikulkuteinä toi-
mivat valtatiet. Alue on tyypillistä kulttuurimaise-
maa, jossa näkyvät voimakkaan rakentamisen jäl-
jet. Laajat liittymäalueet ja yksitoikkoisuus häiritse-
vät maisemakuvaa. Hienot näkymät ja taajaman
selkeä kokonaishahmo luovat alueelle omaleimai-
suutta.

Maankäyttö

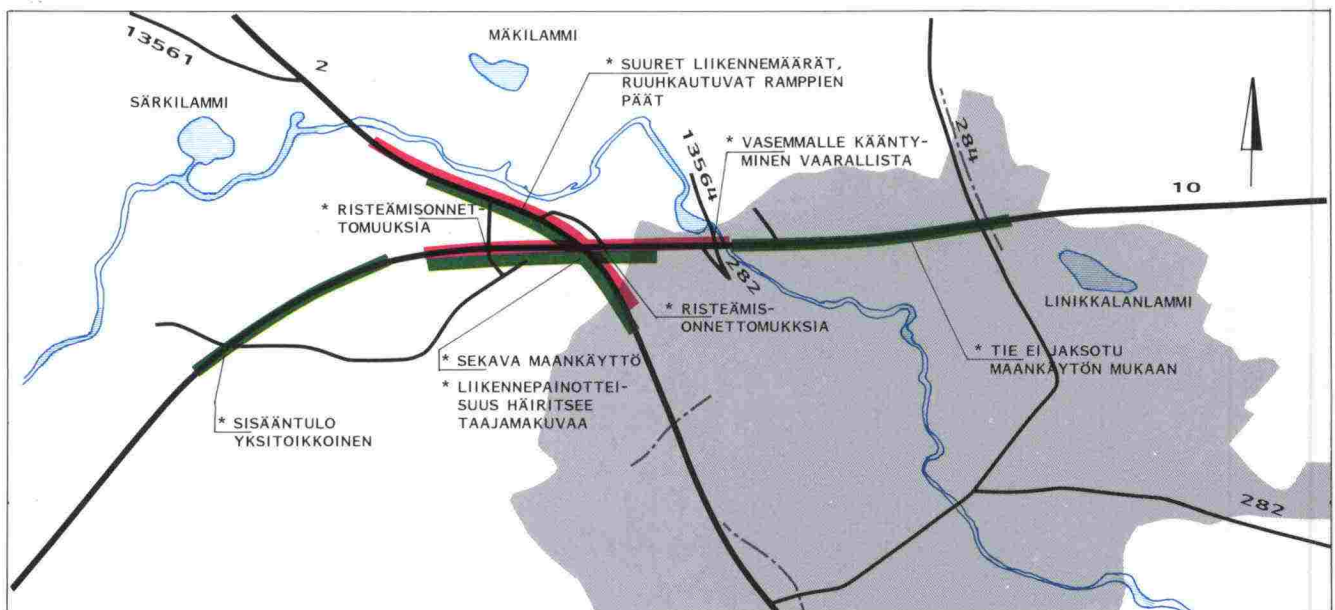
Forssan kaupunki on vt:n 2 ja vt:n 10 risteyksessä.
Kaupungissa on nyt asukkaita 19 800 ja ennusteen
(SKL) mukaan v. 2000 20 600. Taajama tiivistyy
olemassa olevilla alueillaan. Lisäksi varaudutaan
pitkällä aikavälillä kasvuun vt:n 2 ja tulevan Jokiois-
tentien eteläpuolisille alueille. Taajama on hallitusti
valtateiden "kainalossa". Sen ulkopuolella tapah-
tuvat asuntoalueiden pienet laajennukset (Paavola
ja Vieremä) yhdistyvät olemassa olevilla yhteyksil-
lä valtateiden toiselle puolelle keskustaan.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * vt 10/vt 2 läntisin ramppi 6 onnettomuutta, joista
4 hvj-onnettomuuksia (risteämisiä)
- * vt 2 tieosan 24 alussa 10 onnettomuutta, joista 2
hvj-onnettomuuksia (risteäminen)
- * vt 10/mt 282 – liittymässä 11 onnettomuutta, jois-
ta 4 hvj-onnettomuuksia (vasemmalle kääntymi-
nen)

Ympäristö

Forssan tieympäristössä on pääasiassa kulttuuri-
historiallisesti arvokkaita kohteita. Vt 10, mt 284 ja
pt 13564 sijoittuvat Vieremän pohjavesialueelle.

TOIMENPITEET

- Liittymän kanavointi
- Väistötila
- Kevytväylä
- Sisääntulojaksoissa yksilöiminen ja ehostaminen.
- Liikennevalot
- Vt 2/vt 10- eritasoliittymään eteläisen rampin rakentaminen ja nykyisen itäisen rampin katkaisu
- Kulttuurimaiseman ja tien vuorovaikutusta tulee korostaa. Näkymät ja yksityiskohdat maisemassa tärkeitä. Istutukset saavat olla voimakkaita, myös kujanteet käyvät.

Muut toimenpiteet:

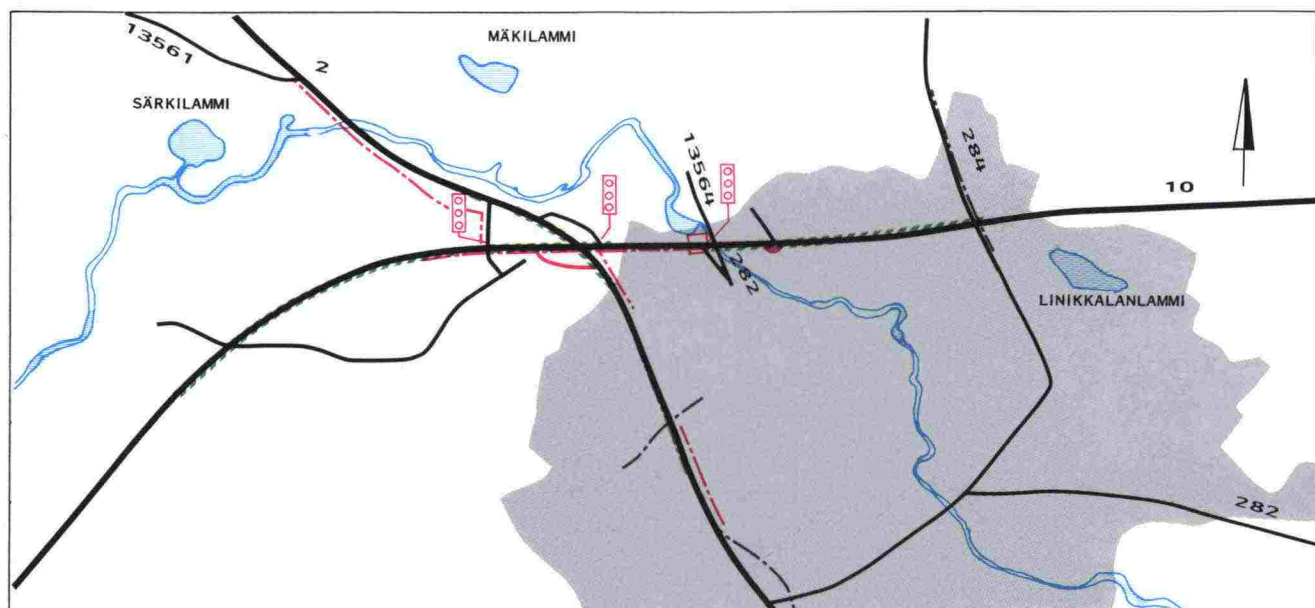
Taajamakuva-analyysi kokonaisuuden hahmottamiseksi ja maisema-arvoja säilyttämään

Teille porttiaiheita lisää.

Suunnitelmat:

Valtatien 10 parantaminen ohituskaistan jatkamisella tieosalla 17/2.5-3.5, tiesuunnitelma 1992 Vt 10 parantaminen Jyvätien kohdalla, tiesuunnitelma 1992

Vt 10 välillä Paavola-Kaikula, tarveselvitys, 1991
Vt 2 Forssan kohdalla, tarveselvitys, 1991

HATTULA, PAROLA (II)

Taajamakuva

Hattulassa on runsaasti laajoja kulttuurimaisemia, luonnon arvoalueita ja suojelukohteita. Perinteet näkyvät sekä rakentamistavassa että pienissä yksityiskohdissa. Teiden parannus on muuttanut niiden luonnetta ja hävittänyt tärkeitä näkymiä. Erityisesti uudet asunto-alueet erottuvat taajamakuvasesti muusta kokonaisuudesta.

Maankäyttö

Hattula asuinalueineen on vahvasti Hämeenlinnan kaupungin vaikutuspiirissä ja eräänlainen Hämeenlinnan lähiömuodostelmien ryhmä. Taajamarakenne on hajautunut useaan erilliseen alueeseen vt:n 3 itäpuolelle ja Pälkäneentien varteen.

Parola on alueen kasvava keskus. Kasvusuuntia ovat liikekeskus suunnitellun vt:n 3 liittymän tuntumassa ja asuntoalueet Vanajaveden itäpuolisilla niemillä. Uusi vt:n 3 linjaus on synnyttänyt maankäytön suunnitelmia, joilla mm. kaupallisia toimintoja tulee uudelle liittymäalueelle. Seutukaavaluonnoksessa on laajenemisvaraus alueen pohjoispuolelle Pälkäneentien ja radan väliin. Katinalan suuntaan radan varteen on kaavailtu uutta maankäyttöä. Rakentamisen on suunniteltu pysyvän pääosin tulevan vt:n 3 itäpuolella. Parolan laajeneminen Pälkäneentien tuntumaan ja Vanajaveden itäpuolelle synnyttää ongelmia.

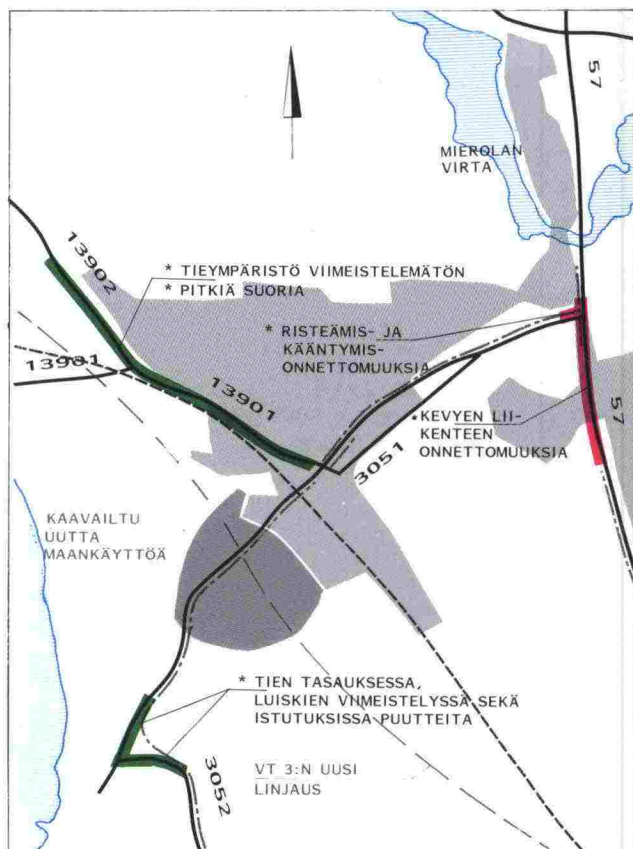
Liikenne, liikenneturvallisuus

* Parolantien (mt 3051)/Pälkäneentien (kt 57)- liittymäalueella 10 onnettomuutta, joista 5 hvj- onnettomuuksia (kääntymis- ja risteämisonnettomuuksia).

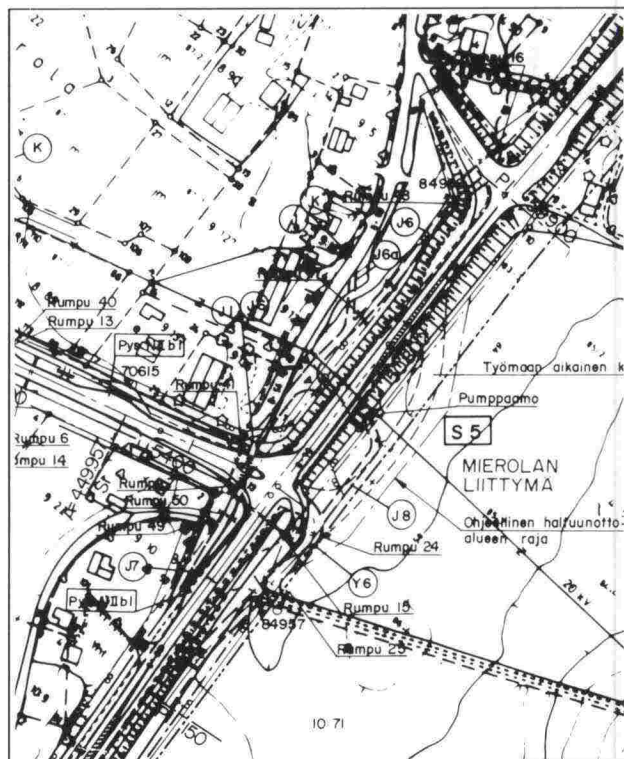
Ympäristö

Hattulan tieympäristössä (kt 57 ja mt 3061) on erityisen runsaasti esihistoriallisia ja kulttuurihistoriallisia kohteita (pääasiassa kulttuurimaisemia) sekä arvokkaita luontokohteita.

Mt 3051 sijoittuu Kerälänharjun ja Parolan pohjavesialueelle, mt 3052 Parolan pohjavesialueelle.

PAROLA - ONGELMAT

TOIMENPITEET

□ Ongelmaliittymä kanavoitu 1991.

— Tieympäristön viimeistely

- * maisemavaurioiden korjaaminen (luiskat)
- * sisääntulojaksojen elävöittäminen (erityisesti Teollisuustien; pt 13901)

--- Kevytväylä

— Uusi vt 3 (moottoritie) linjaus

Muut toimenpiteet:

Uudella vt:n 3 (moottoritie) linjauksella ei vaikutuksia ehdotettuihin toimenpiteisiin taajamatiejaksoilla

Tieverkon toiminnallisuuden selvittäminen

Teiden linjaus, luonne ja näkymät säilytettävä

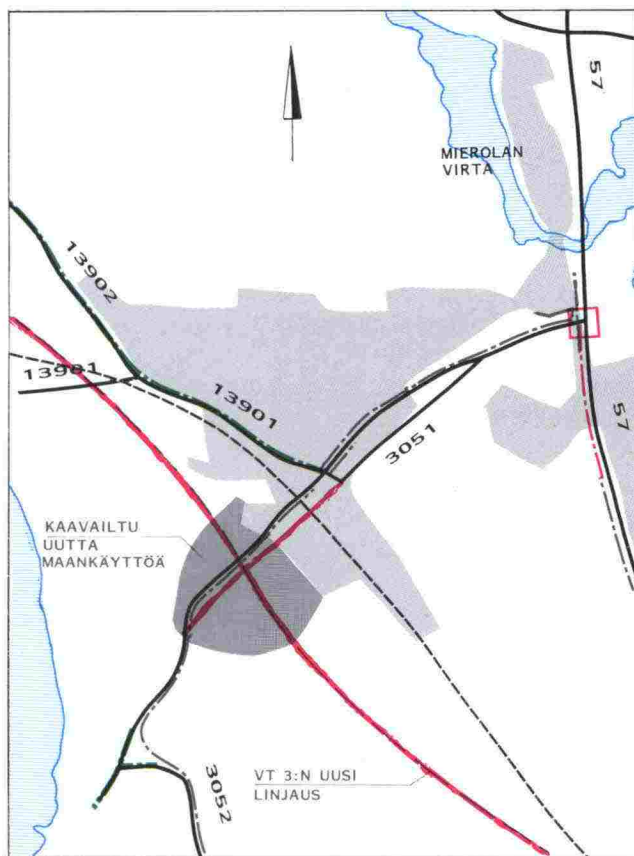
Maankäytön kehittäminen

Taajaman kehityksessä tulee pääpainon olla vanhan rakenteen täydentämisellä ja laajennusalueiden saumattomalla liittymisellä olemassaolevaan yhdyskuntaan.

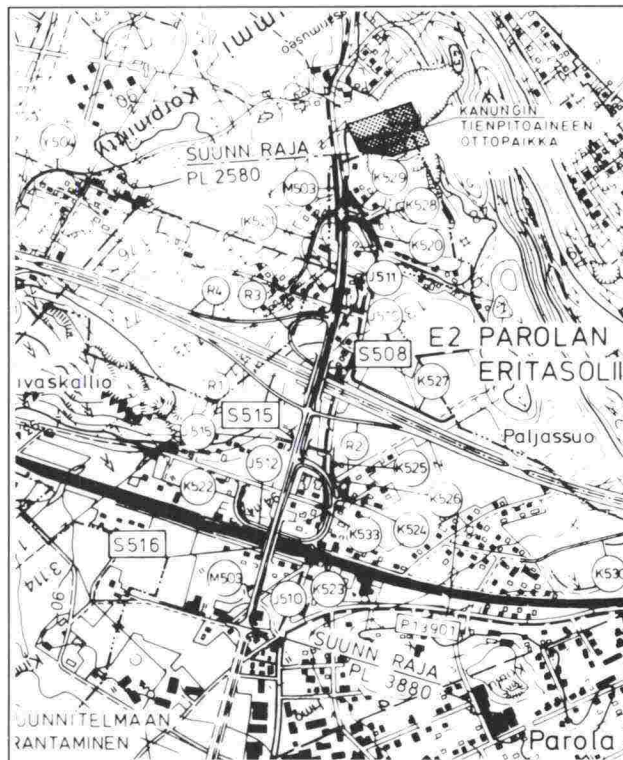
Uuden vt:n 3 linjauksen ja sen liittymän maankäytötapaineita on vakavasti harkittava taajamarakenteen tasapainoisen kehityksen kannalta.

Suunnitelmat:

Hattulan liikennesuunnitelma, 1988
Kantatien 57 tarveselvitys, 1991.

PAROLA – TOIMENPITEET

HAUHO, HAUHO (II)

Taajamakuva

Hauhon taajamalla on selkeä kokonaishahmo ja tiivis rakenne. Perinteinen etelähämäläinen rakentamistapa on näkyvässä. Ympäristö on selkeä ja voimakas, viljelymaiden ympäröimä. Pihojen ja rakennuskannan yksilöllisyys tuo vaihtelua ja omaleimaisuutta. Taajamatien saneeraus on muuttanut olevaa ympäristöä. Liikennemerkkien suuri määrä ja alueelle sopimattomat betonikivet häiritsevät keskustan taajamakuva.

Maankäyttö

Hauhon kirkonkylään ei ole suunnitelmien mukaan tulossa merkittäviä muutoksia. Taajama sijoittuu Hauhonselän ja vt:n 12 väliselle alueelle. Mahdollinen kasvu tapahtuu taajaman sisällä tai sen välittömässä tuntumassa. Vt:llä 12 on taajaman kohdalla 1,5 km:n matkalla 4 liittymää.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Vt 12/pt 13921- liittymässä 8 onnettomuutta, joista 1 hvj-onnettomuus (useimmat onnettomuudet peräänajoja)

Ympäristö

Hauholla on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita ja kulttuurimaisemia, esihistoriallisia kohteita sekä arvokkaita luontokohteita. Viimeksimainitut eivät sijoitu aivan taajama-alueelle. Mt 305 kulkee Vuorenselänharjun pohjavesialueella.

TOIMENPITEET

— · — · — · — Sisääntulojaksojen viimeistely

- * Hauhontie (mt 305) pääsisääntuloksi
- * Hauhontien istuttaminen; akselina kirkko

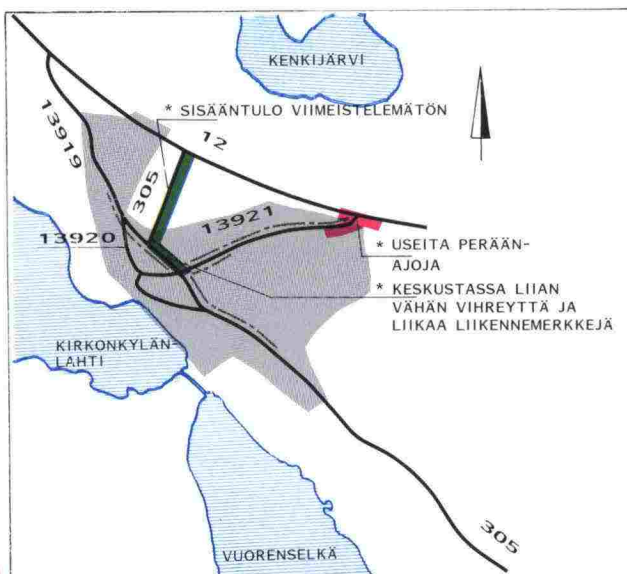
//// Tietilan jäsentäminen

- * puuistutukset suurilla puilla, myös havupuita
- * keskustassa liikennemerkkien vähentäminen; (erikoismerkit) ja erikoisvalaistus
- * ylityskohtien korostaminen istutuksin ja valaistuksella

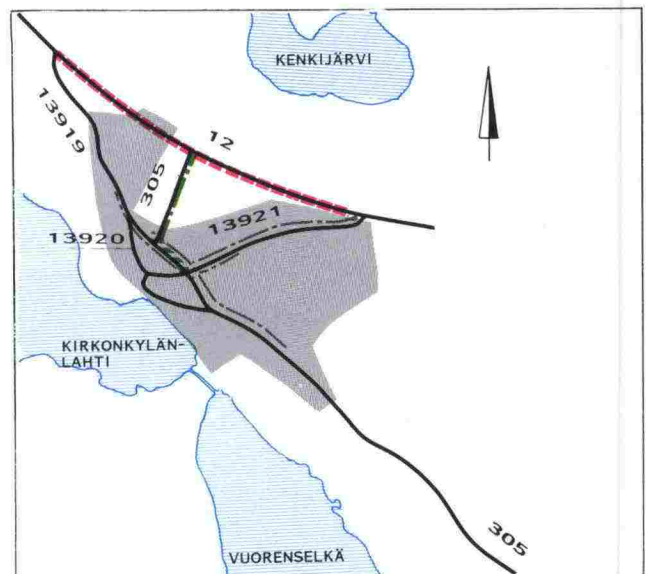
■■■■ Rinnakkaistiejärjestelyt vt:n 12 sisääntulojen vähentämiseksi

Muut toimenpiteet:

Taajaman äärialue tulee säilyttää eheänä ja havaittavana

HAUHO – ONGELMAT

HAUHO – TOIMENPITEET

HUMPPILA, HUMPPILA (II)

Taajamakuva

Taajaman rakenne nauhamainen ja kulkutieverkko selkeä. Sisääntulotiet ovat yksitoikkoisia ja viimeistelemättömiä. Suurmaisemassa vuorottelevat viljeltyaukeat ja kuusimetsät. Tiloiltaan väljä, osin sekava taajama. Pihat ja rakennukset ovat moitteettomia. Kevytliikenteen väylien toteutus alikulkuineen on ympäristöön sopimaton.

Maankäyttö

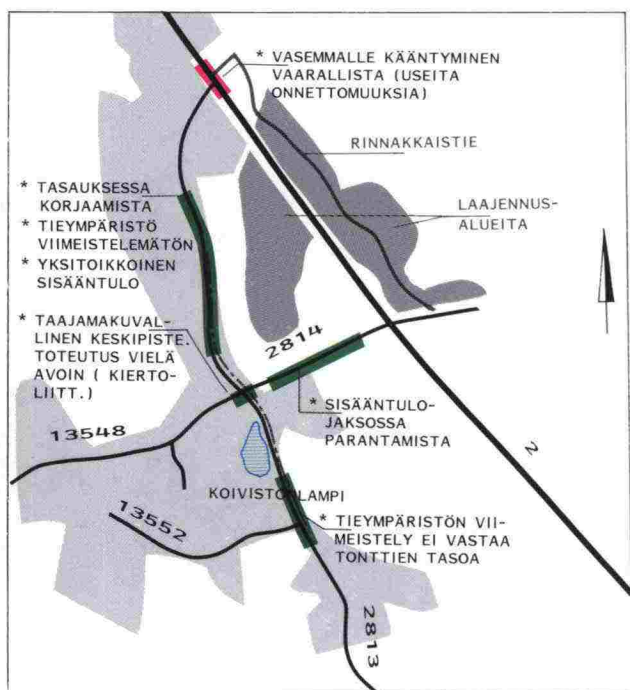
Humppilan taajamarakennetta ollaan täydentämässä tiivistämällä olemassa olevaa yhdyskuntaa. OYK-luonnoksen mukaan keskustaajama laajenee voimakkaasti toimipaikkarakentamisen osalta vt:n 2 varrelle pohjoiseen. Esitetyssä ratkaisussa liikenne on hoidettu vt:n 2 rinnakkaisteillä. Maankäyttö ja liikenne näyttäisivät olevan hyvin ratkaistut. Taajaman halkaisevan radan estevaikutukset on ehkäisty kohtalaisen hyvin.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Vt 2/mt 2813 liittymässä 6 onnettomuutta, joista 2 hvj-onnettomuuksia (1 kuollut).

Ympäristö

Tieympäristössä on arvokkaita luontokohteita (mm. harjuja) ja kulttuurihistoriallisia kohteita, joista suurin osa on yksittäisiä rakennuksia. Mt 2813 sijoittuu Kirkkoharjun pohjavesialueelle.

HUMPPILA - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Kevytväylien toteutus (standardista poiketen) yksipuolisena. Tärkeitä ylityskohtia korostettava.

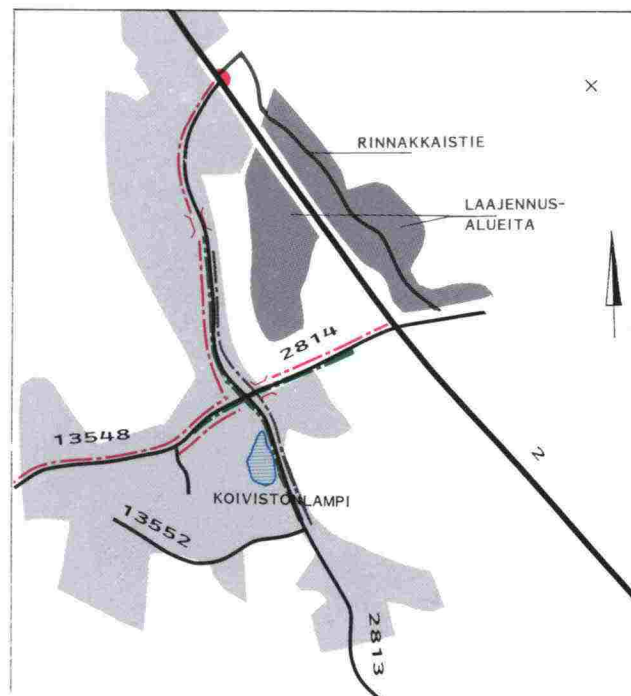
--- Kevytliikenteen verkoston täydentäminen (valmis syksyllä-92).

|| Kevytliikenteen verkoston täydentämisen yhteydessä tarvittavat alikulut (valmis syksyllä-92).

● Väistötila

--- Tieympäristön viimeistely

- * rehevät istutukset (värikkäät pensaat ja perennat, havupuut)
- * suojatieylitysten korostaminen
- * koulun kohdalla alikulun ympäristön siistiminen
- * sisääntuloteiden jaksottaminen ja näkymien avaaminen

HUMPPILA - TOIMENPITEET

JANAKKALA, TURENKI (II)

Taajamakuva

Turenki on topografialtaan hyvä, harjujen rajaa- ma taajama. Vanha tiestö, puusto ja uudet istutukset ovat kauniita. Uusi rakennuskanta on osin epä- onnistunutta. Voimakas kasvu muuttaa taajamaku- vaa. Keskusta on liian väljä ja tietilan mittakaava ylileveä.

Maankäyttö

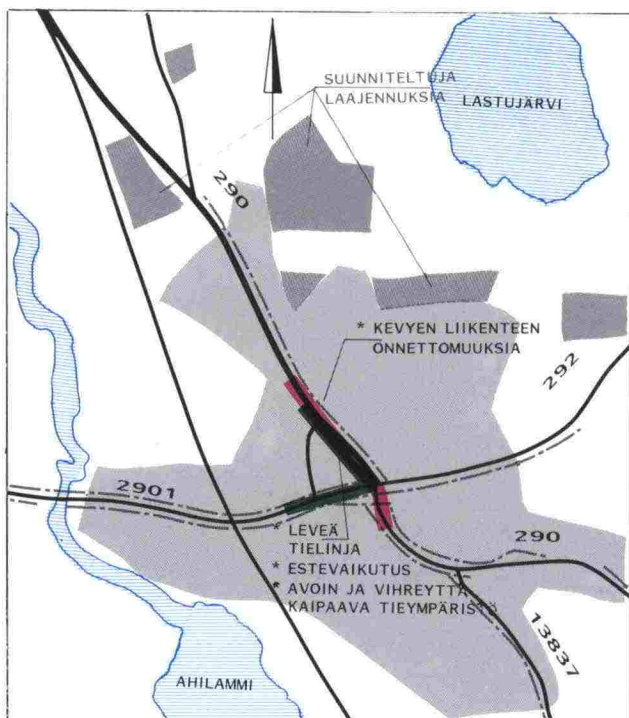
Turenki on Hämeenlinnan vaikutuspiirissä oleva kasvava radanvarsitaajama. Taajamarakenne on mattomaisen hajanainen. Kasvu tapahtuu "etäis- pesäkkeinä", jotka lisäävät liikennettä (Rastila vt:n 3 vaikutuspiirissä, Harvialan laajentuminen).

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Mt:llä 290 11 kevytliikenteen onnettomuutta, joista 1 kuolonkolari.
- * Maanteiden 290 ja 292 liittymäalue on ollut vaa- rallinen. Vuonna 1990 valmistuivat laajat kevytlii- kenteen ja taajaman liikennejärjestelyt, jotka kä- sittivät em. liittymän.

Ympäristö

Monet taajamatiet (mt 290, mt 292, pt 13837) sijait- sevat pohjavesialueilla. Tieympäristöön sijoittuu myös mm. uhanalaisten kasvien kasvupaikkoja, esihistoriallinen kohde ja arvokas harjualue.

TURENKI - ONGELMAT

TOIMENPITEET

- Liikennevalot
- Kevytväylä
- Tietilan jäsentäminen
  - * suojatieyliytysten korostaminen
  - * saarekkeiden leventäminen ja huomiota herättä- vät istutukset
  - * mt:n 290 ongelmajaksolla (linja-autoasema - Op- liittymä) rinnakkaistie (suunnittelu yhteistyössä kiinteistönomistajien kanssa)
- Tieympäristön viimeistely
  - * Harvialantien (mt 290) jaksottaminen puuryhmin (tammi, kujapaju, jalava)
  - * yksityiskohtien ja designin kehittäminen alikul- kuihin, opasteisiin ja valaisimiin
  - * näkymien avaaminen ja korostaminen

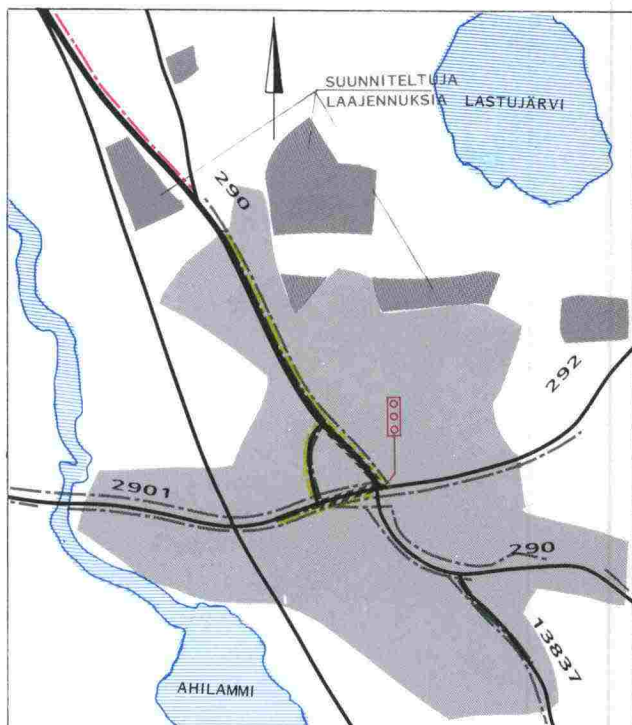
Muut toimenpiteet:

Verkollinen tarkastelu tarpeen.

Harvialantien tonttiliittymiä vähennettävä tai ne on tehtävä näkyvämmiksi. Vaihtoehtoina rinnakkaistie tai liikenteen ohjaaminen paikallistielle. Liittymien havainnointi paranee tien tasausta alentamalla.

Maankäytön kehittäminen

Taajaman kasvua keskitettävä: esim. toimipaikkoja Rastilaan sekä Turengin ja Rastilan välinen alue ensisijaiseksi laajenemissuunnaksi asutukselle ja keskustatoiminnoille. Myös Turengin keskustan omaa kehitystä tulee tukea.

TURENKI - TOIMENPITEET

KALVOLA, IITTALA (II)

Taajamakuva

Maaseututaajama, jonka reunaosat ovat erityisen viehättäviä. Matkailukohteena lasitehdas. Keskusta edustaa 1970-luvun rakentamista. Toiminnallisuus suunniteltu autoilijoiden ehdoilla. Jalankulku-yhteydet ja vt:n 3 liittymä pääasialliset ongelma-kohteet.

Maankäyttö

Iittala on pienehkö taajama (3600 asukasta), jossa ennustetaan lievää asukasluvun kasvua. Vt:n 3 uusi linjaus siirtää tietä taajamasta irti itäänpäin. Maankäytön ja liikenteen välisiä ristiriitoja ei ole näköpiirissä.

Liikenne, liikenneturvallisuus

* Mt:llä 2853 4 kevytliikenteen hvj-onnettomuutta

Ympäristö

Kankaisten kartano ympäristöineen muodostaa merkittävän kulttuurimaiseman. Vt 3 sijoittuu Kankaisten pohjavesialueelle.

TOIMENPITEET

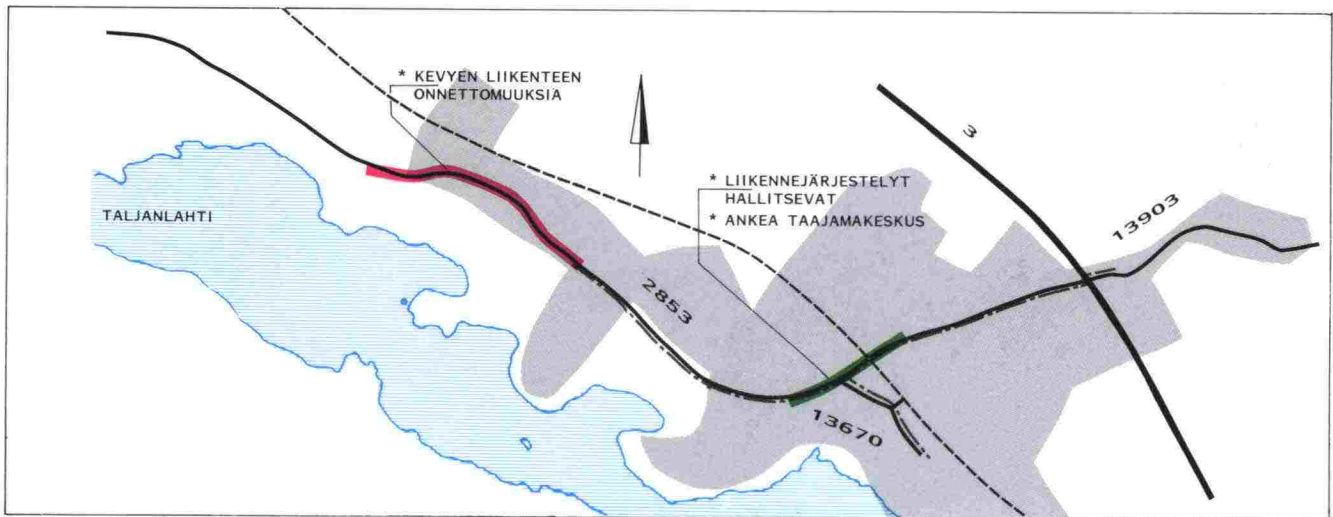
//// Keskustajärjestelyt

- * tietilan jäsentäminen "seinästä seinään"
- * ajonopeuden alentaminen
- * nelihaaraliittymä kiertoliittymäksi
- * suojatieylitysten havainnollistaminen

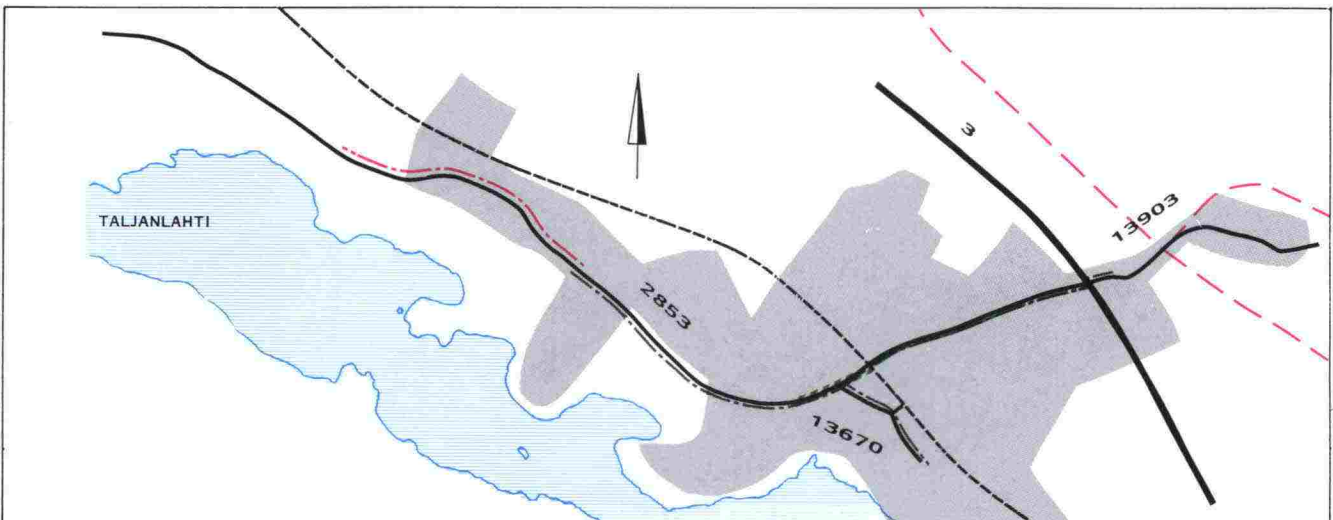
— Ympäristön viimeistely

- * näkymien säilyttäminen, tieympäristön siistiminen

— Kevytväylä mt:lle 2853 välille Pappila - vanhainkoti ja suojatiesaarekkeet

IITTALA - ONGELMAT

IITTALA - TOIMENPITEET

KIHNIÖ, KIHNIÖ (II)

Taajamakuva

Kihniö on maaseutumainen, sijainniltaan syrjäinen taajama. Suurmaisemaltaan alue on tasaista. Rakennuskanta on viehättävää, perinteistä. Ympäristö on pienipiirteinen ja omaleimainen. Keskustan tiet (mt 2790 ja pt 13342) ovat kauttaaltaan liian leveitä ja suoria. Tieympäristöstä puuttuvat istutukset.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Mt 2790/4:100 - 4:250 jaksolla 3 hvj-onnettomuutta, joista 2 jalankulkijaonnettomuuksia

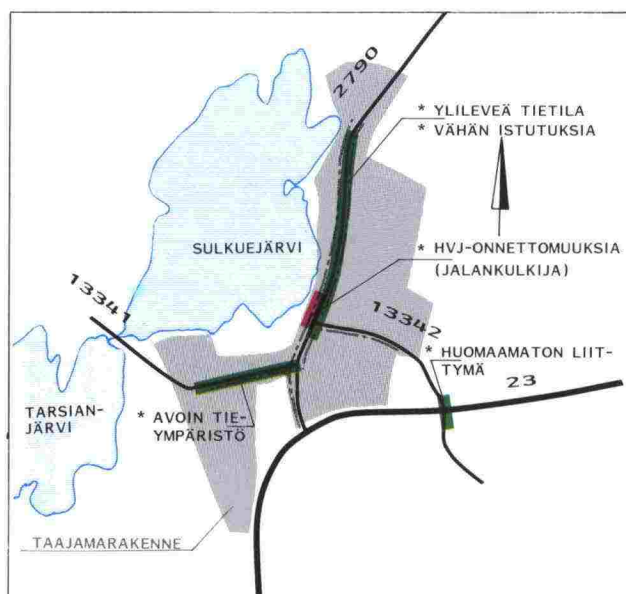
Avoimessa, tasaisessa suurmaisemassa pitkät suorat tuntuvat luonnottomilta.

TOIMENPITEET

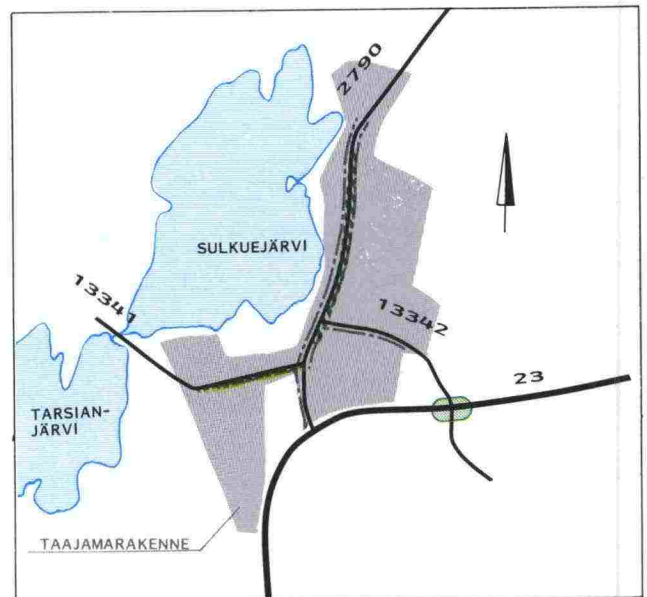
- //// Tietilan jäsentäminen
  - * tien poikkileikkauksen kaventaminen
  - * lisää istutuksia
  - * tien paikallinen kaventaminen (linjaus muuttuu)
  - * ylityskohtien korostaminen
- Tiejäsen viimeistely
  - * reuna-alueilla teiden jaksottaminen
- Liittymän havainnoinnin parantaminen

Kihniön rakennuskanta on kaunista. Ylileveä tietila on taajamakuullinen epäkohta.

KIHNIÖ – ONGELMAT

KIHNIÖ – TOIMENPITEET

KYLMÄKOSKI, KYLMÄKOSKI (II)

Taajamakuva

Kylmäkoski on pienipiirteinen, maaseutumainen taajama. Kunnan tapa hoitaa ympäristöä saa kiitosta. Taajamassa on selkeä kulkutieverkko ja hyvin toteutetut tiet. Tonttivihreys ja rakennuskanta on taajamakuvallisesti hyvin onnistunutta keskustaluilla. Laitaosat kaipaavat taajamakuva eheyttämistä.

Maankäyttö

Kylmäkosken asukasluvun ennakoidaan kasvavan. Keskustaajamassa kasvuun on varauduttu kaavoitusratkaisulla. Taajaman on ajateltu kasvavan vt:n 9 itäpuolelle pohjoiseen, mistä aiheutuu useita liikenteellisiä ongelmia (ajoneuvo- ja kevyt liikenne).

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Pt:n 13720 taajamajaksolla ei hvj-onnettomuuksia
- * Vt:ltä 9 kolme sisääntuloa, joilla liikennemäärät pieniä.

Ympäristö

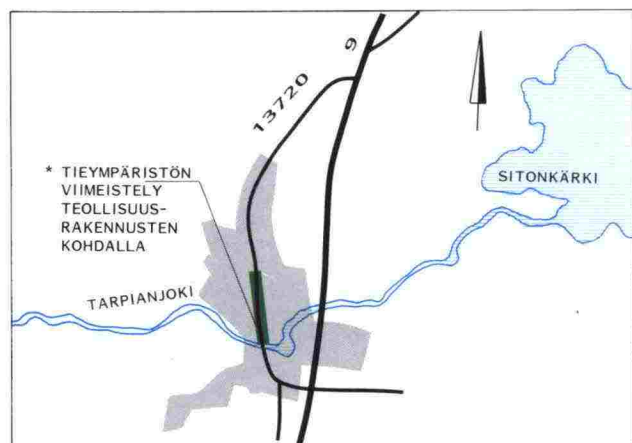
Tieympäristöön sijoittuu useita arvokkaita luontokohteita sekä Tarpianjoen ja Järviönkylän kulttuuri-
maisemat.

TOIMENPITEET

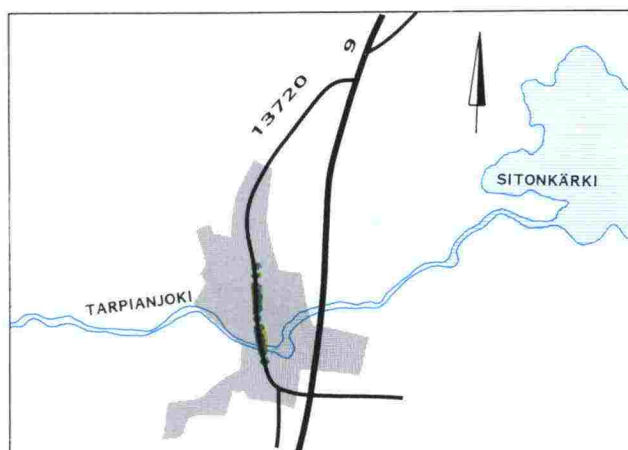
- * teollisuusrakennusten kohdalle suojaistutuksia
- * tien luonne ja linjaus säilytettävä nykyisellään (pt 13720)

Suunnitelmat:

Kylmäkosken paikallistien 13720 parantaminen,
1992.

KYLMÄKOSKI – ONGELMAT

KYLMÄKOSKI – TOIMENPITEET

KÄRKÖLÄ, JÄRVELÄ (II)

Taajamakuva

Järvelä on Kärkölän kakkostaajama. Taajama on reunaosiltaan vihreä, maaseutumainen. Keskustassa on uutta rakennuskantaa. Keskustan tieympäristö on viimeistelemätön. Alueella on runsaasti rakennushistoriallisesti arvokkaita kohteita sekä kulttuurimaisemakokonaisuuksia.

Maankäyttö

Järvelä on pienehkö keskus, joka kasvaa hallitusti kt:n 54 eteläpuolella. Ei ole liikenteen ja maankäytön välisiä ongelmia.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Mt 295/kt 54- liittymässä 9 onnettomuutta, joista 3 kevytliikenteen hvj-onnettomuuksia
- * Liittymässä on kevytliikenteen alikulku

Ympäristö

Tieympäristössä on merkittäviä vanhoja rakennuksia ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alueita sekä arvokas harjualue. Mt 295 ja pt 13872 sijaitsevat Sirkkavierunmäen pohjavesialueella.

TOIMENPITEET

Teiden jäsentäminen keskusta-alueella

- * suojatieyliytysten havainnollistaminen
- * liittymien kaventaminen
- * lisää istutuksia

Eritasoliittymä

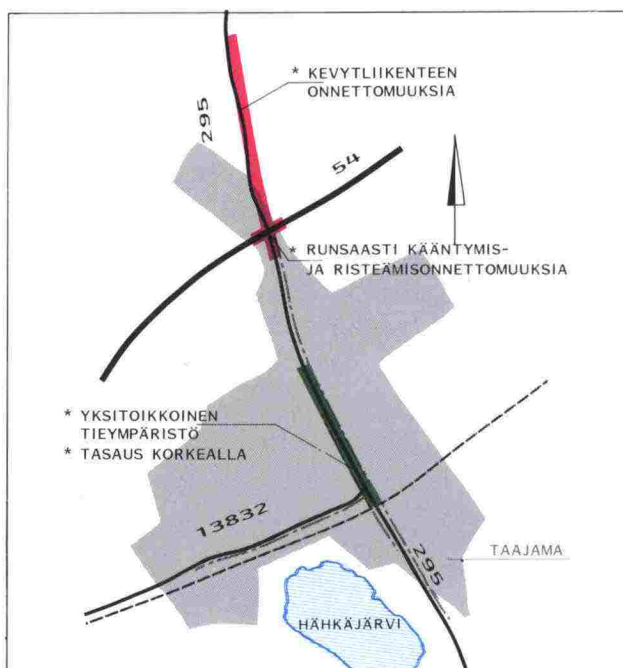
Kevytväylä

Korotetun kevytväylän muuttaminen erilliseksi

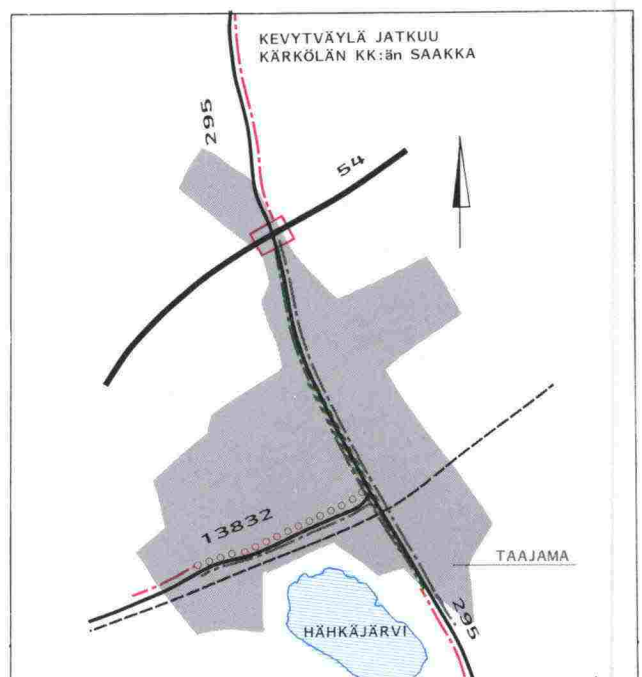
Teiden jaksotus ja viimeistely

Muut toimenpiteet:

Suunnitellut eritasojärjestelyt tarkistettava ympäristöön sopiviksi

JÄRVELÄ – ONGELMAT

JÄRVELÄ – TOIMENPITEET

LOPPI, LOPPI (II)

Taajamakuva

Suurmaisemaltaan kaunis taajama. Keskusta-alue on jäsentymätön; pysäköinti ja laaja liittymäalue hallitsevat taajamakuva. Tiejaksot selkeitä, eri luonteisia. Yksityiskohdat ja viimeistely suhteellisen hyvää. Taajamakuva korjattavissa pienilläkin toimenpiteillä.

Maankäyttö

Lopen kunta on keskisuuri, lievästi kasvava. Asutus on keskittynyt pääasiassa suurimpiin taajamiin: Lopelle, Launoseen ja Läyliäisiin. Kirkonkylän taajamarakenne on hyvä.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Pt:llä 13621 4 kevytliikenteen hvj-onnettomuutta (1 pyöräilijä on kuollut).
- * Kevytväylien suunnittelu paikallisteille aloitettu (kesä -92). Ylituskotien suunnittelu erityisellä huolellisuudella, varsinkin koulujen kohdilla

Ympäristö

Tielympäristössä on merkittäviä harjuaueita ja Lopen kirkonkylän kulttuurimaisema, jonka kohokohina ovat kirkkorakennukset. Pt 13609 ja pt 13621 sijaitsevat Lopen kirkonkylän pohjavesialueella; mt 132 Jokiniemen pohjavesialueella.

TOIMENPITEET

//// Keskustajärjestelyt

- * nopeusrajoitus 40 km/h
- * liittymäalueen pienentäminen ja piha-alueiden jäsentely jalkakäytävien ja istutuksin
- * ylityskohdat selkeämmiksi (suojatiesaarekkeet)

--- Kevytväylä

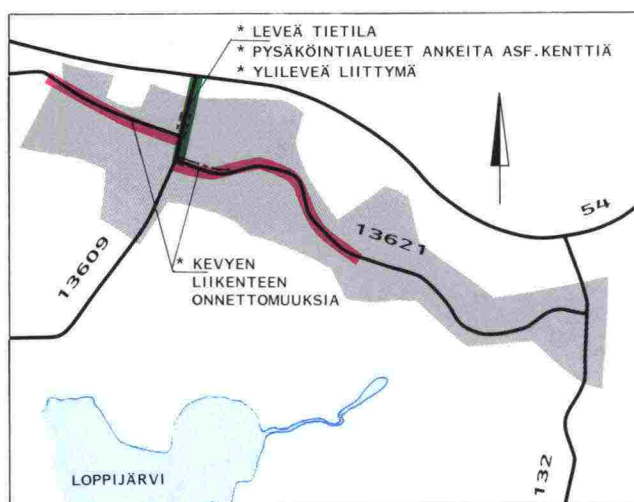
Muut toimenpiteet:

Tonttien viimeistely (erityisesti pysäköintialueet)

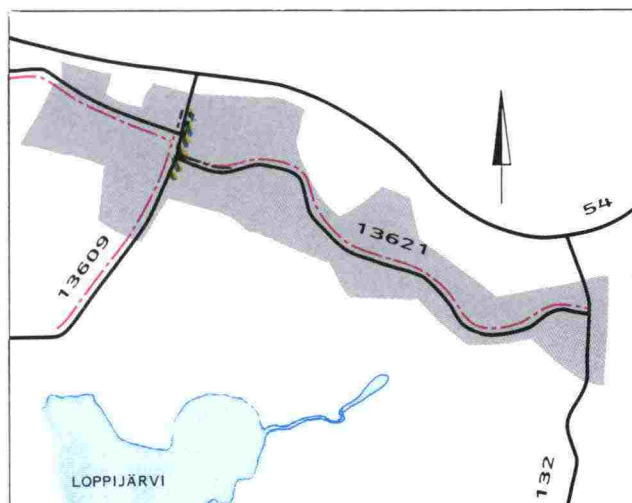
Pysäkkiympäristöjen ehostaminen

Suunnitelmat:

Kevytväylien suunnittelu aloitettu (pt 13621 ja pt 13609)

LOPPI - ONGELMAT

LOPPI - TOIMENPITEET

LEMPÄÄLÄ, LEMPÄÄLÄ (II)

Taajamakuva

Rakenteeltaan nauhamainen taajama. Rakennuskanta on kirjavaa. Liittymien määrä ja laajuus ovat taajamakuullinen epäkohta, samoin tieympäristön viimeisteleättömyys. Suurmaisemaltaan tasaista. Radan ja uuden vt:n 3 vaikutus tuntuu keskustassa.

Maankäyttö

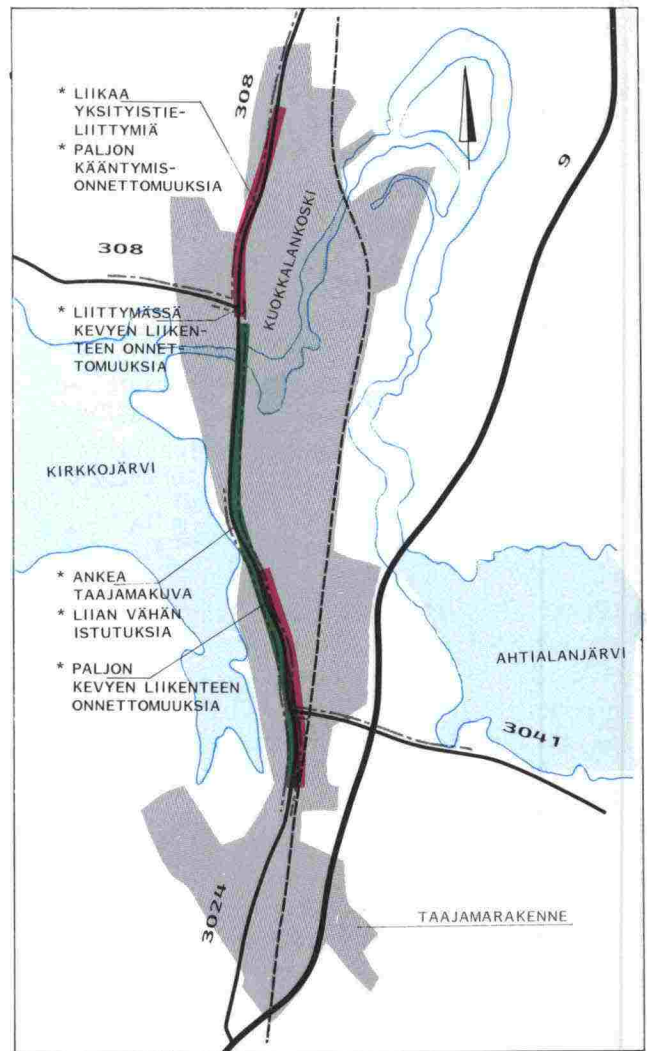
Lempäälän taajamat muodostavat vt:n 3 varteen Tampereen eteläpuolelle nauhamaisen katkeilevan yhdyskuntien sarjan. Kunnan väkiluku on tassisessa, varmassa kasvussa. Taajamat yhdistää vt:n 3 rinnakkaistie, jolle on liikaa liittymiä. Uusi itäpuolelle linjattu vt 3 siirtää ohitusliikenteen mukaan, jolloin nykyiset meluongelmat vähenevät.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Mt:llä 3024 runsaasti kevytliikenteen onnettomuuksia; 3,5 km:n matkalla 22 onnettomuutta, joista 13 hvj-onnettomuuksia.
- * Mt 3024/ mt 3041-liittymässä 6 kevytliikenteen onnettomuutta, joista 4 hvj-onnettomuuksia
- * Mt 308/mt 3024- liittymässä 4 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia

Ympäristö

Tieympäristössä on joitakin arvokkaita luontokohteita ja runsaasti kulttuurihistoriallisia kohteita, joista pääosa on rakennushistoriallisesti merkittäviä. Melu on ongelmana koko kunnan alueella. Mt 3041 sijaitsee Lempäälän – Mäyhäjärven pohjavesialueella.

LEMPÄÄLÄ – ONGELMAT

TOIMENPITEET

----- Keskustajärjestelyt (rak. 1992–93)

- * kevytväylien ympäristön viimeistely
- * seinästä – seinään- toteutus
- * liittymien jäsentäminen
- * lisää istutuksia
- * kevytväylät rakenteilla
- * ongelmaliittymän parantaminen käynnissä (kesä 1992).
- liittymään kanavointi ja liikennevalot.

----- Teiden jaksotus

----- Kaava- ja yksityistiejärjestelyt sekä suojateiden havainnollistaminen

----- Kevytväylä

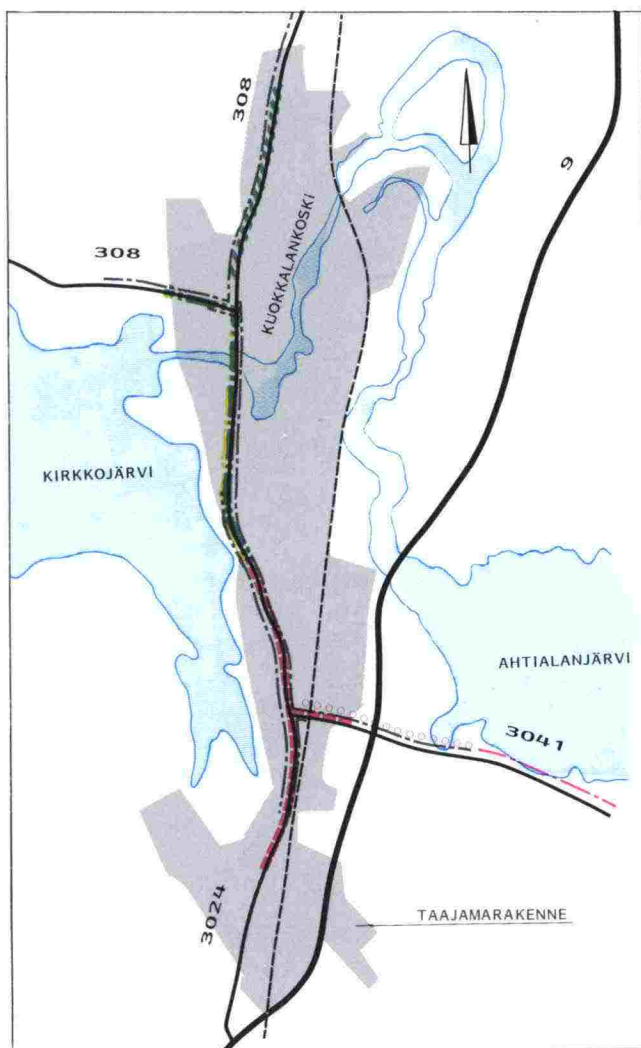
----- Korotetun kevytväylän muuttaminen erilliseksi

Muut toimenpiteet:

Puuston hoito

Maankäytön kehittäminen

Nauharakennetta tulee tukea ja kehittää; epäyhtenäinen nauha tulee kuroa yhteen. Laajennuksia muihin suuntiin tulee välttää ennen nauhan tiivistämistä.

LEMPÄÄLÄ – TOIMENPITEET

PÄLKÄNE, PÄLKÄNE (II)

Taajamakuva

Pälkäne on vihreä ja perinteitä omaava kyläkeskus. Tieverkko on selkeä, taajamarakenne nauhamainen. Suurmaisema on kaunis ja maastonmuodot vaihtelevia. Taajamatien (pt 13980) toteutus on persoonallinen ja ympäristöön sopiva. Uuden keskustan osalla ympäristön viimeistely tarpeen.

Maankäyttö

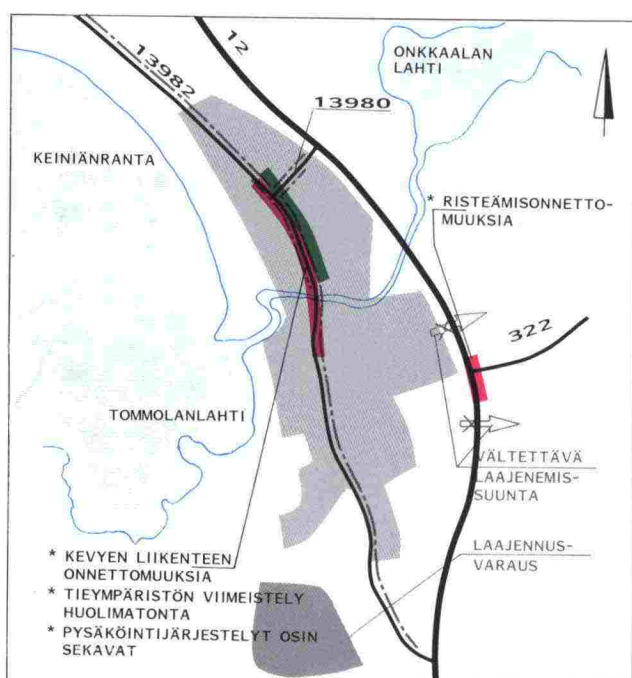
Pälkäneen keskustaajaman asukasluku on kasvussa. Pääosa uudesta asuntorakentamisesta sijoitetaan nykyiseen keskukseen.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Aitoontien liittymässä (vt 12/mt 322) 11 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia(risteämissonnettomuuksia)
- * Pt:llä 13982 4 kevytliikenteen hvj-onnettomuutta (loukkaantunut 2 polkupyöräilijää ja 2 mopoilijaa); Ydinkeskustan alueella (korotettu kevytliikenteen väylä molemmilla puolilla)

Ympäristö

Pälkäneen tieympäristöön sijoittuu kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia ja maisemakokonaisuuksia sekä mm. rautakautinen kalmisto. Alueella on myös muutama huomattava luontokohde. Pt 13980 sijoittuu Isokankaan pohjavesialueelle.

PÄLKÄNE - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Toimenpiteet luonteeltaan pieniä. Tyypiltään taajama, jossa ympäristösuunnittelun tulee olla luonteeltaan yksinkertaista ja selkeää.

Tieympäristön viimeistely

- * keskustaan lisää istutuksia
- * pysäköintialueiden jäsentäminen
- * tien tasauksen tarkistus kirkon ja hautausmaan kohdalla.
- * suojatieilyityksiä korostettava
- * keskustaan 40 km/h nopeusrajoitus
- * perinteisiä yksityiskohtia (esim. erikoisvalaistus)

Liittymän porrastus. Jatkettavan tiejakson tulee olla luonteeltaan katumainen.

Liittymän kanavointi

Kevytväylä

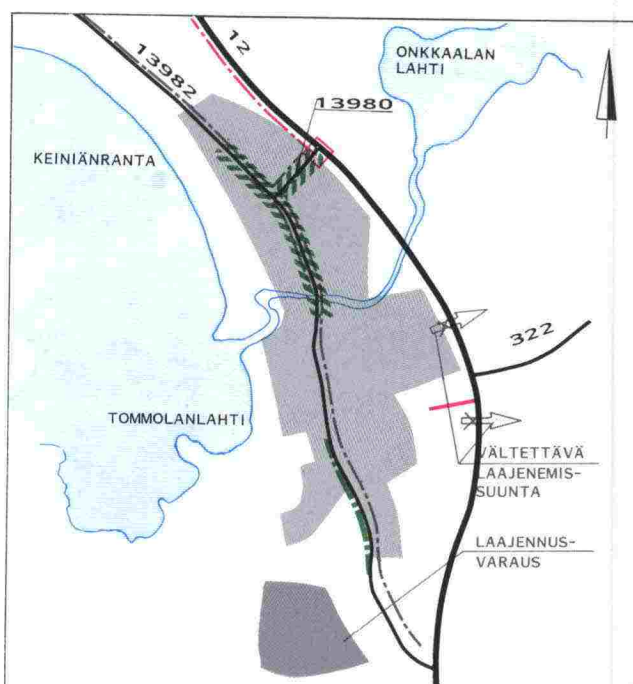
Ympäristön siistiminen ja hoito

Maankäytön kehittäminen

Taajamarakenteen tulee pysyä vt:n 12 länsipuolella eikä laajentua esim. Onkkaalaan.

Suunnitelmat:

Pälkäneen liikenneturvallisuuksuunnitelma, 1984. Vt 12 Pälkäneen kohdalla, tarveselvitys, 1991.

PÄLKÄNE - TOIMENPITEET

RUOVESI, RUOVESI (II)

Taajamakuva

Taajamarakenteeltaan nauhamainen, maaseutu-
mainen taajama. Tieverkko on selkeä. Keskustan
läpi kulkeva pt 14314 on luonteeltaan raittimainen.
Kaunis suurmaisema ja perinteinen rakennuskanta
aikaansaa omaleimaisen taajamakuvan. Asfaltti-
alueet kaipaavat kohentamista.

Maankäyttö

Ruoveden kunta ja kuntakeskus ovat pienehköjä.
Keskustaajama kasvaa hieman. Kunnassa ei ole
maankäytöllisiä ongelmia.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Ruoveden keskustassa pt:llä 14314 runsaasti
erityyppisiä peltikolareita, mikä kuvastaa sekavia
liikennejärjestelyjä keskustan alueella (vinopy-
säköinti tien varteen, pitkät huomaamattomat
suojatiet)

Ympäristö

Tieympäristössä on mm. kulttuurihistoriallisesti ar-
vokkaita maisemakokonaisuuksia ja rakennuksia.
Ruovesi - Kuru -maantie on liikennehistoriallisesti
merkittävä. Pt 14314 ja pt 14315 sijoittuvat Kirkko-
kankaan pohjavesialueelle.

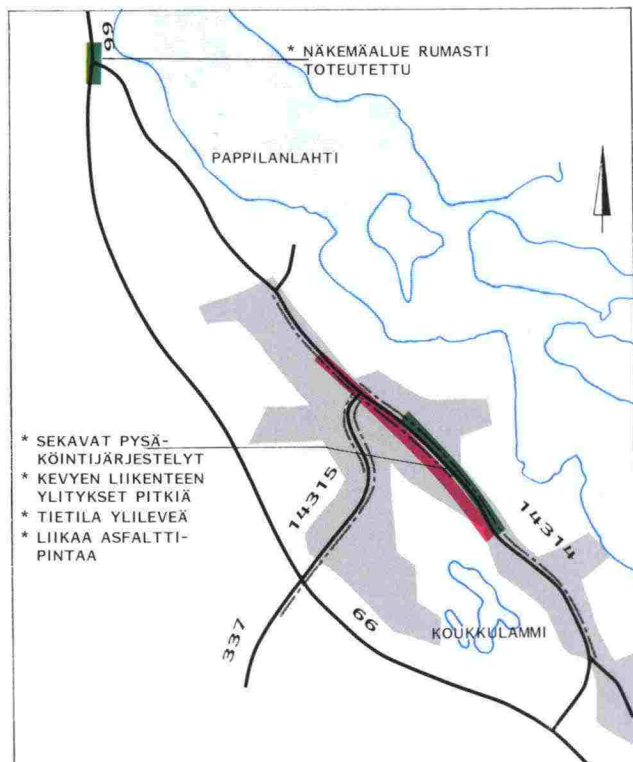
TOIMENPITEET

//// Keskustajärjestelyt

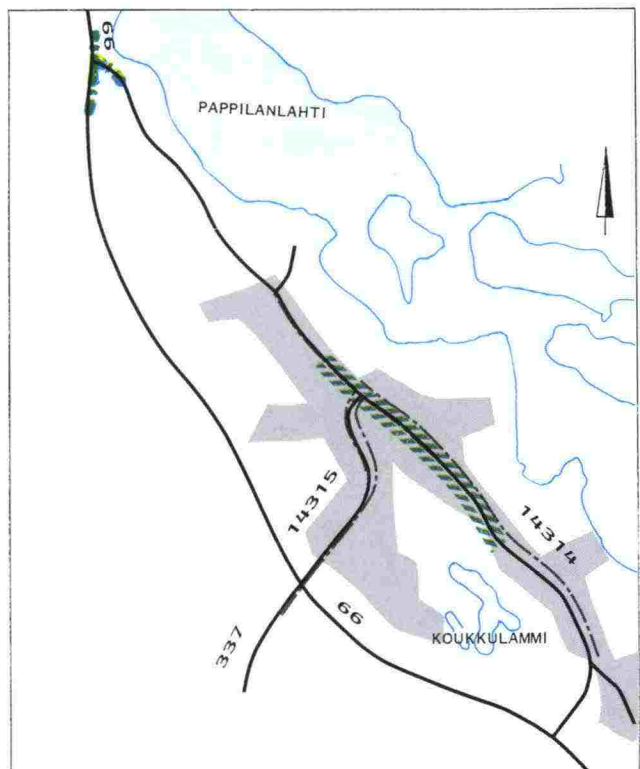
- * pysäköintialueiden jäsentäminen
- * tietilan suunnittelu seinästä-seinään
- * lisää istutuksia (ryhmiin, suuria puita)
- * nopeuden alentaminen 40 km/h
- * tien luonne raittimainen
- * keskustaan erikoisvalaistus

--- Tieympäristön viimeistely

- * näkemäalueen maisemointi kt 66/pt 14314- liitty-
mässä
- * liittymien jäsentäminen ylisuurista pienemmiksi

RUOVESI - ONGELMAT

RUOVESI - TOIMENPITEET

SAHALAHTI, SAHALAHTI (II)

Taajamakuva

Sahalahti on rakentunut teollisuuden ympärille. Taajamalla on väljä rakenne. Keskustan taajamatie (mt 325) on luonteeltaan läpikulkutie. Rakennuskanta, tien tasaus, työn viimeistely ja piha-alueiden jäsentely rikkovat taajamakuva. Taajamakuva parantamiseksi maankäytölliset toimenpiteet ovat välttämättömiä.

Maankäyttö

Sahalahti on kehittynyt taajamaksi teollisuuden vaikutuksesta. Kaavatarkastelun perusteella siellä ei ole maankäytöllisiä ongelmia. Kuitenkin pääsyy ankeaan taajamakuvaan on epäonnistunut, liian väljä maankäyttö.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Mt:llä 325 kaksi kevytliikenteen hvj-onnettomuutta (1 loukkaantunut, 1 kuollut; KVL n. 3000).

Ympäristö

Tieympäristöön sijoittuvat Sahalahden kirkonseudun ja Korpiemi – Moltsian kulttuurimaisemat.

TOIMENPITEET

Taajamakuva kohentaminen

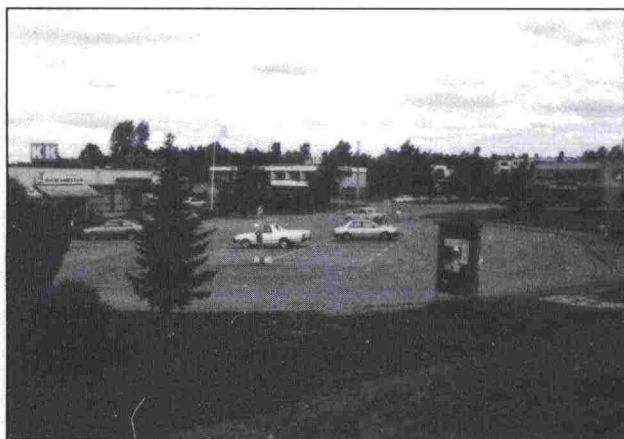
- * pysäkkiympäristöjen parantaminen
- * lisää istutuksia
- * tasauksen laskeminen
- * pysäköinti- ja piha-alueiden jäsentäminen
- * tieympäristön viimeistely (luiskat, näkemät, puuston hoito)

Kevytväylä

Tieympäristön viimeistely

Maankäytön kehittäminen

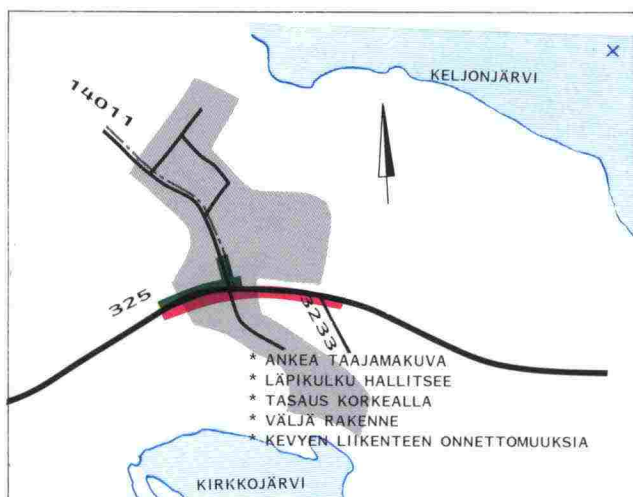
Väljä taajamarakenne vaatii tiivistämistä. Keskustan mahdollinen kasvu tulee ohjata taajamarakennetta tiivistämään. Paikallisia tieympäristöön liittyviä toimenpiteitä mietittävä yhdessä kunnan kaavoittajan kanssa.

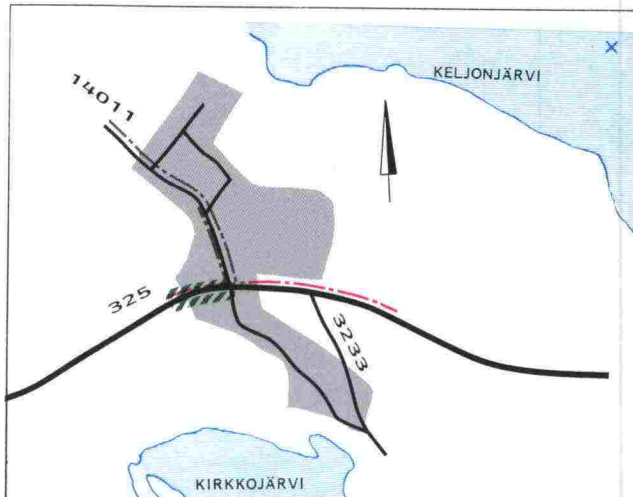
Sahalahden taajamarakenne on väljä.

Mt 325 Kangasalan suuntaan.

SAHALAHTI – ONGELMAT

SAHALAHTI – TOIMENPITEET

TOIJALA, TOIJALA (II)

Taajamakuva

Toijalan taajamarakenne on nauhamainen ja rakennuskanta kirjava. Kokonaisvaikutelma on sekava. Pappilankylän alue on taajamakuvallisesti ongelmallinen. Tiet ovat osin viimeistelemissä. Erityisesti pitkät, suorat tiejakso ovat yksitoikkoisia suurmaisemaltaan avarassa, tasaisessa maastossa.

Maankäyttö

Toijala pyrkii voimakkaasti kasvamaan. Tärkeimpiä lähivuosien kaavoituskohteita ovat Murron, Junkkarin ja Savikon alueet pohjoisessa, idässä kaavoituksen jatkaminen Tyrisevän suuntaan, etelässä Kurkelan sekä Riihiniemen kaavoittaminen. Teollisuustontteja kaavoitetaan Savikon ja Lentilän alueilla. Laajoja asemakaavoitushankkeita aloitetaan Terisvuoren, Murto-Junkkarin ja Pappilan alueilla.

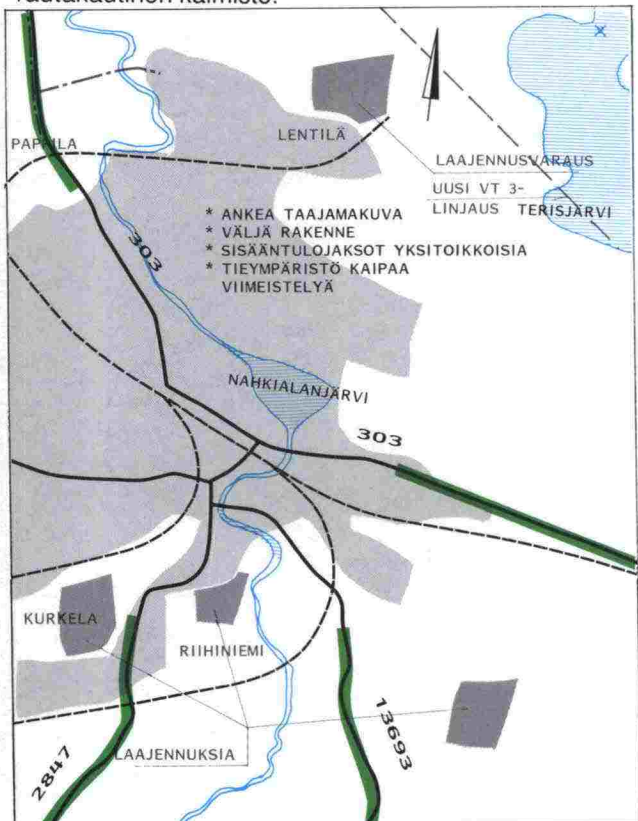
Toijalan taajamarakenne on kiinteä. Tuleva vt 3 kiertää Toijalan koillispuolelta. Toijala ja Viiala havittelevat kasvua kiinni toisiinsa. Edellytykset onnistuneille maankäyttö- ja liikennetarkoituksille ovat olemassa.

Liikenne, liikenneturvallisuus

* Mt:n 2847 tutkitulla jaksolla viisi onnettomuutta, jotka kaikki johtivat henkilövahinkoon. Näistä onnettomuuksista kolme oli alkoholionnettomuuksia.

Ympäristö

Toijalan tieympäristössä on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia ja maisemakokonaisuuksia sekä rautakautinen kalmisto.

TOIJALA - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Tieympäristön viimeistely

- * liittymien jäsentäminen
- * pitkien suorien tieosuuksien jaksottaminen
- * värikkäitä istutuksia
- * erikoisopasteet

Kevytliikenteen verkoston

täydentäminen.

- * Tutkituille tiejaksoille valmistuu kevytväylät v. 1992 (mt 303 kevytväylä Viiala - Toijala tehdään myöhemmin).

Muut toimenpiteet:

Vt:lle 3 suunnitellun eritasen maisemalliset vaikutukset selvitettävä.

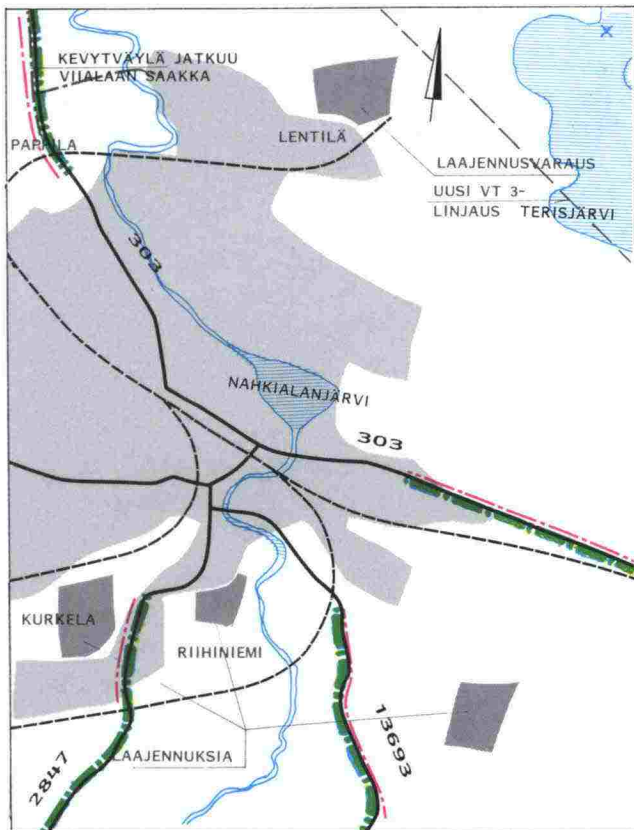
Pappilankylän alueelle tehtävä ympäristöhoitosuunnitelma.

Maankäytön kehittäminen

Maankäytön suunnittelussa tulee varmistaa, että taajaman kasvaessa ei jätetä suuria rakentamattomia vapaa-alueita vaan kasvu on välittömästi vanhan taajamarakenteen tuntumassa.

Suunnitelmat:

Toijalan liikenne- ja liikenneturvallisuussuunnitelma, 1985.

TOIJALA - TOIMENPITEET

URJALA, URJALA (II)

Taajamakuva

Mielenkiintoinen sijainti ja kaunis suurmaisema. Taajamassa vanha ja uusi keskusta. Kahtiajakautuminen hankaloittaa toiminnallisuutta. Selkeä kokonaisuus, hyvä maankäyttö. Keskustassa kaunistaa rakennuskantaa. Tiivis rakenne ja tonttien hyvä puusto luovat hyvää taajamakuva.

Maankäyttö

Urkulan taajamarakenne on tiivis, ja se pysyttelee vt:n 9 itäpuolella. Suunnitelmissa olevat laajennukset taajaman koillispuolelle ovat perusteltuja.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Mt:llä 284 (7:2900-3500) 3 kevytliikenteen hvj-onnettomuutta
- * Neljäsosa kaikista Urjalan liikenneonnettomuuksista on ollut peuraonnettomuuksia (ei hvj-onnettomuuksia).
- * Vt:n 9 risteykset ovat nykyisellään vaarallisia.

Ympäristö

Urkalan tieympäristöön sijoittuu mm. seutukaavan suojelualue ja pari arvokasta kasvillisuuskohdetta. Mt 2847 sijaitsee Hyrsynharjun pohjavesialueella.

TOIMENPITEET

- * Keskustajakson parantaminen
- * pysäköintialueiden jäsentäminen
- * suuren puuston turvaaminen uusilla istutuksilla
- * suojatieilytykset havainnollisiksi
- * tien tasauksen tarkistaminen
- * lisää yksityiskohtia.

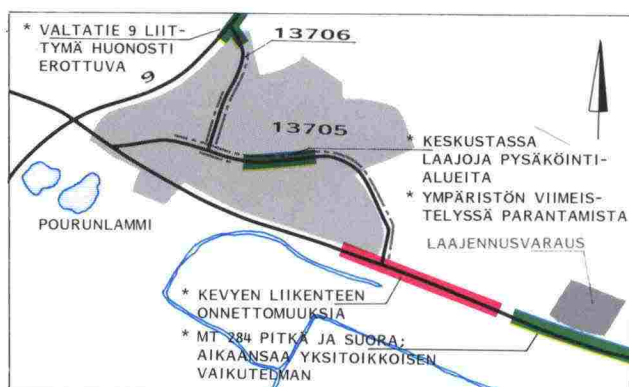
- ## — — — — — Kevytliikenteen verkoston täydentäminen asemalta keskustaan

- Liittymäalueen selkeyttäminen esim. erikoisopasteen avulla.

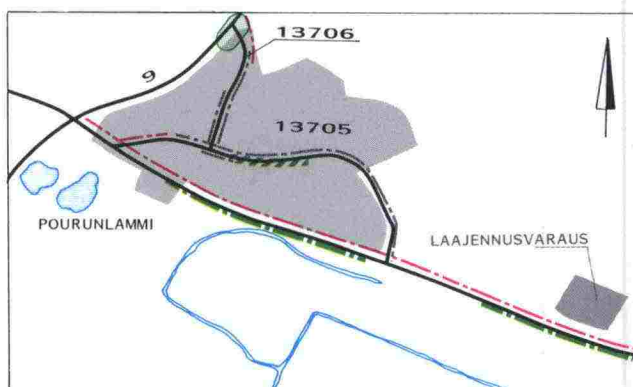
- • • • • Mt 284 jaksottaminen istutuksiin ja
esim. taideaiheella

Muut toimenpiteet:

- * Suojaviheralue mt:lle 284 tien ja rivitalojen väliin

URJALA – ONGELMAT

URJALA – TOIMENPITEET

VIRRAT, VIRRAT (II)

Taajamakuva

Selkeä kokonaishahmo. Taajama sijaitsee laaksoissa. Laajoja liittymäalueita. Sisääntulot yksitoikkoiset. Keskusta sekava, raskasmassainen ja väljä. Tieympäristön viimeistelyssä ja teiden jaksottamisessa parantamista.

Maankäyttö

Keskustaajama kasvaa. Kasvavia osia ovat keskusta, Keituri ja Torisevanpää. Virtoja sivuaa kaksi valtatietä, vt 23 ja kt 66. Taajamarakenne näyttää suunnitelmissa hajanaiselta.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Kt 66/pt 14362/pt 14372 - liittymässä 8 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia (risteämissonnettomuuksia)
- * 14362/1:590 ,huoltamon liittymässä 7 onnettomuutta, joista 1 hvj-onnettomuus
- * Penkkivuoren kohdalla kt:llä 66 kolme kevytliikenteen onnettomuutta, joissa yksi pyöräilijä kuollut; ei kevytväylä.

Ympäristö

Virtojen tieympäristöön sijoittuu mm. historiallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittäviä kohteita. Vt 23 ja kt 66 kulkevat Puttoharjun pohjavesialueella.

TOIMENPITEET

----- Kantatien nopeutta liittymäalueella alennettava (80 – 60), pääsuunnan kanavointi, suojateiden korostaminen

● Huoltoaseman liittymään kanavointi

--- Kevytväylä

--- Tieympäristön viimeistely

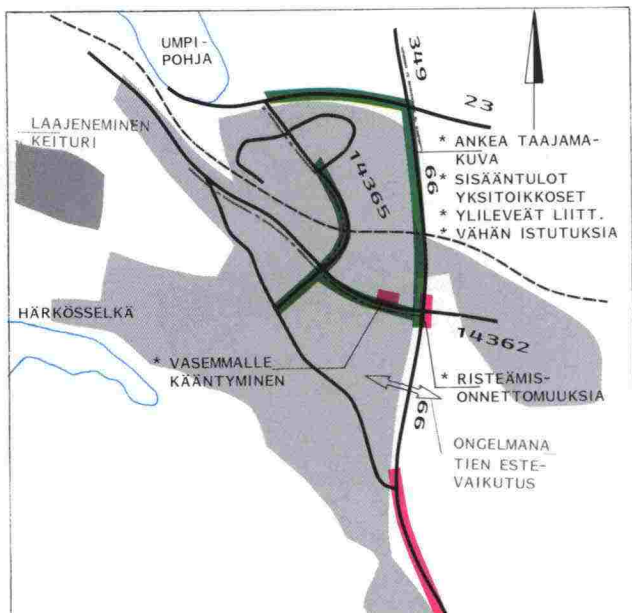
- * teiden jaksottaminen istutuksin ja porttiaihein
- * keskustan tie (pt 14362) katumaiseksi
- * mt 349 kohentaminen Virroilta pohjoiseen (osaksi ns. maisematietä)

Muut toimenpiteet:

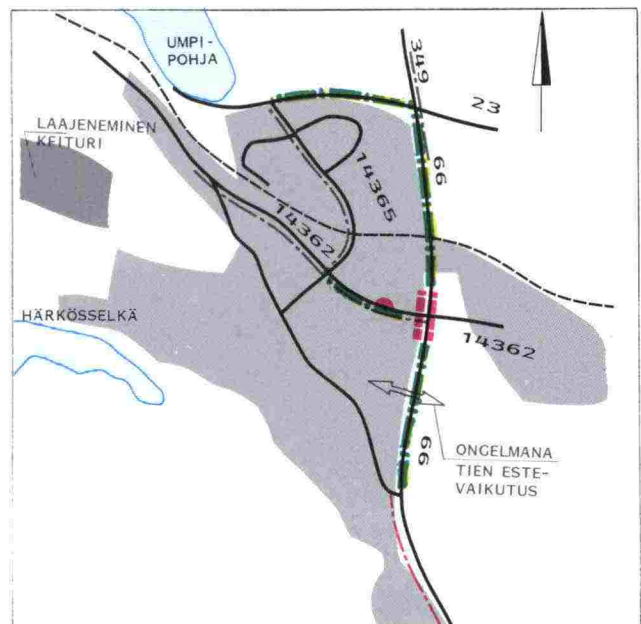
Suunnittelun pohjaksi visuaalinen kaava tai ympäristöhoitosuunnitelma

Maankäytön kehittäminen

Kt:n 66 liittymiä keskustaajaman kohdalla tulee kehittää ja lukumääräisesti vähentää. Kt:n 66 ali tai yli tulee järjestää kevytliikenteen reitit liikekeskuksesta tien itäpuolisille alueille.

VIRRAT – ONGELMAT

VIRRAT – TOIMENPITEET

YLÖJÄRVI, YLÖJÄRVI/VUORENTAUSTA(II)

Taajamakuva

YLÖJÄRVI

Kaupunkimainen, suhteellisen väljä taajama. Ylöjärvi toimii maisemallisena ja toiminnallisena solmukohtana. Uusi rakennuskanta hallitsee. Maankäytöllisesti sekava. Laidoilla pienteollisuutta. Näkymillä tärkeä merkitys, nyt näkymät on osin katkaistu. Vt 3 on taajamakuvallisesti merkittävä, samoin liittymäalueet. Tieympäristön viimeistely valtiolla keskimääräistä onnistuneempaa.

VUORENTAUSTA

Mielenkiintoinen topografia. Hyvä kasvillisuus. Siisti, hyvin toteutettu ympäristö. Runsaasti kasvillisuutta, Pt 13798 on raittimainen ja pienipiirteinen. Tiet luonteeltaan asuntokatuja.

Maankäyttö

YLÖJÄRVI

Taajamarakenne on kokonaisuudessaan hajanainen. Keskus- taajaman asemaa hallinnollisena ja liike-elämän keskuksena vahvistetaan. Liikennealuetta on runsaasti, mikä osaltaan hajoittaa taajamarakennetta. Ehdotus Kurun ohitustiestä on hyvin perusteltu.

VUORENTAUSTA

Vuorentausta on keskustasta erillään oleva asuntoalue. Sen kasvu ja kokonaisrakenne ovat kaavataarkastelun pohjalta asiallisia.

Liikenne, liikenneturvallisuus

YLÖJÄRVI

- * Mt:llä 330 23 kevytliikenteen onnettomuutta, joista 19 hvj-onnettomuuksia
- * Pt:llä 13799 (ydinkeskusta) 800 m:n matkalla 8 hvj- onnettomuutta (jalankulkijat). Jaksolla korotettu kevytväylä

VUORENTAUSTA

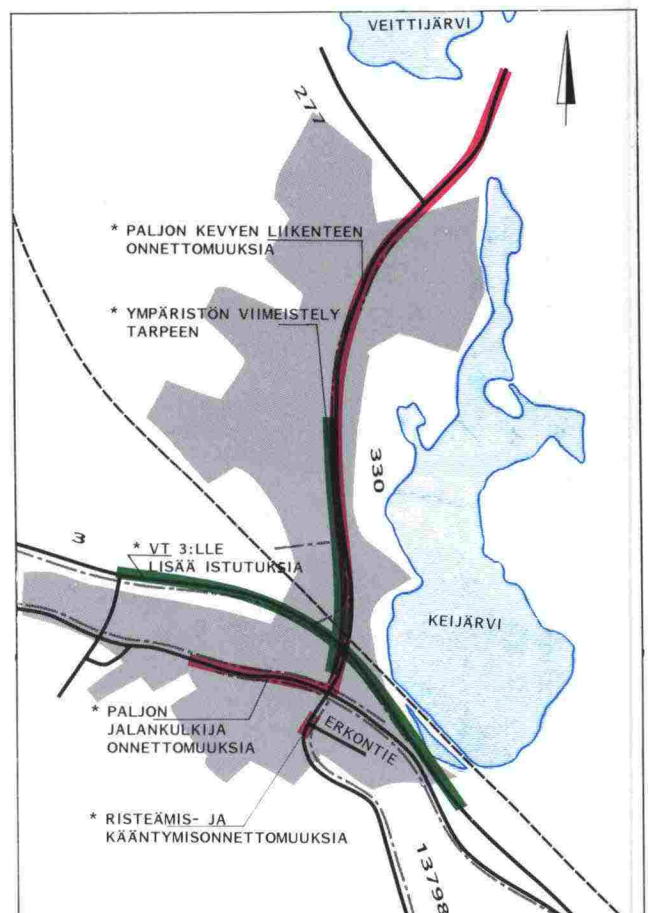
- * Pt:llä 13798 5 kevytliikenteen onnettomuutta, joista 1 kuolemaan johtanut mopo-onnettomuus
- * Pt 13798/Erkontie- liittymässä 13 onnettomuutta, joista 2 hvj-onnettomuuksia

Ympäristö

Ylöjärven tieympäristöissä on mm. kulttuurihistoriallisesti merkittäviä miljöökokonaisuuksia, muinaismuistoja ja arvokkaita harjuja. Vt 3 ja pt 13799 sijaitsevat Pinsiönkankaan pohjavesialueella.

Laajat liittymäalueet ydinkeskustassa häiritsevät Ylöjärven taajamakuva.

YLÖJÄRVI/VUORENTAUSTA – ONGELMAT

TOIMENPITEET

YLÖJÄRVI

■ Tieympäristön viimeistely

- * näkymien korostaminen ja uusien avaaminen
- * lisää istutuksia
- * vt:lle 3 selkeämpi luonne istutuksin, jaksottamalla tietä sekä rohkealla risteyssiltojen estetiikalla
- * soranottoalueet maisemoitava
- * mt:lle 330 ehostusistutuksia

■ Keskustajärjestelyt

- * suojateiden havainnollistaminen (esim. leveät saarekkeet tai korotetut suojatiet)
- * liikennealueiden vähentäminen ja selkeyttäminen

■ Mt:n 330 perusparannus

■ Kevytväylä

■ Uusi mt 330 linjaus

Muut toimenpiteet:

Uudella mt:n 330 linjauksella ei vaikutusta nykyisen väylän perusparannuksen toimenpiteiden tarpeellisuuteen tulevaisuudessa

Suunnitelmien tarkistus ympäristöön sopiviksi (vt 3/mt 330)

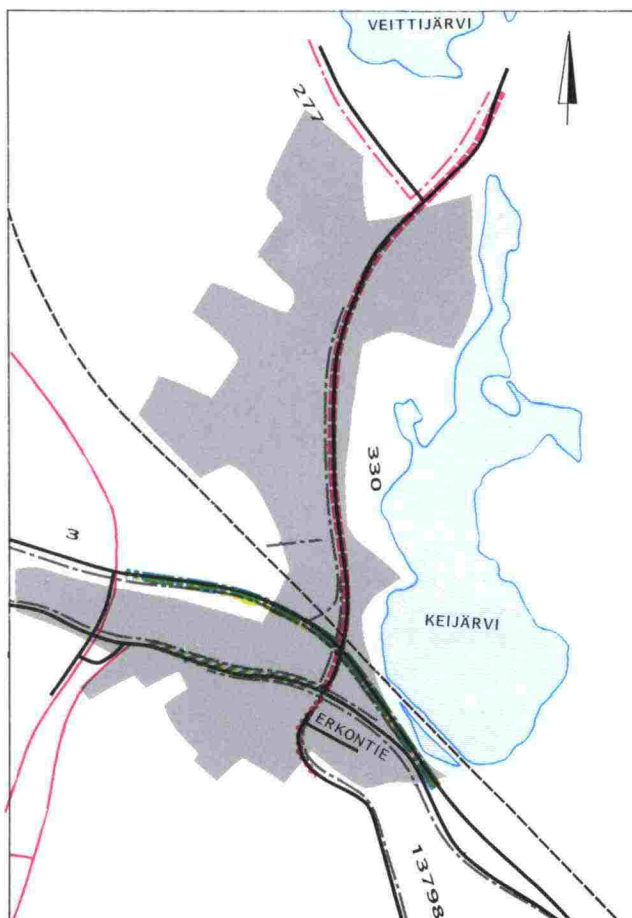
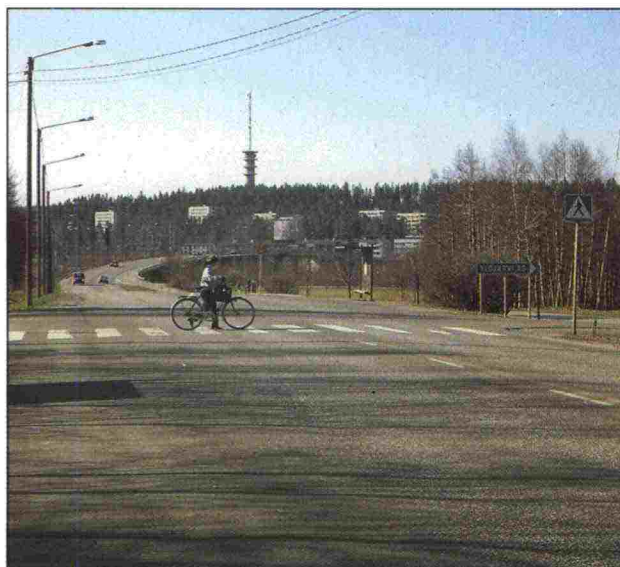
VUORENTAUSTA

■ Hidaskatutyypinen jäsentely

- korotetut suojatiet/kavennuksia
- pysäköintitaskut, istutuksia
- nopeusrajoitus 30–40 km/h

Muut toimenpiteet:

Soranottoalue maisemoitava.

YLÖJÄRVI/VUORENTAUSTA – TOIMENPITEET

YPÄJÄ, YPÄJÄ KK (II)

Taajamakuva

Maaseutumainen, vihreä taajama. Mielenkiintoinen topografia. Näkymät kulttuurimaisemaan tärkeitä. Paljon yksityiskohtia tonteilla. Levähtäneet asfalttialueet ja osin viimeistelemätön työ haittaavat visuaalista vaikutelmaa. Osa uudisrakennuksista ympäristöön sopimattomia. Selkeä kulkutieverkko.

Maankäyttö

Ypäjä on pienehkö keskus, joka laajenee hitaasti Loimijoen ja Kauppakujan länsipuolisille alueille. Kunnan kaikki tärkeät palvelut postia lukuunottamatta keskittyvät Karrinmäentien varteen. Toinen keskustan päätie on Kauppakuja, jonka varressa ovat kaupalliset palvelut. Alueen rakennuskaavassa on varaus uudelle ohikulkutielle keskustan itäpuolella. Maankäytön ja liikenteen välillä ei ole erityisiä ongelmia.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Ei varsinaisia onnettomuuksien kasautumia. Kurjenmäen ja ydinkeskustan alueella 5 erityyppistä hvj- onnettomuutta.

TOIMENPITEET

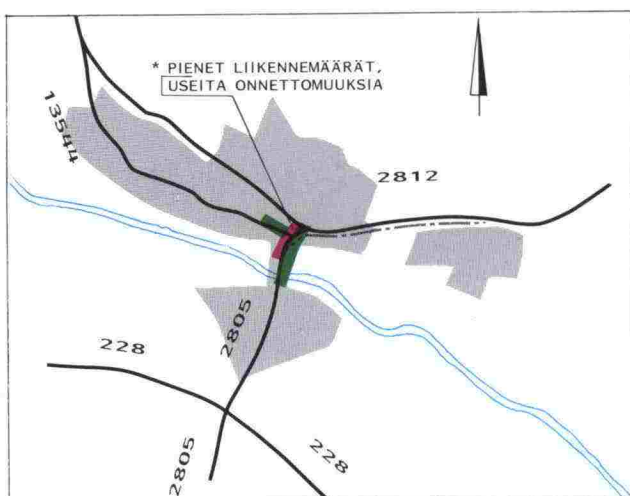
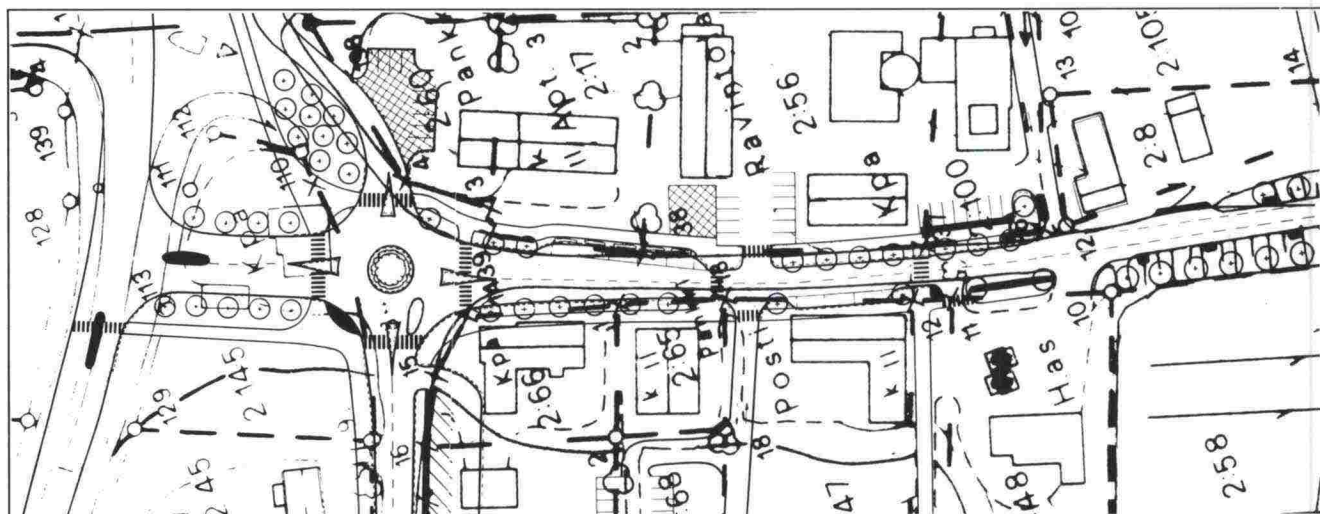
- * Keskustajärjestelyt
- * Kiertoliittymä selkeyttää tilannetta keskustassa (mt 2805/mt 2812/pt 13544- liittymäalueet)
- * pysäköintijärjestelyt
- * Tieympäristön viimeistely
- * pysäköintialueiden jäsentäminen
- * lisää istutuksia
- * lisää rohkeita yksityiskohtia (opasteet, liikennemerkit, kalusteet)

Muut toimenpiteet:

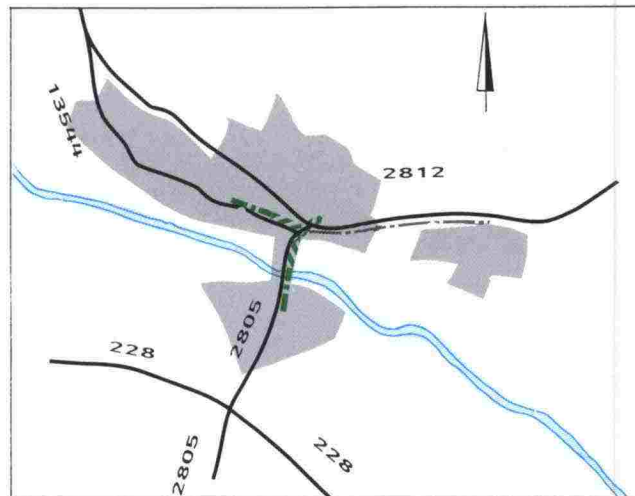
Kohde on ns. ympäristökunta; tämän takia tehdyt suunnitelmat tarkistettava ympäristöön sopiviksi

Suunnitelmat:

Ypäjän keskustan liikennesuunnitelma, 1990.

YPÄJÄ – ONGELMAT

YPÄJÄ – TOIMENPITEET

TAAJAMAKOHTAINEN
ANALYYSI
III

HAUSJÄRVI, HIKIÄ (III)

Taajamakuva

Hikiä on pienipiirteinen, metsän keskellä sijaitseva taajama. Keskustan ja tonttikatujen taajamakuva on erityisen hyvä: tiet ovat polveilevia, taajamarakenne on tiivis. Kirkko on aivan keskustassa, on vihreyttä, kauniita rakennuksia ja onnistuneet pysäköintijärjestelyt.

Maankäyttö

Hikiä on hitaasti kasvava asutustaajama, jota rata halkoo. Laajentumisen on suunniteltu tapahtuvan radan pohjoispuolelle. Yleiskaavassa (1979) on esitetty liikenneyhteyden parantamista radan etelä- ja pohjoispuolten välillä.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Tutkituilla tiejaksoilla ei onnettomuuksien perusteella ole liikenneturvallisuusongelmia; ei kevyt-
väyliä

Ympäristö

Hikiällä on arvokasta harjuluontoa ja merkittäviä kulttuurimaisemia. Mt 287 ja mt 2895 sijaitsevat pohjavesialueilla.

TOIMENPITEET

Toimenpiteenä ympäristön säilyttäminen. Teiden luonne, tasaus ja linjaus tulee säilyttää nykyisellään. Keskustajaksolla nopeutta tulee alentaa. Yksilölliset opasteet ja vähäiset lisäistutukset luovat omaleimaisuutta taajamaan.

Suunnitelmat:

Hyvinkää – Hausjärvi -maantien 287 parantaminen varustamalla tie jk- ja pp-tiellä välillä Hikiä - Sääksi, tiesuunnitelma, 1989.

Maantien 287 tarveselvitys, 1992.

Hausjärven tieverkkosuunnitelma, 1988.

HAUSJÄRVI, RYTTYLÄ (III)

Taajamakuva

Ryttylä on pienimuotoinen, taajamakuvallisesti viehättävä kuntakeskus. Ympäristö on pienipiirteistä. Taajamatie on kaunis, polveileva. Hämmäläinen kyläperinne näkyy selvästi ympäristössä.

Maankäyttö

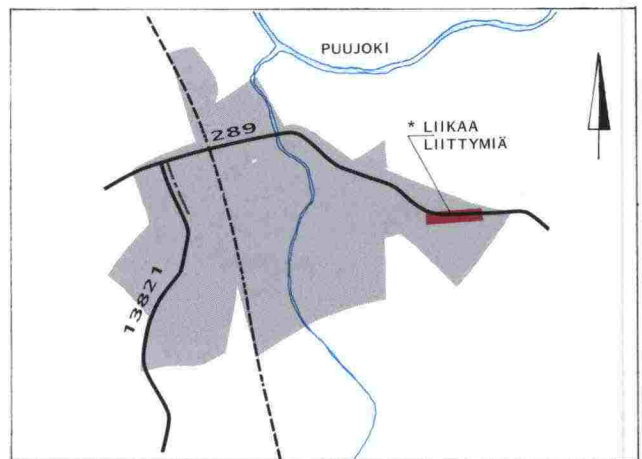
Taajama on hitaasti kasvava. Maankäytössä ei ole merkittäviä ongelmia.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Koulukodin läheisyydessä olevassa yksityistieliity-
mässä (mt 289/2:3736) on tapahtunut 3 hvj-onnet-
tomuutta (2 tieltä suistumista ja 1 risteämisonnet-
tomuus). Kyseisellä alueella liikaa liittymiä.

Ympäristö

Ryttylän asemanseudulla on vanhaa asutusta. Mt 289 sijaitsee Hausjärven pohjavesialueella.

RYTTYLÄ – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Ympäristö tulee säilyttää sellaisenaan. Tien tasaus ja linjaus säilytettävä. Mt:n 289 ja ja pt:n 13821 kevytliikenteen turvallisuutta parannettava joko rakentamalla kevytväylä tai hidaskatu-tyyppisellä ratkaisulla, mikä on ympäristöllisesti paras.

Koulukodin kohdalla mt:llä 289

yksityis/kaavatiejärjestelyillä vähennetään liittymiä.

HOLLOLA, HERRALA (III)

Taajamakuva

Taajama on kaupunkimainen, rakenteeltaan tiivis. Tieympäristössä on runsaasti istutuksia, myös pysäköintialueet on jäsennelty tavallista paremmin. Kokonaisuutena onnistunut, toimiva ympäristö.

Maankäyttö

Herralan yhdyskunta on pienehkö. Näköpiirissä ei ole ongelmia maankäytön ja liikenteen suhteen. Taajama-alueen pieni laajennus on suunniteltu Herralan paikallistien varteen nykyisen kaava-alueen eteläpuolelle.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Herralan taajamatiejaksolla ei ole tapahtunut onnettomuuksia.

Ympäristö

Herralassa ei ole arvokkaiksi luokiteltuja ympäristökohteita.

TOIMENPITEET

Kevytliikenteen toiminnallisuuteen lisää huomiota (suojatieylitysten havainnointi, kulkureitit). Suorilla tieosuuksilla tien jaksottaminen rakenteellisin keinoin tai istutuksin.

HOLLOLA, SALPAKANGAS (III)

Taajamakuva

Taajama on harjujen kupeeseen syntynyt kaupunkimainen keskus. Suurmaisema antaa taajamalle omaleimaisen luonteen. Taajamakuvallisesti liikennejärjestelyt ovat hallitsevia, erityisesti liittymäalueet. Tieympäristön merkitys on kyseisten teiden luonteen takia tärkeää. Tutkitut taajamatiet edustavat sisääntulo- ja läpikulkuväyliä.

Maankäyttö

Hollolan keskus, Salpakangas, on täyteen rakennettu. Tämän vuoksi Lahden vaikutuspiirissä kasvava Hollola sijoittaa asutuksen laajentumista kyliin, mm. Kukkilan - Kalliolan alueelle. Uusi vt 12 ohittaa taajaman eteläpuolelta. Taajaman sisäinen rakenne ja liikenneverkko ovat kunnossa.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Vt 12/mt 167- liittymäalueella 26 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia
- * Vt:llä 12 Soramäen kohdalla useita yksittäisönnettömuuksia, joista 2 hvj-onnettomuuksia

Ympäristö

Salpakankaan tieympäristössä on esihistoriallisia suojelukohhteita, vanha aarnikuusikko ja arvokasta kulttuurimaisemaa. Vt 12 sijoittuu Kukonkoivun - Hatsinan pohjavesialueille, jossa kulkee myös mt 2954.

TOIMENPITEET

Tieympäristön viimeistelyyn kiinnitettävä huomiota, samoin liittymäalueisiin. Näkymien korostaminen ja avaaminen tärkeää. Merkkiviidakkoa vähennettävä.

Vuonna 1988 ongelmaliittymä parannettiin. Uudessa liittymässä ei ole tapahtunut tämän jälkeen hvjonnettomuuksia, mutta peltikolarien määrä on kasvanut. Lahden eteläinen ohikulkutie vähentää liikennettä ja näin parantaa liittymän turvallisuutta.

Yksilöllinen tieympäristö (design, rakenteet) sopii kaupunkimaiseen ympäristöön.

IKAALINEN, IKAALINEN (III)

Taajamakuva

Taajama sijaitsee kauniissa suurmaisemassa. Taajaman kokonaishahmo erottuu selkeästi. Teiden poikkileikkaus on hyvä. Rakennuskanta, kasvillisuuden runsaus, jalopuukujanteet ja monet yksityiskohdat luovat hyvää taajamakuva.

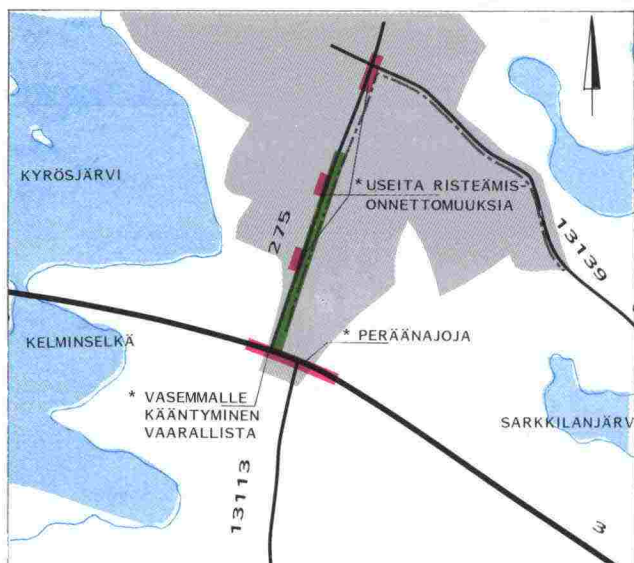
Sisääntulotiet poikkeavat muusta ympäristöstä yksitoikkoisuudellaan.

Maankäyttö

Keskustaajama on vireä ja tiheään asuttu. Osayleiskaavassa on varauduttu laajenemispaineisiin ehdottamalla uutta maankäyttöä taajamaa tiivistäen ja uusien alueiden rakentumista vt:n 3 eteläpuolelle. Vt:lle 3 on esitetty rinnakkaistie kylpylään ja Kilvakkalaan menevälle liikenteelle. Jos keskusta laajenee vt:n eteläpuolelle, tarvitaan OYK:ssa esitetty uusi tie ja siihen liittyvät eritasoliittymät. Rinnakkaistie on suunniteltuine vt:n alituksineen taajaman kannalta perusteltu. Taajaman mahdollinen laajeneminen etelään tuntuu luontaiselta.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * Vt 3/mt 275- liittymässä 14 onnettomuutta, joista 7 hvj-onnettomuuksia (vasemmalle kääntyminen)
- * Vt 3/pt 13113- liittymässä 8 onnettomuutta, joista 2 hvj-onnettomuuksia (peräänajoja, yksi mopoili- ja kuollut)
- * Mt 275/Läykinkatu-liittymässä 7 onnettomuutta, joista 4 hvj-onnettomuuksia (risteämisiä)
- * Mt 275/Pirkantie-liittymässä 6 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia (kaikki tyyppiä 40)
- * Mt 275/pt 13139- liittymässä 7 onnettomuutta, joista 1 hvj-onnettomuus (jalankulkija)

IKAALINEN - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Näkymät ulos tieltä säilytettävä ja uusia avattava. Topografiaa tulee korostaa suunnittelussa (mm. maamerkit, akselit, näkymät, huomioaiheet). Tiejaksojen selvää luonnetta korostettava entisestään.

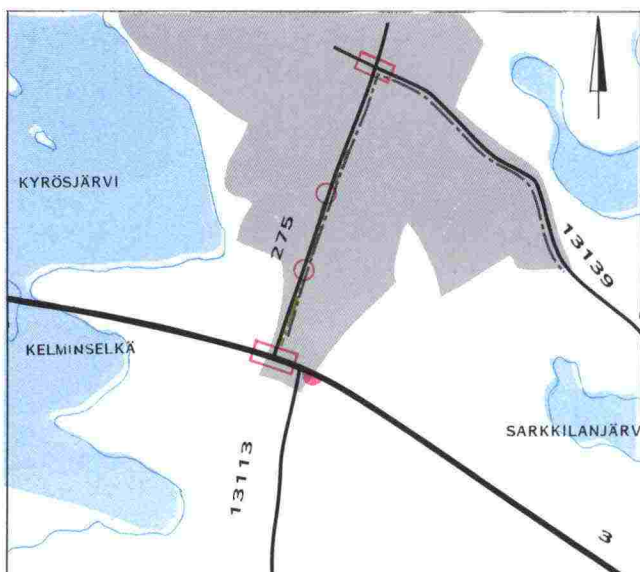
Sisääntulojaksoille lisää istutuksia

Vt 3/mt 275- liittymään eritasoliittymä

Vt 3/pt 13113- liittymään väistötila (jos eritasoliittymää ei rakenneta)

Mt: 275 kaavatieliittymiin sisääntulojaksolle kierto-liittymät.

Mt 275/pt 13139- liittymässä näkemäraivauksia.

IKAALINEN - TOIMENPITEET

IKAALINEN, KILVAKKALA (III)

Taajamakuva

Maaseutumainen, pieni taajama. Taajamalla on selvä keskipiste. Tiet ovat polveilevia ja tontit liittyvät luontaisesti tiehen. Viehättävä säilytettävä ympäristökokonaisuus.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Onnettomuushistorian perusteella ei Kilvakkalassa ole liikenneturvallisuusongelmia.

TOIMENPITEET

Kilvakkala pyrittävä säilyttämään nykyisellään.

JANAKKALA, TERVAKOSKI (III)

Taajamakuva

Tervakoski on perinteikäs teollisuustaajama. Keskusta on säilynyt tiiviinä. Teollisuusrakennukset tuovat taajamakuvaan omaleimaisuutta. Vihreyttä on paljon. Taajaman vanhassa osassa on vahva tunnelma - laitaosat ja sisääntulot kaipaavat kohentamista.

Maankäyttö

Tervakosken - Kelhän OYK:ssa on selvitetty toimitala-alueiden laajentumista mt:n 130 (ent. vt 3) tuntumassa, asutusalueiden laajentumista taajaman eteläpuolella ja alueiden liittymistä nykyiseen kolmostiehen. Nykytilanteessa mt 130 jakaa taajamaa pahasti kahteen osaan.

Liikenne, liikenneturvallisuus

* Mt 2874/mt 2875- liittymässä 5 onnettomuutta, joista 3 hvj-onnettomuuksia.

Ympäristö

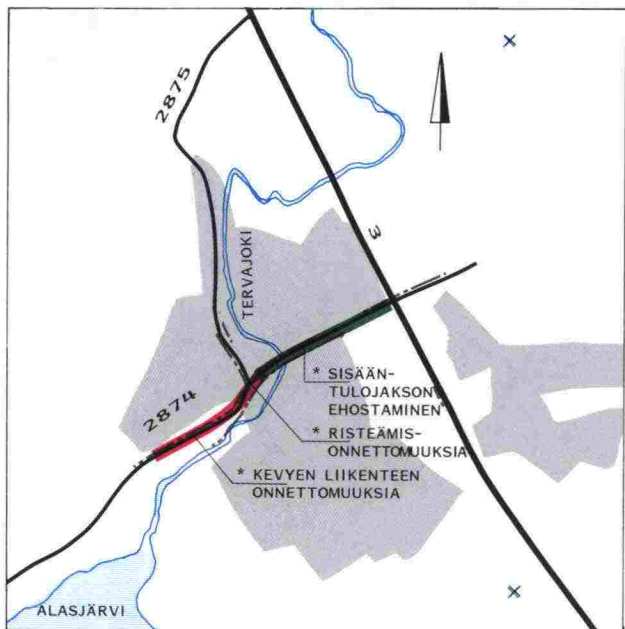
Tervakosken tieympäristössä on arvokas harju-alue. Napilan - Uhkoilan kulttuurimaisema levittäytyy Tervajoen molemmin puolin. Vt 3 ja mt 2874 sijoittuvat Huunan pohjavesialueelle.

TOIMENPITEET

Taajamakuvallisesti paikan historiallisuus on arvo, jota tulee korostaa. Puuston jatkuvuus on turvattava ja pysäköintialueita jäsennettävä. Sisääntulo vt:ltä 3 kaippaa ehostamista ja uusia istutuksia. Liittymiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kevytväylän rakentaminen mt:n 2874 varteen välillä mt 2875 - vt 3 on käynnissä (kesä -92). Kevytväyläverkoston laajentaminen mt:n 2874 varteen mt:ltä 2875 länteen n. 2,2 km.

TERVAKOSKI – ONGELMAT

Suunnitelmat:

Janakkala – Hattula – Kalvola, Tie- ja katuverkko-suunnitelma, 1987.

JOKIOINEN, JOKIOINEN (III)

Taajamakuva

Jokioinen on yksityiskohdiltaan mielenkiintoista maatalousympäristöä. Suurmaisema on kaunis. Taajamakuva on hyvä ja tien toteutus onnistunut. Taajama on rakenteeltaan tähtimäinen. Kasvillisuus on vehreätä (istutukset, vanha puusto). Joki erottuu edukseen.

Maankäyttö

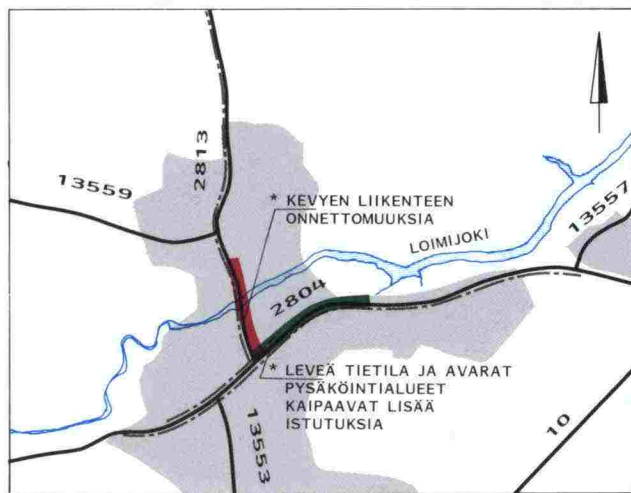
Jokioinen on pieni, hitaasti kasvava taajama. Mahdollinen kasvu kurottuu kohti valtatieä. Yleiskaa-vaaluonnoksessa esitetyt, pääasiassa toimipaikkarakentamisen laajennukset ja rinnakkaistieratkaisut valtatieen tuntumassa sopivat hyvin taajama- ja liikenneväylärakenteeseen.

Liikenne, liikenneturvallisuus

* Taajamatiejaksoilla 10 onnettomuutta, joista 6 kevytliikenteen hvj-onnettomuuksia (autoliikenteen määrät ovat suhteellisen pieniä).

Ympäristö

Jokioisissa on kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia, valtakunnallisestikin arvokas Jokioisten kartanoalue sekä huomattavia kasvillisuuskohteita. Mt 2813 sijoittuu Särkilammen pohjavesialueelle.

JOKIOINEN – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Tieympäristön toteutuksen tulee olla omaleimaisuutta korostava. Istutuksia lisäämällä ja tien jaksoituksella (puulajisuhteen kehittäminen, portit) taajamakuva voidaan entisestään parantaa. Pienet yksityiskohdat tuovat vaihtelua.

Liittymäalueita kavennettava.

Suunnitelmat:

Mt 2804 välillä Pellilä - Kuhala tiesuunnitelma, 1989 Forssa - Jokioinen - Tammela, liikenneselvitys, 1987.

JUUPAJOKI, KORKEAKOSKI (III)

Taajamakuva

Korkeakoski on vihreä, maaseutumainen. Paikkakunnan historia on näkyvissä ja perinteet elävät. Koski ja vanhat rakennukset tuovat taajamaan omaleimaisuutta. Tieympäristö sen sijaan erottuu kokonaisuudesta yksitoikkoisuudellaan. Raitit ovat pitkiä ja suoria.

Maankäyttö

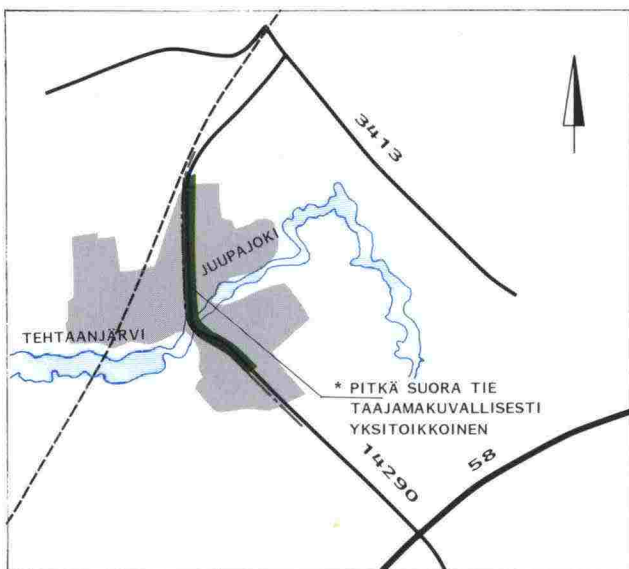
Taajama on kasvanut maanteiden 3413 ja 14290 varsille. Taajaman ytimessä on maatalousalueita. Taajaman kasvaessa, tulee tutkia mahdollisuuksia ottaa käyttöön keskellä olevia vapaita alueita. Sannottavampia muutospaineita ei ole näkyvissä.

Liikenne, liikenneturvallisuus

* Tutkituilla tiejaksoilla ei ole liikenneturvallisuongelmia.

Ympäristö

Korkeakoskelle ovat tyypillisiä vanhat teollisuusrakennukset. Myös muuta vanhaa rakennuskantaa on säilynyt.

KORKEAKOSKI – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Tieympäristön viimeistely tarpeen. Pitkät suorat jaksot tulee keventää esim. tienvarteen tuotavilla yksityiskohdilla tai istutusvyöhykkeillä. Näkymiä ulos suurmaisemaan avattava. Historiallisia rakennuksia ja tärkeitä luonnonelementtejä korostettava voimakkaammin.

KANGASALA, RUUTANA (III)

Taajamakuva

Ruutana on nauhamainen taajama. Asutus on pientaloasutusta. Tie on kokoojakadun tyyppinen taajamatie. Näkymät tieltä ovat vaihtelevia ja puusto on hyvää. Tien geometria, tasaus ja jaksotus ovat onnistuneita. Tieympäristö on selkeä.

Maankäyttö

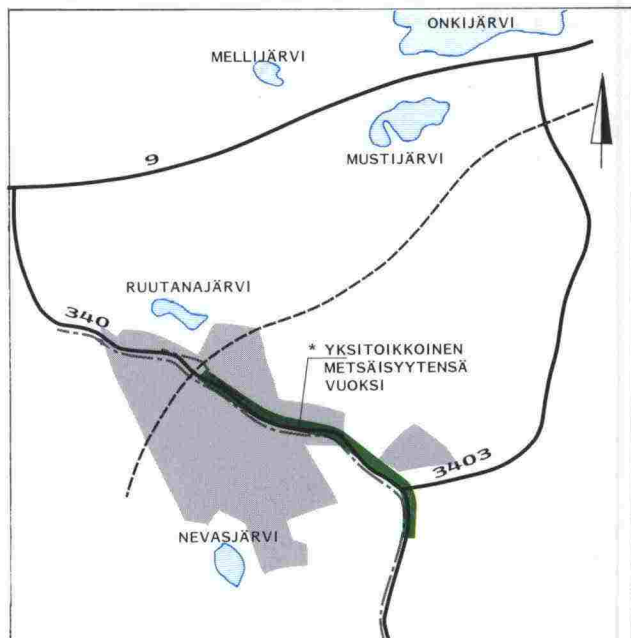
Ruutana on erillinen asuntoalue kaukana Kangasalan keskustasta.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Tutkituilla tiejaksoilla ei ole liikenneturvallisuusongelmia.

Ympäristö

Lokomon omakotialue on Ruutanaan sijoittuva kulttuurihistoriallinen kohde.

RUUTANA – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Näkymien avaaminen tärkeää, samoin tien jaksottaminen. Vuorovaikutuksen maankäytön kanssa tulee olla parempi. Suunniteltujen tieratkaisujen ja uusien asuntoalueiden vaikutus tieympäristöön tutkittava. Maisematiloilla tärkeä visuaalinen merkitys tieltä katsottaessa.

KOSKI HL, KOSKI KK (III)

Taajamakuva

Kosken kirkonkylästä saatava ensivaikutelma on positiivinen. Kokonaisuus on hyvä: taajama on selkeä, pysäköinti ja liittymät ovat toimivia. Keskusta on kulttuurihistoriallisesti arvokas. Koskella on hyviä yksityiskohtia ja viehättäviä tontteja. Tien ja maankäytön vuorovaikutus on vähäistä. Tie on luonteeltaan taajamatie. Tieympäristön vihreys on pääosin tonttivihrä. Viimeistely osin tarpeen.

Maankäyttö

Koski on pieni taajama vt:n 12 tuntumassa. Vt ohittaa taajaman eteläpuolelta. Maankäyttö on kunnossa. Paikkakunnan koolle tyypillisesti sisääntulotiet, Asikkalantie ja Keskustie, ovat samalla taajaman kokooja- ja tonttikatuja, joten niillä tulisi olla in- tiimi luonne.

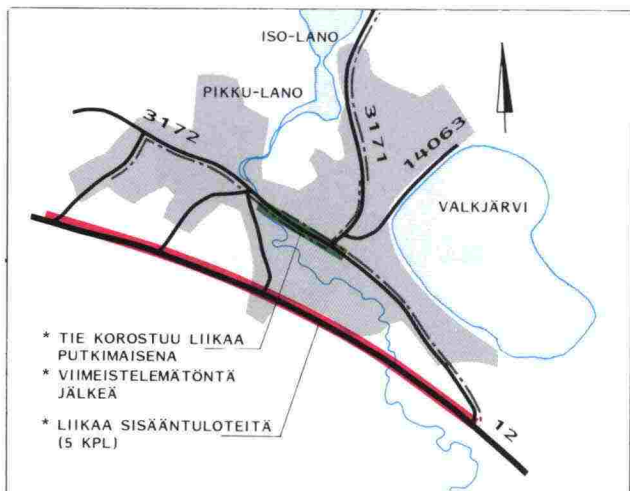
Liikenne, liikenneturvallisuus

Tutkituilla tiejaksoilla ei onnettomuushistorian perusteella ole liikenneturvallisuusongelmia. Vt:ltä 12 on keskustaan neljä sisääntuloa, mikä on liikaa.

Ympäristö

Tieympäristöön sijoittuu arvokkaita harjuja, kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia ja alueita sekä monessa suhteessa mielenkiintoinen Linna-kallio, jolla on sijainnut muinaislinna.

KOSKI – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Rinnakkaistiejärjestelyillä enintään kaksi sisääntuloa.

Keskustan läpikulun putkimaisuus rikottava. Ympäristön viimeistely ja yksilöllisyys voisivat olla pidemmälle vietyjä. Tien ylityskohtia korostettava.

Suunnitelmat:

Valtatie 12 Kosken kohdalla, tarveselvitys, 1991.
Maantie 295 Levanto – Huljala, tarveselvitys, 1991.

KUHMALAHTI, KUHMALAHTI KK (III)

Taajamakuva

Taajama on maaseutumainen kirkonkylä, jota ympäröivät viljelymaat. Suurmaisema on kaunis ja tiestö ympäristöön sopivaa. Keskustan läpi kulkeva taajamatie (mt 325) kaipaa jaksottamista.

Maankäyttö

Taajamat ovat rakentuneet maantien 325 yhteyteen. Näiden pienten kylien ongelmaksi saattaa muodostua liittymien tiheys.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Taajamatieksi inventoidulla mt:n 325 jaksolla ei ole tapahtunut onnettomuuksia.

Ympäristö

Mt:n 325 molemmin puolin sijoittuu rakennus- ja liikennehistoriallisesti merkittävä maisemakokonaisuus (Vähä-Pento- Iso-Pento - Puntari).

TOIMENPITEET

Ei toimenpiteitä. Kevyet porttiaiheet ja pysäköinti-alueiden istuttaminen ohjeellisia toimenpiteitä.

KUHMALAHTI, POHJA (III)

Taajamakuva

Pohja on pieni liikekeskus. Taajamakuvallisesti ympäristö on viehättävä, maaseutumainen. Liikkeiden edustan asfalttiauquio kaipaa istutuksia ja tilalista jäsentämistä.

Maankäyttö

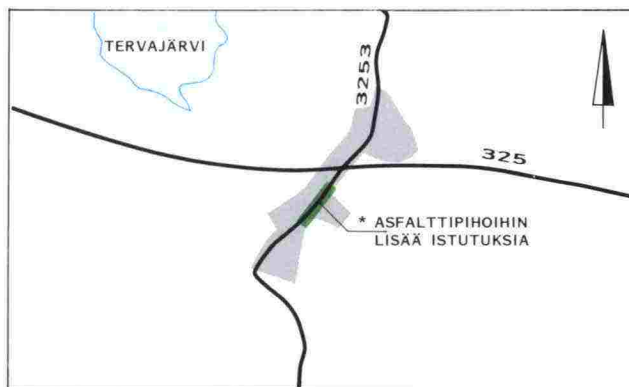
Pohjan maankäytössä ei ole merkittäviä ongelmia.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Tutkituilla tiejaksoilla ei ole liikenneturvallisuusongelmia.

Ympäristö

Mt:n 325 molemmin puolin sijoittuu rakennushistoriallisesti merkittävä Tervaniemen kulttuurimaisema.

POHJA – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Ei toimenpiteitä (puiden istuttaminen tieympäristön jäsentämiseksi paikallaan levähtäneillä alueilla).

KUOREVESI, HALLI (III)

Taajamakuva

Halli sijaitsee mäellä, mäntykankaalla. Ympäristö on kaunista, karun harjumaista metsää. Taajama on siisti, pienimuotoinen ja taajamakuvallisesti persoonallinen.

Maankäyttö

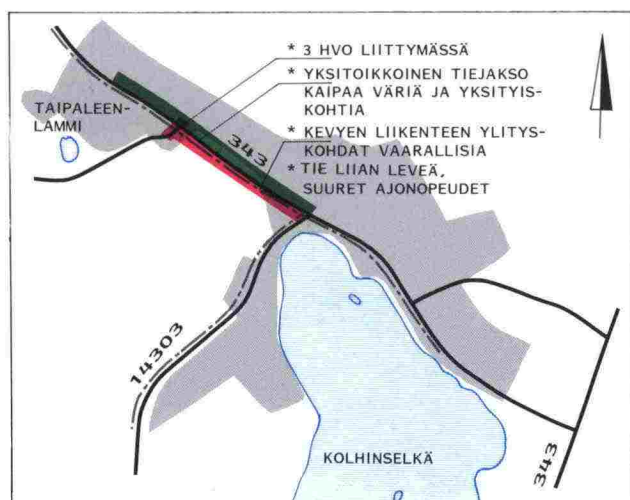
Halli on Kuoreveden keskustaajama, jonka yhdyskuntarakenne ei ole merkittävästi muuttumassa lähiaikoina.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Mt 343/3:2700-liittymässä (lentokonetehtaan liittymä) 3 hvj-onnettomuutta. Yhdeksästä Hallin onnettomuudesta kuusi hvj-onnettomuuksia.

Ympäristö

Hallin tienvarsiympäristössä on rakennushistoriallisesti merkittäviä kohteita.

HALLI - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Näkymien avaaminen tärkeää. Värikkäät istutukset ja yksityiskohdat toisivat elävyyttä taajamakuvaan. Toteutuksen on kuitenkin oltava selkeä ja yksinkertaiseen suurmaisemaan sopiva. Leveän tietilan kaivantaminen osalla tietä tarpeen.

Liikenneturvallisuutta parannettava ajonopeutta alentavien toimenpitein: nopeusrajoituksen alentaminen, suojatiesarekkeet ja tiealueen uudelleen jäsennöinti.

Ongelmaliittymään pääsuunnan kanavointi.

Suunnitelmat:

Mt 343 Eväjärvi – Runttimäki, tarveselvitys, 1991.

KURU, KURU (III)

Taajamakuva

Kurun taajama on maaseutumainen. Ympäristö on karua, kivistä ja koreilematonta. Sisääntulot ovat metsäiset. Tieympäristössä on niukasti istutuksia. Asfalttikentät ovat laajoja. Keskustan rakennuskanta on pienimuotoista. Positiivista on yksinkertaisuuden säilyminen.

Maankäyttö

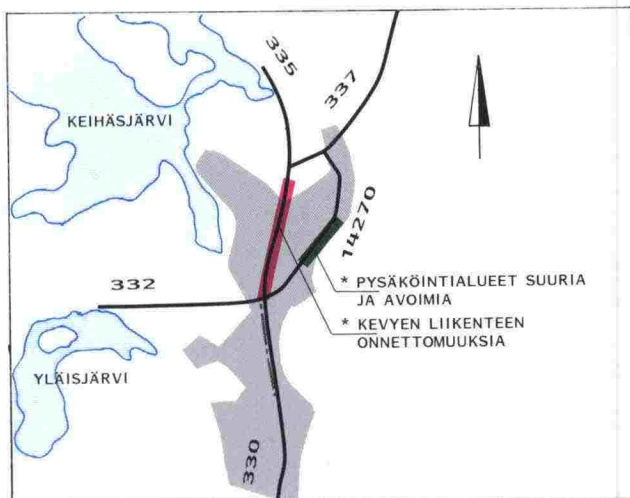
Kuru on pienehkö taajama, jossa ei ole muutospai-neita. Pitkä taajama rakentuu pääasiassa Tampereentien varteen. Liikenne ja maankäyttö ovat sopu-suinnussa.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Kurun keskustan alueen yhdeksästä onnettomuudesta 6 hvj-onnettomuuksia. Kevytväylä vain mt:llä 330 välillä pt 14269 - mt 332.

Ympäristö

Kurun tieympäristössä on merkittäviä kasvillisuus-kohteita. Kurun kirkko ja ulkomuseo ovat rakennushistoriallisesti ja miljöönsä puolesta merkittäviä. Mt 330 sijaitsee Karustan pohjavesialueella.

KURU - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Keskustassa levähtäneiden pysäköintialueiden ja pihojen jäsentäminen tarpeen. Pihojen maastoeroja voisi käyttää paremmin hyväksi. Enemmän ki-veystä keskustaan (luonnonkivi tehokeinona).

Sisääntulopaksoilla (mt:t 330, 332 ja 335) kevyt ehostaminen (metsähoidolliset toimenpiteet).

Mt:n 330 kevytväylää jatketaan mt:lle 335 pohjoiseen 0,8 km ja mt:lle 330 etelään 0,8 km sekä pt:n 14270 varteen rakennetaan kevytväylä.

Suunnitelmat:

Kurun keskustaajaman kevytliikenteen toimenpideselvitys, 1987. Kurun tieverkko- ja liikenneturvallisuuksuunnitelma, 1984.

KÄRKÖLÄ, KÄRKÖLÄ (III)

Taajamakuva

Kärkölä on pieni, vihreä taajama. Tieympäristö on hyvin sopusoinnussa ympäröivän maatalousmaiseman ja suurmaiseman kanssa. Ympäristö on hyvin hoidettua, perinteikästä. Keskusta on hyvä ja selkeä. Tiet ovat luonteeltaan raittimaisia.

Maankäyttö

Kärkölän kirkonkylä on pienehkö keskus, jossa ei ole liikenteen ja maankäytön välisiä ongelmia.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Kärkölän kirkonkylän tutkituilla jaksoilla ei onnettomuushistorian perusteella ole liikenneturvallisuuksongelmia.

Ympäristö

Kärkölässä on mm. arvokkaita kulttuurimaisemia. Huovilanpuisto ympäristöineen on kulttuurihistoriallisesti, maisemallisesti ja luonnonsuhteiltaan erityisen arvokas alue.

TOIMENPITEET

Toimenpiteenä tieympäristön säilyttäminen. Tien tasaus ja linjaus säilytettävä, samoin tienvarsikavillisuus.

KÄRKÖLÄ, LAPPILA (III)

Taajamakuva

Maasutumainen, pieni kyläkeskus. Tiestö taajamakuvallisesti kaunista. Vihreä ympäristö.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Lappilan taajamatiejaksolla ei onnettomuuksia.

Ympäristö

Tieympäristössä on muutama arvokas vanha rakennus sekä kivikautinen asuinpaikka.

TOIMENPITEET

Ei toimenpiteitä. Säilytettävä pienipiirteisenä.

LEMPÄÄLÄ, KULJU (III)

Taajamakuva

Taajama on nauhamainen. Maisemakuvassa vaihtuvat metsäjäksot ja avoin viljelymaisema. Kuljun keskusta on maaseutumainen, viihtyisä. Tiellä on selvä luonne.

Maankäyttö

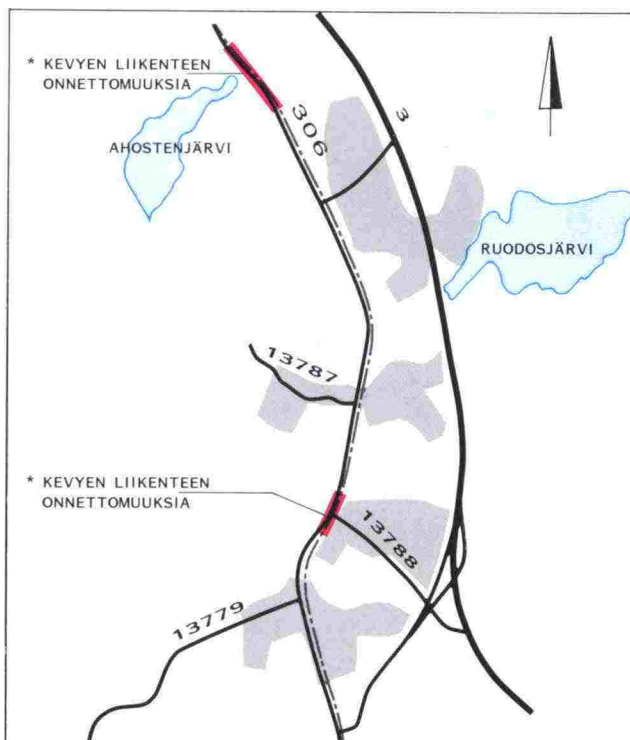
Lempäälän taajamat yhdistää vt:n 3 rinnakkaistie, vanha maantie, johon on liikaa liittymiä (esim. Kulju).

Liikenne, liikenneturvallisuus

Vt:llä 3 (mo-tie) Kuljun eritasoliittymässä suistumisonnettomuuksia, joista 3 hvj-onnettomuuksia

Ympäristö

Kuljussa on arvokkaita kartanoympäristöjä. Lisäksi tieympäristössä on pari rakennushistoriallisesti merkittävää kohdetta.

KULJU - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Säilytettävä sellaisenaan. Tasaus ja linjaus säilytettävä. Viljelymaisemaan sopivat kujanteet rytmittämään tietä. Ryhmäistutukset viherkaistoilla elävöittävät tietä.

Mt 306/Kuljun asematie- liittymä kanavoidaan.

Mt 306/pt 13784- ja mt 306/pt 13788- liittymään tehdään väistötila.

LOPPI, LAUNONEN (III)

Taajamakuva

Pieni, maaseutumainen kyläkeskus. Perinteikäs ja vihreä taajamakuva. Tiet moitteettomia.

Maankäyttö

Launoisten maankäyttö ja rakentuminen ovat kunnossa.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Launosissa ei ole liikenneturvallisuusongelmia.

Ympäristö

Launosissa on kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaita kartanomiljöitä. Myös asemarakennus on kulttuurihistoriallisesti merkittävä. Launosissa on tärkeä harjuaalue. Taajamaita sijoittuu Launoisten pohjavesialueelle.

TOIMENPITEET

Ei toimenpiteitä (ympäristön viimeistely parantaa taajamakuva).

LOPPI, LÄYLIÄINEN (III)

Taajamakuva

Pienehkö taajamakeskus. Tien taseus ja avoimet pysäköintialueet pilaavat paikallisesti taajamakuva. Keskustan liittymissä parantamista. Tonttivilhreyt ja teiden luonne onnistunutta.

Maankäyttö

Läyliäisten maankäyttö ja rakentuminen ovat kunnossa.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Ei liikenneturvallisuusongelmia.

Ympäristö

Läyliäisissä on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennusryhmiä (Viedahl ja Mustalahti, Rekola). Mt 134 sijaitsee Läyliäisten pohjavesialueella.

TOIMENPITEET

Suojateiden havainnollisuutta parannettava mt:llä 132 keskustan kohdalla. Ympäristön viimeistely mm. pysäkkiympäristöt ja kioskien pihat kaipaavat siistimistä. Tien tasaukseen kiinnitettävä huomiota.

LUOPIOINEN, LUOPIOINEN KK (III)

Taajamakuva

Luopioisten kirkonkylä on hyvin pieni ja idyllinen (saanut taajamakuvatunnustuksen). Historialliset kerrostumat ovat hyvin esillä. Kunnan tapa hoitaa ympäristöä saa kiitosta. Tie sopii erittäin hyvin ympäristöönsä. Tieympäristö on selkeä ja yksinkertainen; raittimaisella tiellä on hienoja porttiaiheita.

Maankäyttö

Luopioinen on pieni keskus, jossa kesällä on vähän vilkkaampaa. Siellä ei ole maankäytön ja liikenteen välisiä ongelmia.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Ei liikenneturvallisuusongelmia.

Ympäristö

Luopioisten kirkko, tapuli ja hautausmaa muodostavat arvokkaan kokonaisuuden.

TOIMENPITEET

Ei toimenpiteitä.

LÄNGELMÄKI, LÄNKIPOHJA (III)

Taajamakuva

Länpohja on pieni, ei kovin omaleimainen maaseutukeskus. Maastonmuodot ovat vaihtelevia ja vihreyttä on paljon. Talvella ympäristö on ankea. Vanhan pellavapitäjän perinteet voisivat jollakin tavoin näkyä kyläkuvassa. Längelmäki on myös matkailupitäjä.

Maankäyttö

Länpohja täydentyy olemassa olevaan kaavarakenteeseen. Varsinaista kasvua ei ole tiedossa, mutta kunta on kaavallut mahdollisia uusia kaava-alueita.

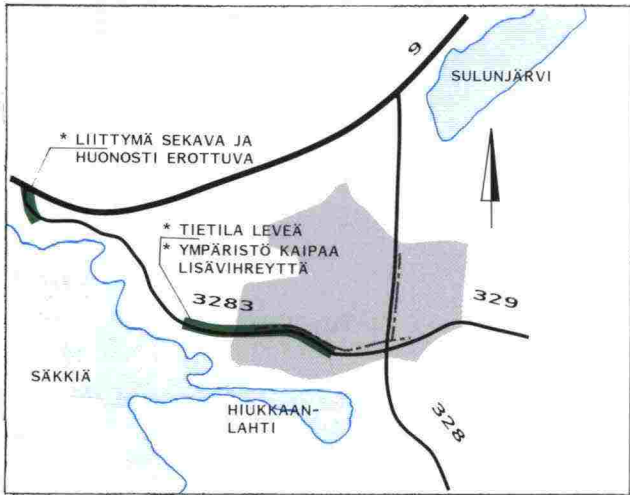
Liikenne, liikenneturvallisuus

Ei liikenneturvallisuusongelmia.

Ympäristö

Länpohjan tieympäristössä on rakennushistoriallisesti merkittäviä kohteita (rukoushuone, Uotila, Mäkelä).

LÄNGELMÄKI, LÄNKIPOHJA - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Pysäköintialueiden jäsentely ja suojatieylitysten korostaminen tarpeen (kiveykset ja kasvit). Erikoisvalaistuksella saadaan eloa mm. ankeaan talvi- seen taajamaan.

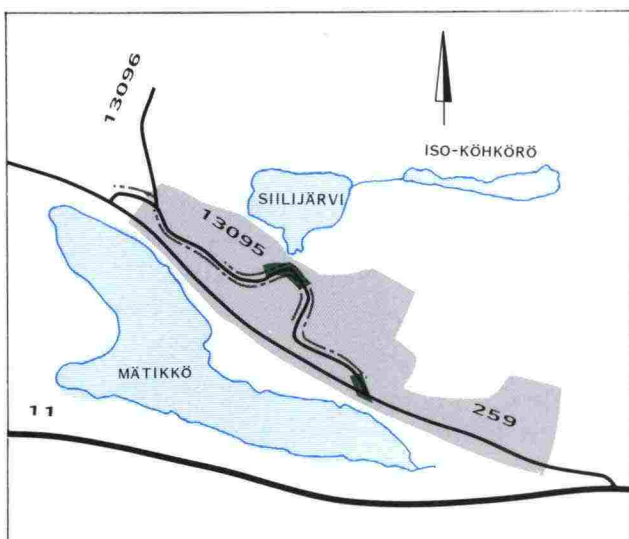
MOUHIJÄRVI, MOUHIJÄRVI (III)

Taajamakuva

Mouhijärvi on vihreä, maaseutumainen taajama. Sijainti ja maastonmuodot ovat hyviä. Positiivista on taajaman pienipiirteisyys, tiiviys ja monet yksityiskohdat. Pysäköintialueet ovat jääneet jäsentämättä.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Pt:llä 13095 2 kevytliikenteen hvj-onnettomuutta keskustan kohdalla (pt 13095/1:600-800).

MOUHIJÄRVI - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Suojateiden havainnollisuuden parantaminen on tarpeen keskustan kohdalla. Tärkeintä on säilyttää

taajaman pienipiirteisyys ja tiiviys. Keskusta kaipaa lisää istutuksia. Ympäristön viimeistely parantaa taajamakuva. Parempi opastus tarpeen.

MÄNTTÄ, MÄNTTÄ (III)

Taajamakuva

Vanhoine teollisuusrakennuksineen Mäntän keskusta muodostaa tiiviin, hallitun kokonaisuuden. Laita-alueet ovat vihreitä. Suorat sisääntulot ovat yksitoikkoisia. Muutenkin keveys ja herkkyys puuttuvat taajamakuvasta, jota raskas tehdasmaisuus hallitsee.

Maankäyttö

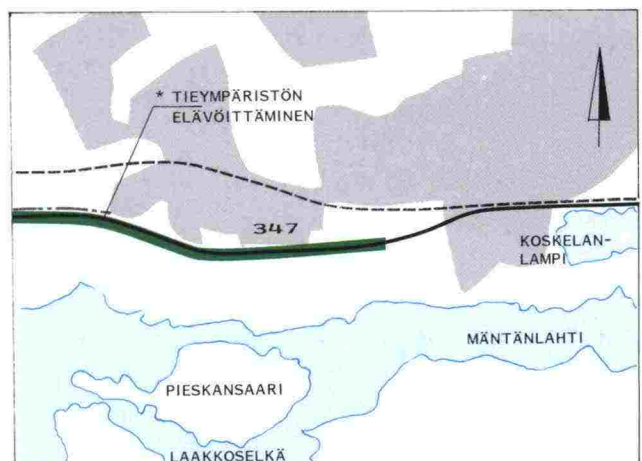
Keskustaajaman taajamarakenne on onnistunut. Yleiskaavassa esitetyistä kasvusuunnista ei Keuruun - Orivedentien yli menevä kasvu ole suositeltavaa, koska sen sijainti on varsin kaukana ja tien ylitys luo eritasoristeyksen rakennustarpeen. Kasvu Vilppulan suuntaan on parempi vaihtoehto.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Tutkituilla tiejaksoilla ei ole liikenneturvallisuusongelmia.

Ympäristö

Mäntän tieympäristössä on muutamia rakennushistoriallisesti merkittäviä kohteita. Pt 14333 sijaitsee Raja-ahon pohjavesialueella.

MÄNTTÄ - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Sisääntulojaksot yksilöllisemmiksi. Tieympäristön vaihtelevuuden lisääminen. Keskustassa kiinnitettävä jalankulkuun enemmän huomiota.

Mt:n 347 varteen kevytvyölyä kt:ltä 58 itään 1,3 km:n matkalle.

NASTOLA, UUSIKYLÄ (III)

Taajamakuva

Uusikylä on maaseutumainen taajama. Tiet ovat polveilevia ja ympäristö vihreää, hoidettua. Vanhaa rakennuskantaa on säilynyt. Suurmaisema on kaunis.

Maankäyttö

Uudenkylän maankäytössä ei ole merkittäviä ongelmia.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Kevytliikenteen verkostossa on puutteita (mt 3136).

Ympäristö

Uudenkylän tieympäristössä on geologisesti ja maisemallisesti merkittäviä harjuja sekä rauhoitettu kangasvuokkoesiintymä. Vt 12 ja mt 3134 sijaitsevat Nastonharjun pohjavesialueella.

TOIMENPITEET

Toimenpiteenä ympäristön säilyttäminen (tien linjaus ja taseaus, kasvillisuus, näkymät). Uusi valtatie edellyttää nykyisen valtatie luonteen muuttamista taajamatietyypiksi.

Mt:n 3136 kevytväylien puuttuvien jaksujen rakentaminen.

NOKIA, NOKIA (III)

Taajamakuva

Nokia on taajamakuvasuhteisesti suurimittakaavainen kaupunki: tietilat ovat leveitä, liittymät ovat laajoja ja rakennuskanta osin raskasta, massiivista. Teollisuus hallitsee. Muutoin rakennuskanta on vaihtelevaa. Kiinnostavat yksityiskohdat puuttuvat. Teiden luonne sisääntuloteinä on epäselvä. Positiivista ovat ympäristön topografiset vaihtelut ja vesistö. Ympäristön viimeistely on siistiä. Tarkasteltava taajamatie (kt 41) on luonteeltaan ohikulkutie. Suurmaisemaltaan kauniiseen ympäristöön kantatie sopii hyvin.

Maankäyttö

Nokia on vahva, kasvava kaupunki Tampereen naapurissa. Kaupunki kehittyy monipuolisesti. Liikenteen ja maankäytön välillä ei ole ongelmia näköpiirissä.

Liikenne, liikenneturvallisuus

- * kt 41/Kattilaistentie- liittymässä 3 onnettomuutta, joista yksi hvj-onnettomuus
- * kt 41/Emäkoskentie- liittymässä 3 onnettomuutta, joista yksi hvj-onnettomuus
- * kt 41/Pyhäjärventie- liittymässä 2 hvj-onnettomuutta

Ympäristö

Nokian tieympäristössä on runsaasti arvokkaita kasvillisuuskohteita, muutama esihistoriallinen kohde sekä pari rakennushistoriallisesti ja maisemakokonaisuutensa puolesta merkittävää kohdetta. Kt 41 sijaitsee Maatilanharjun pohjavesialueella. Nokialle tulevien moottoriteiden varsilla on omakotiasutusta lähellä kaupungin liittymää. Asutus sijoittuu melualueelle.

TOIMENPITEET

Kantatielle 41 on rakennettu eritasoliittymät Kehon (Emäkoskentie) ja Viholan (Pyhäjärventie) kohdalle. Sotkan liittymästä (Kattilaistentie) pohjoiseen on kaavailtu uutta yhteyttä, jonka rakentamisen yhteydessä on tarpeen rakentaa eritasoliittymä Sotkaan.

Kantatie 41 liittymäalueita tulee jäsentää ja yksilöidä. Kt:llä 41 kevytliikenteen väylien parantaminen (välrikaista leveämmäksi, istutuksia) tarpeen.

Ohikulkutien luonteisena tie ei kaipaa erityisiä ympäristöllisiä toimenpiteitä.

ORIVESI, ERÄJÄRVI (III)

Taajamakuva

Eräjärvi on maaseutukeskus, jonka vihreys tulee maataloudesta. Tieympäristössä ei ole lainkaan uusia istutuksia, jotka eivät tämän tyyppisessä ympäristössä ole tarpeenkaan. Topografia on vaihtelevaa, maisematilat ja näkymät ovat kauniita. Kirkko sijaitsee kylän keskipisteessä. Maankäyttö on muutoin toteutettu siten, että rakennukset ovat jäänet piiloon. Keskustan läpi kulkeva tie täyttää tehtävänsä hyvin niin toiminnallisesti kuin taajamakuvalisestikin. Tien linjaus on kaunis, taseaus on hyvä ja porttikohdat sekä jaksotus ovat onnistuneita.

Maankäyttö

Eräjärvi on kehittyvä, mutta pienehkö kylä. Siellä ei ole maankäytöllisiä ongelmia.

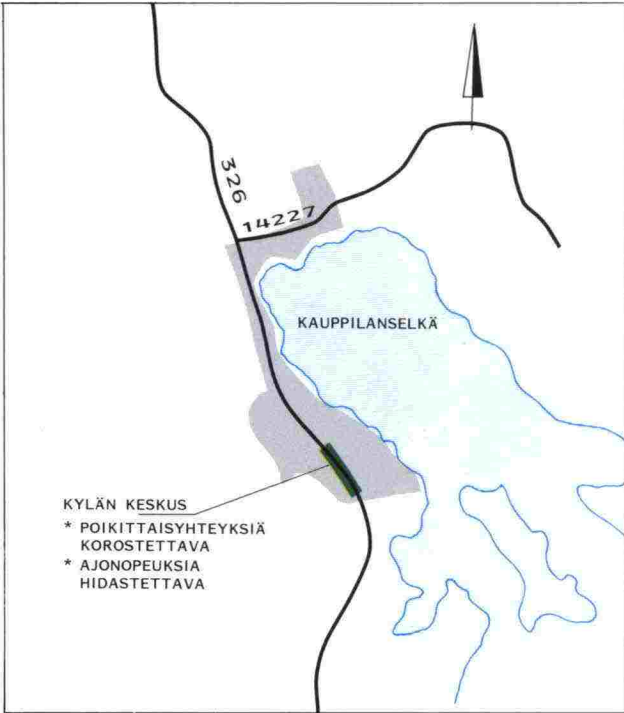

Liikenne, liikenneturvallisuus

Mt:llä 326 Eräjärven taajaman kohdalla on kuollut yksi ja loukkaantunut yksi pyöräilijä. Taajaman kohdalla ei ole kevytväylää.

Ympäristö

Eräjärven tieympäristön kulttuurihistoriallisia kohteita ovat kirkko, hautausmaa ja lainajyvästö sekä keskiajalta peräisin olevan Uisherlan kylän kulttuurimaisema.

ERÄJÄRVI – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Toimenpiteenä ympäristön jäsentäminen siten, että nopeusrajoitusta noudatetaan taajamassa tai nopeusrajoituksen laskeminen. Kirkon kohdalla poikittaisyhteyksien korostaminen tarpeen esim. kiveyksin. Näkymät ulos säilytettävä.

RENKO, RENKO (III)

Taajamakuva

Renko on tiivis, maaseutumainen taajama maastonmuodoiltaan vaihtelevassa ympäristössä. Keskusta on pienimuotoinen, omaleimainen ja mitta-kaavaltaan inhimillinen. Kokonaisuus on hallittu; rakennuskanta hyvä ja liikennratkaisut erikoisia. Tien toteutus on valtatien liittymiä lukuunottamatta onnistunut. Pysäköintialueet ovat pieniä ja siistejä.

Maankäyttö

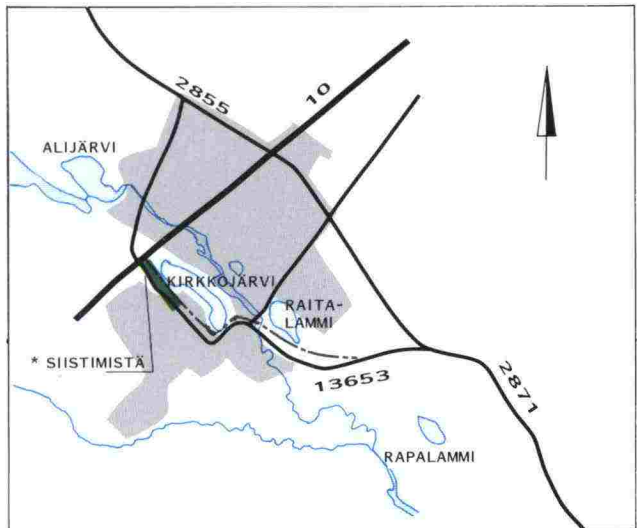
Renko on pieni kunta, jonka keskustaajamassa on vain n. 950 asukasta. Sen ennustetaan kasvavan hieman. Taajamarakenne on suhteellisen tiivis. Vt 10 ohittaa taajaman pohjoispuolelta. Valtatielle on sopivasti liittymiä. Teollisuus- ym. toimipaikat sijoittuvat hyvin taajaman länsi- ja itäpäähän.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Tutkituilla jaksoilla ei liikenneturvallisuusongelmia.

Ympäristö

Rengon tieympäristössä on useita historiallisia kohteita: Kuittilan kylämiljö (mahd. jo rautakaudelta), Käräjämäki, Hämeen Härkätie. Myös kirkko on merkittävä. Lisäksi Rengossa on arvokkaita harjualueita. Vt 10 ja mt 2871 sijaitsevat Rengon pohjavesialueella.

RENKO – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Taajamatiejaksot säilytetään nykyisellään.

Suunnitelmat:

Rengon tieverkkosuunnitelma, 1989.

TUULOS, SYRJÄNTAKA (III)

Taajamakuva

Syrjäntaka on kaunis, koruton, pienimuotoinen säilynyt taajama, jota ympäröi kaunis suurmaisema. Valtatien varsi ja liittymäalue ovat muuttuneet. Keskustan taajamakuva on viehättävä ja rakennuskanta on hyvää. Pt 13897 on luonteeltaan raittimainen.

Maankäyttö

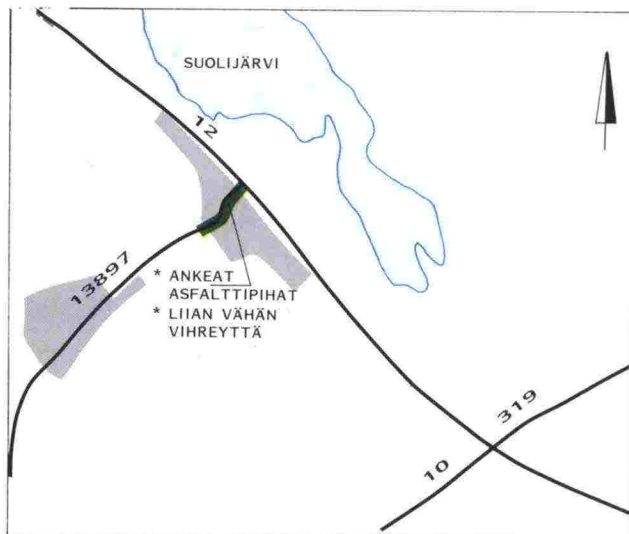
Syrjäntaka on pienehkö, maankäytön kannalta ongelmaton taajama.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Tutkituilla jaksoilla ei liikenneturvallisuusongelmia.

Ympäristö

Tieympäristössä on rauhoitettujen kasvien kasvu- paikkoja ja virkistys- ja moninaiskäytössä oleva harjualue.

SYRJÄNTAKA - ONGELMAT

TOIMENPITEET

Vt:n 12 tuntumaan, pt:n 13897 varteen rakennettujen liiketalojen pihat tulee istuttaa. Tielaitos voi osaltaan parantaa taajamakuva istuttamalla näkemäesteeksi puuryhmiä paikallistien varteen.

Suunnitelmat:

Pannujärven paikallistien parantaminen Tuuloksen keskustan kohdalla, toimenpideselvitys, 1989.

VALKEAKOSKI, VALKEAKOSKI (III)

Taajamakuva

Valkeakoski on taajamakuvallisesti viihtyisä, perinteikäs ja omaleimainen pikkukaupunki. Se sijaitsee mäellä. Kaupungista saa miellyttävän vaikutelman: on vihreyttä, vettä lähellä, tiivis tietila.

Maankäyttö

Valkeakosken väestö vähenee eikä kunnassa ole maankäyttöpaineita. Kaavoitus on hoidettu esimerkiksi.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Tutkituilla taajamatiejaksoilla ei liikenneturvallisuusongelmia.

Ympäristö

Valkeakosken tieympäristössä on huomattavia lintujärviä, kasvillisuuskohteita, Rapolan kuuluisa Linnavuori sitä ympäröivine kulttuurimaisemineen sekä useita muita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita. Pt 13941 on Sääksmäen pohjavesialueella. Useat tiet kulkevat aivan keskustan läpi, joten keskustan kerrostalot ovat melualueella.

TOIMENPITEET

Kulkutieverkon selkeyttäminen ja liittymien jäsentely parantavat ympäristöä entisestään. Metsäjaksoilla puulajisuhteen kehittäminen toivottavaa; keskustajaksolle luotava selkeitä portteja. Paikotellen tienvarsia siistittävä raivaamalla.

Tieympäristön siistiminen ja viimeistely.

VESILAHTI, VESILAHTI KK (III)

Taajamakuva

Vesilahti on pienimittakaavainen maaseutukeskus, jolla on viehättävä sijainti. Rakennuskanta on kaunista, ja historiallisuus on siinä näkyvissä. Kunnan tapa hoitaa ympäristöä on erityisen hyvä. Hyvin toteutettu ja ympäristöönsä hyvin istuva mt 2982 on luonteeltaan pieni, raittimainen kylätie.

Maankäyttö

Vesilahden kirkonkylä on pienehkö taajama, jossa ei ole erityisiä maankäyttöllisiä ongelmia.

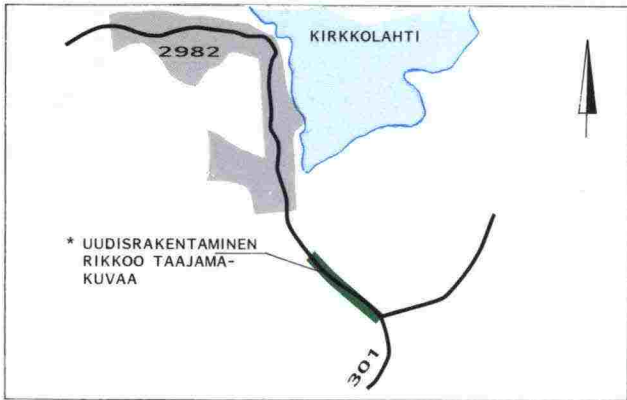
Liikenne, liikenneturvallisuus

Vesilahden taajamatiejaksoilla ei ole tapahtunut onnettomuuksia.

Ympäristö

Tieympäristön rakennushistoriallisesti merkittäviä kohteita ovat pappila, Tapola ja kirkonkylän miljöö.

VESILAHTI – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Sisääntulotien (mt 2892) varressa sijaitsevien uudisrakennusten ympäristö tulee istuttaa. Tässä kunta, rakennuttaja ja tielaitos voivat tehdä yhteistyötä.

Taajamaan rakennetaan uusi koulu, joten kevyen liikenteen reitit tutkittava.

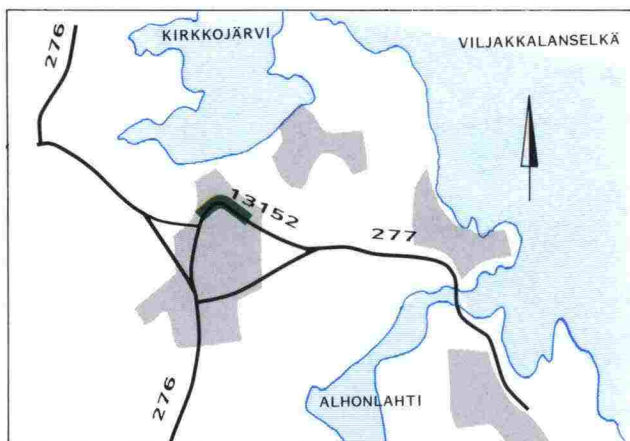
VILJAKKALA, VILJAKKALA (III)

Taajamakuva

Pienipiirteinen, maaseutumainen taajama. Teiden luonne on raittimainen. Tontit liittyvät luontaisesti tieympäristöön. Taajamakuvallisesti omaleimainen kohde.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Viljakkalassa ei ole tapahtunut hvj-onnettomuuksia.

VILJAKKALA – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Toimenpiteenä nopeuden alentaminen. Tieympäristön viimeistelyyn kiinnitettävä huomiota. Kevytliikenteen väylät eivät tarpeellisia. Nopeuden alentaminen ja kevyet kuristukset riittävät.

VILPPULA, KOLHO (III)

Taajamakuva

Taajamakuva on ankea, varsinkin talvella. Ympäristön viimeistelyssä on parantamisen varaa.

Maankäyttö

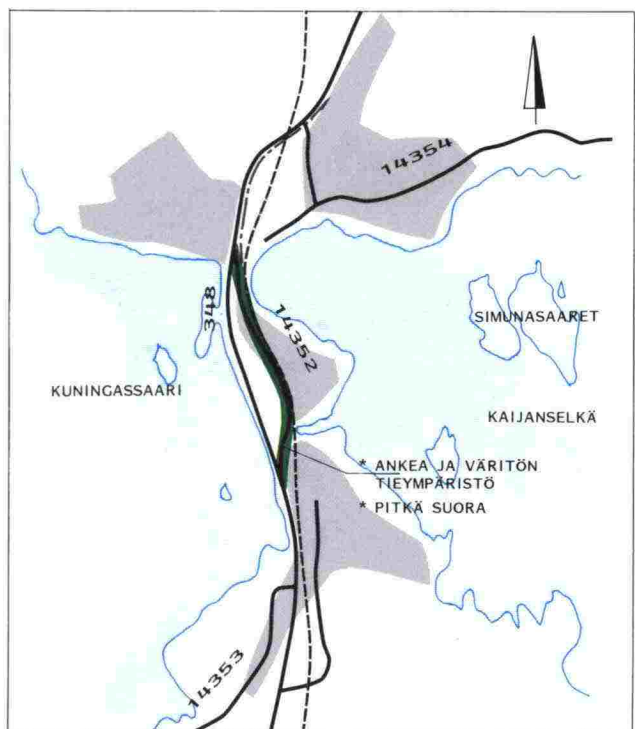
Kolhon maankäytössä ei ole merkittäviä ongelmia.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Kolhon taajamateillä ei onnettomuushistorian perusteella liikenneturvallisuusongelmia.

Ympäristö

Kolhon rautatieasema on rakennus- ja liikennehistoriallisesti merkittävä miljöökohde. Käkijärvi on seutukaavan suojelukohde.

KOLHO – ONGELMAT

TOIMENPITEET

Kolhon keskustaan (pt 14352) ei välttämättä tarvita kevyen liikenteen väyliä. Jos väylät rakennetaan, ne tulee toteuttaa reunakivellä erotettuna – ei erillisinä. Yksityiskohtia Kolhon keskustaan.

Voimakkaiden, suurten puiden istuttaminen elävöittää ympäristöä. Näkymien säilyttäminen on tärkeää.

Koululaisten kulkureiteillä kevytväylien rakentaminen n. 3 km:n matkalle mt:lle 348 sekä alikulku mt:n 348 alitse koulun kohdalla (Onnelanmäki).

YLÖJÄRVI, SIIVIKKALA (III)

Taajamakuva

Siivikkalassa rakennukset ovat puu- ja tiilitaloja. Ympäristö on pienipiirteinen, sopusointuinen. Tonttivihreyttä on paljon, samoin koivukujia. Pieni taajamatie on toiminnallisesti ja taajamakuvallisesti hyvin toteutettu.

Maankäyttö

Taajama on erillinen asuntoalue Lielahden pohjoispuolella. Sen laajentamiseksi on laadittu kaavoja. Suunnitelmien mukaan aluella ei maankäytöllisiä ongelmia.

Liikenne, liikenneturvallisuus

Tutkituilla tiejaksoilla yksi hvj-onnettomuus.

Ympäristö

Siivikkalan huomattavia ympäristökohteita ovat Ilmarinjärvi (lintujärvi) ja Teivaalan kartano sekä sitä ympäröivä kulttuurimaisema.

TOIMENPITEET

Paikallisteille 14189 ja 14190 kevytväylät koko matkalle tontteihin ja muuhun ympäristöön sovittujen joko erillisenä tai tarpeen mukaan korotettuna.

TOIMENPIDETAULUKKO

LIITE 1.

TIELAITOS/HÄMEEN TIEPIIRI
TAAJAMIEN TARVESELVITYS

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986-1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
ASIKKALA, VÄÄKSY (I)	PERUSPARANNUKSET * Vt 4 yksityistie-/kaavatiejärjestelyt - vt 4/205:8100 - 206:400 KESKUSTAJÄRJESTELYT * tietilan jäsentäminen - pt 14137/1:00 - 1:700 - mt 313/1:100 - 1:400 - mt 314/1:100 - 1:400 KEVYTVÄYLÄT * mt 314/1:900 - 1:1800 * vt 4/205:6000 - 205:8200 * mt 313/1:2500 - 1:3800 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Sisääntulojaksojen ehostaminen - pt 14137/1:700 - 1:1400 - mt 313/1:500 - 1:1500 * Porttikohtien/liittymäalueiden korostaminen (vt 4)	1,2 Mmk 3,0 Mmk 0,8 Mmk 2,0 Mmk 1,2 Mmk 0,1 Mmk 0,2 Mmk 0,1 Mmk	7 hvj 1 hvj 1 hvj 0 0 0 1 hvj	0,28 0,02 0,02 0,03 0,35
		8,6 Mmk		0,35
HAUSJÄRVI, OITTI (I)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Tietilan jäsentäminen - mt 147/5:5500 - 5:5900 - pt 13816/1:00 - 1:700 KEVYTVÄYLÄT * mt 147/5:4700 - 5:5500 * mt 147/5:5700 - 5:6700 - korotettu kevytväylä muutetaan erilliseksi LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Liittymän havainnoinnin parantaminen - Kt 54/mt 147 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tieympäristön siistiminen - mt 147/5:5100 - 5:5500 - pt 13816/1:700 - 1:2000	0,7 Mmk 1,2 Mmk 0,7 Mmk 0,5 Mmk 0,2 Mmk 0,3 Mmk	5 hvj 0 2 hvj 1 hvj 0	0,15 0,06 0,03 0,24
		3,6 Mmk		0,24
HÄMEENKYRÖ, HÄMEENKYRÖ (I)	PERUSPARANNUKSET * yksityistie-/kaavatie-/liittymäjärjestelyjä - vt 3/206:1800 - 208:00 KESKUSTAJÄRJESTELYT * kokonaisvaltainen uudistus, Valtakatu - mt 276/1:1000 - 1:2000 KEVYTVÄYLÄT * pt 13135/1:800 - 1:2000 * mt 276/1:00 - 1:1000 * alikulku pt 13135/1:650 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tieympäristön viimeistely ja porttiaiheiden käyttö - vt 3 ja mt 276 - portit - mt 276/1:00 - 1:1000	20,0 Mmk 5,0 Mmk 1,2 Mmk 1,0 Mmk 1,0 Mmk 0,2 Mmk	36 hvj 20 hvj 6 hvj 3 hvj 1 hvj	1,44 0,60 0,02 0,09 0,03
		28,4 Mmk		2,18

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986-1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
KANGASALA, HUUTIJÄRVI (I)	PERUSPARANNUKSET * Kanavointi ja liikennevalot sekä nopeusrajoituksen alentaminen (mt 324/ mt 325)	1,0 Mmk	4 hvj	0,16
	KEVYTVÄYLÄT * pt 13994/1:2000 - 1:2900	0,8 Mmk	1 hvj	0,03
	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * pt 13994/pt 13993 - nopeuden alentaminen, liittymästä varoittaminen (peilit, tärinäraidat, pollarivalaisimet) - tietilan jäsentely porttimaiseksi esim. istutuksin	0,1 Mmk	0	
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Liittymäalueen ympäristön parantaminen - vt 12/mt 325	0,1 Mmk		
		2,0 Mmk		0,19
KANGASALA, VATIALA – SUORAMA – KANGASALA (I)	PERUSPARANNUKSET * Linjauksen ja tasauksen muuttaminen vanhaa rakennetta hyväksikäyttäen - mt 3404/1:1500 - 2:5000	30,0 Mmk	24 hvj	0,24
	KEVYTVÄYLÄT * mt 340/1:500 - 2:00 (korotettu) * mt 310/5:7300 - 5:8900 (erillinen) * Suojatieylitysten havainnollistaminen - mt 3404 ja pt 13994	0,9 Mmk 3,0 Mmk 0,5 Mmk	2 hvj 2 hvj	0,06 0,06
	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Kiertoliittymät (4 kpl) * Valo-ohjattu kiertoliittymä - mt 3404/mt 340/pt 13994 * Mt 3404/vt 12- liit. rampeille liikennevalot * Mt 3404/Veturitie- liit. liikennevalot	4,0 Mmk 2,0 Mmk 0,8 Mmk 0,4 Mmk	6 hvj 3 hvj 0 0	0,24 0,12
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tieympäristön viimeistely - vt 12/1:1000 - 1:4000	0,5 Mmk		
		42,1 Mmk		0,72
LAMMI, LAMMI (I)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Tietilan jäsentäminen (bulevardi) - mt 3191/2:00 - 2:300	3,0 Mmk	3 hvj	0,09
	KEVYTVÄYLÄT * pt 14057/1:1200 - 1:2200 (erikoissovellus) * mt 317/1:1100 - 2:900 * mt 3191/1:1400 - 1:2200 * mt 3191/2:1370 - 2:2100	1,5 Mmk 2,6 Mmk 0,9 Mmk 0,7 Mmk	4 hvj 1 hvj 0 0	0,12 0,03
	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Kiertoliittymä - mt 3191/pt 14057	1,3 Mmk	0	
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Ympäristön viimeistely - mt 317/2:300 - 2:900 - mt 3191/1:2400 - 2:00	0,1 Mmk		
		10,1 Mmk		0,24

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986–1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
LEMPÄÄLÄ, SÄÄKSJÄRVI (I)	KEVYTVÄYLÄT * Suojatieylitysten korostaminen - mt 306/1:1300 - 1:2300 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tietilan jaksottaminen, mt 306/1:1300 - 1:4300 * Näkymien avaaminen, mt 306/1:1300 - 1:4300	0,3 Mmk 0,1 Mmk 0,1 Mmk	5 hvj	0,20
		0,5 Mmk		0,20
NASTOLA, NASTOLA KK (I)	PERUSPARANNUKSET * Vt 12 välillä Uusikylä - Nastola - uuden ohikulkutien valmistuttua vanhan valtatieen luonteen muuttaminen kevyin toimenpitein KEVYTVÄYLÄT * vt 12/27:00 - 27:1600 * mt 3134/1:00 - 1:300 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Liittymäalueen yksilöinti - mt 3134/mt 3138 * Tieympäristön luonteen muuttaminen - mt 3138/1:1000 - 1:1400	2,0 Mmk 1,5 Mmk 0,3 Mmk 0,2 Mmk 0,4 Mmk	1 hvj 0	0,03
		4,4 Mmk		0,03
NASTOLA, VILLÄHDE (I)	KEVYTVÄYLÄT * mt 312/1:4400 - 1:7000 ja 2:400 - 2:3200 * alikulku mt 312/1:6250 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tieympäristön luonteen muuttaminen - mt 312/1:5500 - 2:00	4,9 Mmk 1,0 Mmk 1,5 Mmk	4 hvj 1 hvj 3 hvj	0,12 0,03 0,03
		7,4 Mmk		0,18
ORIVESI, ORIVESI (I)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * pt 14221 ja 14222 KEVYTVÄYLÄT * mt 324/4:6000 - 6:1000 LIITTYMÄJÄRJESTELYT * mt 324/pt 14222- liittymän jäsentely YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tieympäristön parantaminen - kt 58/1:00 - 1:1100 - mt 3261/1:300 - 1:900 - mt 3381/6:2800 - 6:3600	6,0 Mmk 4,2 Mmk 1,0 Mmk 0,5 Mmk	22 hvj 3 hvj 3 hvj	0,88 0,09 0,06
		5,7 Mmk		1,03
PADASJOKI, PADASJOKI (I)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * pt 14169/1:100 - 1:700 LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Eritasoliittymä - vt 4/mt 3143/mt 319	2,5 Mmk 10,0 Mmk	1 hvj 5 hvj	0,03 0,40
		12,5 Mmk		0,43

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986–1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
PARKANO, PARKANO (I)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Tietilan jäsentäminen, pt 13331/1:2000 - 1:3000	3,5 Mmk	0	
	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Eritasoliittymän parantaminen	10,0 Mmk	0	
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Ympäristön viimeistely + lisäistutuksia - pt 13333/1:1200 - 1:1900	0,2 Mmk		
		13,7 Mmk		
PIRKKALA, PIRKKALA – NUOLIALA (I)	KEVYTVÄYLÄT * mt 302/2:5400 - 2:6200 ja 2:3900 - 2:5100 * Alikulku mt 302	1,9 Mmk 2,0 Mmk	4 hvj	0,12
	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Liikennevalot - mt 302/mt 308 - mt 302/pt 13789 (molemmat liittymät) * Väistötila - mt 302/2:2200 - mt 302/2:3000 - mt 302/2:5100 - mt 302/2:5400 - mt 302/2:6200	1,8 Mmk 0,7 Mmk	0 1 hvj	0,04
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tietilan parantaminen - mt 302/2:1600 - 2:3900	0,6 Mmk	1 hvj 1 hvj 0 0 0	0,03 0,03
		7,0 Mmk		0,22
	KEVYTVÄYLÄT * pt 13593 - VE 1 Kevytväylän erikoissovellus - VE 2 hidaskatu – korotuksia – erikoisvalaistus osalle * mt 282/2:00 - 3:00	2,5 Mmk 1,5 Mmk 5,3 Mmk	2 hvj 2 hvj 5 hvj	0,04 0,04 0,15
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tieympäristön jaksottaminen - mt 282/2:2600 - 2:4300	0,1 Mmk		
		6,9 - 7,9 Mmk		0,19
	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Tietilan jäsentäminen seinästä - seinään - pt 13736/1:700 - 1:1100	1,5 Mmk	1 hvj	0,02
	KEVYTVÄYLÄT * pt 13735/1:00 - 1:400 * pt 13736/1:00 - 1:700 * mt 303/4:1200 - 4:3900 - sisältää vesistön ja rautatien ylitykset * alikulku mt 303/4:4350	0,5 Mmk 0,6 Mmk 9,5 Mmk 1,0 Mmk	1 hvj 1 hvj 2 hvj 0	0,03 0,03 0,06
	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Mt 303/pt 13735 - VE 1 Liittymän kanavointi ja liikennevalot - VE 2 Kiertoliittymä	1,0 Mmk 1,0 Mmk	5 hvj 5 hvj	0,20 0,20

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986–1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tieympäristön siistiminen - pt 13735/1:00 - 1:300 - pt 13736/1:00 - 1:700	0,2 Mmk		
		14,3 Mmk		0,54
VILPPULA, VILPPULA (I)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Tietilan jäsentäminen - mt 347/1:1200 - 1:1500 - pt 14336/1:00 - 1:400 KEVYTVÄYLÄT * mt 348/3:1600 - 3:2700 * mt 347/1:00 - 1:1400 * Alikulku mt 347/mt 348 * rautatiesillan parantaminen ja kevytliikenteen järjestelyt	1,5 Mmk TTS-93 TTS-93 1,0 Mmk 6,3 Mmk	9 hvj 1 hvj	0,18 0,02
		8,8 Mmk		0,20
FORSSA, FORSSA (II)	KEVYTVÄYLÄT * vt 2/23:1800 - 23:4000, 23:5100 - 23:5700 * vt 2/24:00 - 24:1300 * vt 10/15:3100 - 17:00 * mt 282/1:2800 - 2:00 LIITTYMÄJÄRJESTELYT Vt 2/vt 10 eritasoliittymä ympäristöineen * liittymäjärjestelyt + valo-ohjaus * uuden rampin rakentaminen * ohituskaista ja tien leventäminen YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tarkka taajamakuva-analyysi * Sisääntulojaksojen yksilöiminen - vt 10/15:1600 - 15:3300 - vt 10/17:00 - 17:800	1,7 Mmk 1,3 Mmk 1,2 Mmk 3,0 Mmk TTS-93 2,0 Mmk 2,7 Mmk 0,5 Mmk	2 hvj 1 hvj 2 hvj 1 hvj	0,06 0,03 0,06 0,03
		12,4 Mmk		0,18
HATTULA, PAROLA (II)	KEVYTVÄYLÄT * kt 57/1:00 - 2:00 LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Väistötila; kt 57/1:2200 (Katinala) YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tieympäristön viimeistely ja maisemavaurioiden korjaaminen - mt 3051/1:2100 - 1:2400 - mt 3052/1:3900 - 1:4200 * Sisääntulojaksojen elävöittäminen - pt 13901/1:00 - 1:1100 - pt 13902/1:00 - 1:1500	6,0 Mmk 0,2 Mmk 0,1 Mmk 0,5 Mmk	4 hvj 1 hvj	0,12 0,03
		6,8 Mmk		0,15
HAUHO, HAUHO (II)	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Rinnakkaistiejärjestelyt - vt 12/11:4600 - 12:1000	2,0 Mmk	2 hvj	0,04

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986–1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Ympäristön viimeistely; mt 305/1:00 - 1:500 * Tien jäsentäminen; mt 305/1:500 - 1:800 (keskusta)	0,2 Mmk 0,2 Mmk		
		2,4 Mmk		0,04
HUMPPILA, HUMPPILA (II)	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Kanavointi, vt 2/mt 2813 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Lisäistutukset ja ympäristön siistiminen - mt 2813/3:00 - 3:600 ja 3:900 - 3:1500 - mt 2814/1:300 - 1:900	0,5 Mmk 0,4 Mmk	2 hvj	0,08
		0,9 Mmk		0,08
JANAKKALA, TURENKI (II)	KEVYTVÄYLÄT * mt 290/1:2600 - 2:3800 * Suojateiden havainnollistaminen LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Liikennevalot - mt 290/mt 292 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tien jaksottaminen istutuksin - pt 13837/1:00 - 1:700 - mt 2901/2:1600 - 2:1900 - mt 290/2:3800 - 2:5100	7,0 Mmk 0,3 Mmk 0,5 Mmk 0,5 Mmk	3 hvj	0,09
		8,3 Mmk		0,09
KALVOLA, IITTALA (II)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Tietilan jäsentäminen - mt 2853/2:00 - 2:400 KEVYTVÄYLÄT * mt 2853/2:1900 - 2:3100 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tieympäristön viimeistely	0,8 Mmk 1,1 Mmk 0,1 Mmk	0 1 hvj	0,03
		2,0 Mmk		0,03
KIHNIÖ, KIHNIÖ (II)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * keskustassa poikkileikkauksen kaventaminen ja jäsentely, mt 2790/3:500 - 4:1000 * liittymän havainnoinnin parantaminen - vt 23/pt 13342 * pitkien suorien katkaiseminen lisäistutuksin	1,2 Mmk 0,1 Mmk 0,1 Mmk	3 hvj	0,06
		1,4 Mmk		0,06
KYLMÄKOSKI, KYLMÄKOSKI (II)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tieympäristön viimeistely - pt 13720/1:1200 - 1:1800	0,1 Mmk		
		0,1 Mmk		
KÄRKÖLÄ, JÄRVELÄ (II)	KEVYTVÄYLÄT * mt 295/5:00 - 6:1000 * mt 295/4:00 - 4:2300 * pt 13872/1:00 - 1:2300 - korotettu kevytväylä muutetaan erilliseksi	3,8 Mmk 2,6 Mmk 1,9 Mmk	4 hvj 0 1 hvj	0,12 0,01

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986-1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Eritasoliittymä - kt 54/mt 295 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tietilan jäsentäminen, mt 295/4:2900 - 4:3700 * Teiden jaksotus ja viimeistely - mt 295/4:2400 - 4:2900 - mt 295/3:3700 - 5:00	7,0 Mmk 1,0 Mmk 0,4 Mmk	6 hvj 0 0 1 hvj	0,48 1 hvj
		16,7 Mmk		0,61
LEMPÄÄLÄ, LEMPÄÄLÄ (II)	KEVYTVÄYLÄT * mt 3041/1:00 - 1:2300 * Suojateiden havainnollistaminen - mt 308 LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Kaava- ja yksityistiejärjestelyjä - mt 308/4:00 - 4:1000 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Teiden jaksotus - mt 308/3:4500 - 4:00 - mt 3024/1:2600 - 1:3900	1,5 Mmk 0,5 Mmk 1,5 Mmk 0,3 Mmk	0 3 hvj 3 hvj 0 4 hvj	0,09 0,06 0,15
		3,8 Mmk		0,15
LOPPI, LOPPI (II)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Seinästä seinään - jäsentely, pt 13609/1:200 - 1:500 - liittymien parantaminen - pysäköinnin järjestely KEVYTVÄYLÄT * pt 13621/1:800 - 2:2600 * pt 13609/1:400 - 1:1700 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * ympäristön viimeistely	1,2 Mmk 3,6 Mmk 1,2 Mmk 0,1 Mmk	0 5 hvj 1 hvj	0,15 0,03
		6,1 Mmk		0,18
PÄLKÄNE, PÄLKÄNE (II)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Keskustan tieympäristön viimeistely ja jäsentäminen pt 13982/2:1500 - 2:2700 ja pt 13980/1:00 - 1:400 KEVYTVÄYLÄT * vt 12/6:3100 - 6:5000 LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Liittymän porrastus - vt 12/mt 322 * Kanavointi - vt 12/pt 13980 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Ympäristön siistiminen ja hoito - pt 13982/2:3400 - 2:4100	2,6 Mmk 1,9 Mmk 1,0 Mmk TTS-93 0,2 Mmk	7 hvj 0 4 hvj 0	0,21 0,20
		5,7 Mmk		0,41

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986–1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
RUOVESI, RUOVESI (II)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Tietilan jäsentely seinästä-seinään, pt 14314/1:1100 - 1:2600 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tieympäristön viimeistely - kt 66/pt 14314	2,6 Mmk 0,1 Mmk	1 hvj	0,03
		2,7 Mmk		0,03
SAHALAHTI, SAHALAHTI (II)	KEVYTVÄYLÄT * mt 325/2:4400 - 3:500 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tieympäristön viimeistely, pt 14011/1:00 - 1:900 * Taajamakuvan kohentaminen, mt 325/2:4300 - 3:00	0,6 Mmk 0,5 Mmk 0,7 Mmk	2 hvj	0,06
		1,8 Mmk		0,06
TOIJALA, TOIJALA (II)	KEVYTVÄYLÄT * mt 303/3:2900 - 4:1200 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * liittymien jäsentäminen * suorien tiejaksojen istuttaminen * varusteet, opasteet * ympäristön viimeistely **** yhteensä	2,1 Mmk 0,8 Mmk	1 hvj	0,03
		2,9 Mmk		0,03
URJALA, URJALA (II)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Pt 13705/1:700 - 1:1100 - pysäköinnin järjestelyt - istutukset - rakenteet KEVYTVÄYLÄT * mt 284/tieosa 07 * pt 13705/1:1400 - 1:1800 * pt 13706/1:00 - 1:400 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tien jaksottaminen - mt 284 * Liittymäalueen selkeyttäminen - vt 9/pt 13706	0,8 Mmk 5,5 Mmk 0,5 Mmk 0,5 Mmk 0,5 Mmk 0,1 Mmk	1 hvj 3 hvj 0 0	0,02 0,09
		7,9 Mmk		0,11
VIR RAT, VIR RAT (II)	KEVYTVÄYLÄT * kt 66/13:4000 - 13:6000 LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Kanavointi + nopeuden alentaminen - kt 66/pt 14362 * Kanavointi - pt 14362/ kaavatie	2,0 Mmk 0,8 Mmk 0,1 Mmk	3 hvj 3 hvj 1 hvj	0,09 0,12 0,02

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986–1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Suorien tiejaksojen istuttaminen (vt 23, kt 66) (sis. ympäristön viimeistelyn) - vt 23/208:3400 - 209:00 - kt 66/13:5000 - 13:7000 - pt 14362/1:00 - 1:600	0,6 Mmk		
		3,5 Mmk		0,23
YLÖJÄRVI, VUORENTAUSTA (II)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Hidaskatu-tyyppinen jäsentely - pt 13798/1:00 - 1:400 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Ympäristön viimeistely ja maisemävaurion korjaaminen (pt 13798)	1,0 Mmk 0,1 Mmk	3 hvj	0,12
		1,1 Mmk		0,12
YLÖJÄRVI, YLÖJÄRVI (II)	KEVYTVÄYLÄT * mt 330/2:00 - 2:3800 * mt 277/5:3500 - 5:4500 KESKUSTAJÄRJESTELYT * mt 330 (Kurun maantie)/1:00 - 2:300 * suojatieilytykset, pysäköintijärjestelyt ja istutukset, pt 13799/2:00 - 2:1000 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tien jaksottaminen istutuksin - vt 3/202:6300 - 203:1300 * Risteyssiltojen ehostaminen	4,0 Mmk 1,0 Mmk TTS-93 1,5 Mmk 0,4 Mmk 0,2 Mmk	5 hvj 1 hvj 7 hvj 5 hvj	0,15 0,03 0,28 0,46
		7,1 Mmk		0,46
YPÄJÄ, YPÄJÄ KK (II)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * Keskustan liikennejärjestelyt - kiertoliittymä mt 2805/mt 2812/pt 13544 - pysäköintijärjestelyt YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tieympäristön viimeistely - mt 2805/4:7500 - 4:7800 - pt 13544/1:200 - 1:700	2,0 Mmk 0,3 Mmk	3 hvj	0,12
		2,3 Mmk		0,12
HAUSJÄRVI, HIKIÄ (III) HAUSJÄRVI, RYTTYLÄ (III)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Nopeuden alentaminen * Yksilöllisiä opasteita * Istutuksia KEVYTVÄYLÄT * mt 289/2:3000 - 2:5440 * pt 13821/1:7000 - 1:8000 LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Yksityistie- ja kaavatiejärjestelyt - mt 289/2:3200 - 2:4000	0,1 Mmk 2,3 Mmk 1,2 Mmk 1,0 Mmk	 0 0 3 hvj	 0,06

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986–1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
HOLLOLA, HERRALA (III)	KEVYTVÄYLÄT * Suojateiden havainnollistaminen	0,1 Mmk		
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Tien jaksottaminen	0,1 Mmk		
HOLLOLA, SALPAKANGAS (III)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET Tieympäristön viimeistely * liikennemerkkit, opasteet * liittymät, pysäkit * istutukset, näkymien avaaminen	0,3 Mmk		
IKAALINEN, IKAALINEN (III)	KEVYTVÄYLÄT * suojateiden havainnollistaminen - mt 275/1:00 - 1:1600	0,4 Mmk	6 hvj	0,18
	LIITTYMÄJÄRJESTELYT Vt 3/mt 275 * Eritasoliittymä	7,0 Mmk	7 hvj	0,56
	* Liittymien näkemäraivaukset * Mt 275 kiertoliittymät	0,1 Mmk 2,0 Mmk	1 hvj 7 hvj	0,28
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Mt 275 jaksottaminen	0,1 Mmk		
IKAALINEN, KILVAKKALA (III)	* Ei TOIMENPITEITÄ			
JANAKKALA, TERVAKOSKI	KEVYTVÄYLÄT * mt 2874/1:1600 - 1:3800	2,2 Mmk	0	
	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * mt 2874/mt 2875 kiertoliittymä	0,5 Mmk	3 hvj	0,12
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * 2874 ympäristön parantaminen	0,4 Mmk		
JOKIOINEN, JOKIOINEN (III)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tieympäristön viimeistely (portit) * teiden jaksotus istutuksin * keskustan suojateiden parantaminen	yht. 0,6 Mmk		
JUUPAJOKI, KORKEAKOSKI (III)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tieympäristön viimeistely * pitkien suorien istutukset	0,3 Mmk		
KANGASALA, RUUTANA (III)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET Tien jaksottaminen * puulajisuhteen kehittäminen * ympäristön viimeistely	0,2 Mmk		
KOSKI HL, KOSKI KK (III)	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * rinnakkaistiejärjestelyjä - vt 12/18:00 - 18:2000	1,5 Mmk	2 hvj	0,04
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tieympäristön viimeistely (jo parannetulla osalla)	0,2 Mmk		
KUHMALAHTI, POHJA (III)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * pysäköintialueiden jäsentäminen * istutuksia 0,1 Mmk			

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986-1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
KUHMALAHTI, KUHMALAHTI KK (III)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tien jaksotus * porttiaiheita * istutuksia	0,2 Mmk		
KUOREVESI, HALLI (III)	KEVYTVÄYLÄT * nopeuden alentaminen * suojaatiasaarekkeet - mt 343/3:600 - 3:3000 LIITTYMÄJÄRJESTELYT * liittymien kanavointi - mt 343/3:1865 - mt 343/3:2300 - mt 343/3:2700 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tieympäristön viimeistely ja jäsentäminen istutuksin	0,1 Mmk 0,6 Mmk 0,1 mmk	3 hvj 1 hvj 3 hvj	0,09 0,02 0,06
KURU, KURU (III)	KESKUSTAJÄRJESTELYT * keskustan tiejärjestelyt (pysäköintialueet) KEVYTVÄYLÄT * mt 335/1:00 - 2:300 * pt 14270/1:00 - 1:1000 * mt 330/9:5300 - 9:6100 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * sisääntulojaksojen ehostaminen	0,5 Mmk 1,6 Mmk 2,2 Mmk 0,9 Mmk 0,2 Mmk	2 hvj 0 1 hvj	0,06 0,03
KÄRKÖLÄ, LAPPILA (III)	* EI TOIMENPITEITÄ			
KÄRKÖLÄ, KÄRKÖLÄ KK (III)	* EI TOIMENPITEITÄ			
LEMPÄÄLÄ, KULJU (III)	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Kanavointi - mt 306/Kuljun asematie * Väistötila - mt 306/pt 13784 - mt 306/pt 13788 YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * teiden jaksottaminen * epäsiistien tiealueiden raivaus	0,5 Mmk 0,3 Mmk 0,2 Mmk	1 hvj 0 1 hvj	0,04 0,03
LOPPI, LAUNONEN (III)	* EI TOIMENPITEITÄ			
LUOPIOINEN, LUOPIOINEN (III)	* EI TOIMENPITEITÄ			
LOPPI, LÄYLIÄINEN (III)	KEVYTVÄYLÄT * suojaiteiden havainnollistaminen - mt 132 LIITTYMÄJÄRJESTELYT * näkemäraivauksia	0,2 Mmk		

KOHDE	TOIMENPIDE	KUSTANNUKSET Mmk Tr.ind. 136	ONNETTOMUUDET hvj-onnettomuudet 1986–1990	LT-VAIKUTUKSET vähenemä hvj/vuosi
LUOPIOINEN, LUOPIOINEN (III)	* EI TOIMENPITEITÄ			
LÄNGELMÄKI, LÄNKIPOHJA (III)	KEVYTVÄYLÄT * keskustan suojateiden havainnollistaminen	0,1 Mmk		
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * lisäistutuksia	0,4 Mmk		
MOUHIJÄRVI, MOUHIJÄRVI (III)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * lisäistutuksia * opastuksen parantaminen	0,2 Mmk		
MÄNTTÄ, MÄNTTÄ (III)	KEVYTVÄYLÄT * mt 347/3:00 - 3:1300	1,2 Mmk	0	
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * teiden jaksottaminen istutuksiin	0,1 Mmk		
NASTOLA, UUSIKYLÄ (III)	KEVYTVÄYLÄT * mt 3136/1:200 - 1:1900 ja 1:2760 - 1:5000	3,7 Mmk	0	
NOKIA, NOKIA (III)	KEVYTVÄYLÄT * Kt 41/29:2900 - 30:4000 - nykyisen väylän parantaminen	2,7 Mmk		
ORIVESI, ERÄJÄRVI (III)	KEVYTVÄYLÄT * nopeuden alentaminen * tien ylityskohtien korostaminen	0,1 Mmk		
RENKO, RENKO (III)	* EI TOIMENPITEITÄ			
TUULOS, SYRJÄNTAKA (III)	* EI TOIMENPITEITÄ			
VALKEAKOSKI, VALKEAKOSKI (III)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tieympäristön siistiminen ja lisäistutukset	0,1 Mmk		
VESILAHTI, VESILAHTI (III)	* EI TOIMENPITEITÄ			
VILJAKKALA, VILJAKKALA (III)	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * Nopeuden alentaminen * Ympäristön siistiminen	0,1 Mmk		
VILPPULA, KOLHO (III)	KEVYTVÄYLÄT * mt 348/5:4900 - 6:1100 * alikulku	2,0 Mmk 1,0 Mmk	0	
	YMPÄRISTÖHOIDOLLISET TOIMENPITEET * tieympäristön siistiminen ja lisäistutukset	0,1 Mmk		
YLÖJÄRVI, SIIVIKKALA (III)	KEVYTVÄYLÄT * pt 14189/1:00 - 1:3500 * pt 14190/1:00 - 1:900	4,3 Mmk 1,1 Mmk	0 0	
LAHTI	KEVYTVÄYLÄT * mt 312/1:00 - 1:4400	5,0 Mmk		
	LIITTYMÄJÄRJESTELYT * Renkomäen liittymäjärjestelyt - vt 4/mt 167/mt 2957	4,3 Mmk		
RIIHIMÄKI	* EI TOIMENPITEITÄ TAAJAMATIEJAKSOILLA			
HÄMEENLINNA	* EI TOIMENPITEITÄ TAAJAMATIEJAKSOILLA			